

ΦΩΝΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΩΝ

το τεύχος διανέμεται δωρεάν

ΑΓΩΝΙΣΤΙΚΗ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΝΟΤΗΤΑ ΛΟΓΟΤΕΧΝΩΝ ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

ΑΠΕΛΣ

ΕΤΟΣ 2023

Μάρτης - Απρίλης - Μάης

ΤΕΥΧΟΣ 39ο

✧ Τρίτη Περίοδος ✧

Το έγκλημα στα Τέμπη - Τα κέρδη τους ή οι ζωές μας...

Ήδη από την έναρξη του νέου τριμήνου για την παρούσα έκδοση του περιοδικού μας είχαμε την απίστευτη τραγωδία με την πολύνεκρη σύγκρουση των δύο αμαξοστοιχιών που συνέβη την Τρίτη 28 Φλεβάρη το βράδυ στα Τέμπη.

Οι άτυχοι επιβαίνοντες που έχασαν τη ζωή τους έφτασαν στους 57, μεταξύ των οποίων νέα παιδιά, κυρίως φοιτητές απ' όλη την Ελλάδα, εργαζόμενοι και συνταξιούχοι κι επίσης τουλάχιστον 85 άνθρωποι τραυματίστηκαν, από τους οποίους 25 πολύ σοβαρά.

Στις μεγαλειώδεις απεργιακές συγκέντρωσεις που πραγματοποιήθηκαν σε όλη τη χώρα καταγγέλθηκε ότι αυτό που έγινε στα Τέμπη ήταν ένα προδιαγεγραμμένο έγκλημα που έχει τη σφραγίδα όλων των κυβερνήσεων των τελευταίων χρόνων.

Ήταν η στρατηγική της ΕΕ στόχος της οποίας είναι να βρουν διέξοδο συσσωρευμένα κεφάλαια, μέσα και από την ιδιωτικοποίηση εταιρειών. Ακολουθώντας αυτήν την πολιτική της ΕΕ όλες οι κυβερνήσεις προχώρησαν με τη σειρά τους στην ιδιωτικοποίηση και εμπορευματοποίηση των συγκοινωνιών:

—2009 Κυβέρνηση ΠΑΣΟΚ: Σπάει τον ΟΣΕ σε εταιρείες.

—2013 Κυβ. ΝΔ-ΠΑΣΟΚ: Τρέχει την ιδιωτικοποίηση για μεταφορές που θα έχουν όσο το δυνατόν λιγότερο κόστος με βάση την Ευρωπαϊκή Ένωση.

—2016 Κυβ. ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ: Διαχωρίζει τη διαχείριση και την υποδομή από το μεταφορικό έργο. Πουλάει την ΤΡΑΙΝΟΣΕ σε ιταλική εταιρεία για 45 εκατομμύρια.

—2018 Κυβ. ΣΥΡΙΖΑ: Φορτώνει 14 δις χρέος στο ελληνικό κράτος, από το χρέος του ΟΣΕ. Εργαζόμενοι χάνουν τη δουλειά τους και οι σιδηρόδρομοι μένουν με το 1/3 του προσωπικού τους. Καθιερώνεται η 9ήμερη εργασία χωρίς ρεπό.

—2019 Κυβ. ΝΔ: Ολοκληρώνεται

η εξαγορά της ΤΡΑΙΝΟΣΕ για 22,5 εκατομμύρια, με τη σύμφωνη γνώμη ΣΥΡΙΖΑ -ΠΑΣΟΚ, που ψήφισαν μαζί με τη ΝΔ την Οδηγία της ΕΕ, για πλήρη απελευθέρωση των σιδηροδρομικών μεταφορών.

—2022 Κυβ. ΝΔ: Ολοκληρώνεται το σπάσιμο ΟΣΕ και ΕΡΓΟΣΕ. Επεκτείνεται για δέκα χρόνια η σύμβαση με την ΤΡΑΙΝΟΣΕ για 500 εκατομμύρια.

Στο μεταξύ, από τις **9-7-2015** έως και τις **21-10-22** έχουν καταγραφεί ότι έχασαν τη ζωή τους 5 άνθρωποι και πάνω από 15 τραυματίστηκαν ένεκα 4 εκτροχιασμών και άλλων ατυχημάτων. Επίσης υπήρξαν 8 εκτροχιασμοί χωρίς θύματα.

Επανελημμένες ήταν οι ανακοινώσεις συνδικαλιστών για τα ατυχήματα και οι προειδοποιήσεις, κυρίως από την παράταξη του ΚΚΕ - τη ΔΕΣΚ Σιδηροδρομικών, η οποία και στις 7 Φλεβάρη, λιγότερο από ένα μήνα δηλαδή, προειδοποιούσε για «το δυστύχημα που έρχεται»!!! Αλλά και παρεμβάσεις, όπως του ΚΚΕ στη Βουλή, ακόμα και 1,5 μήνα πριν το έγκλημα στα Τέμπη.

Είναι λοιπόν προφανής η ανώτερη πολιτική ευθύνη, γι' αυτό και ο «Σύλλογος Πληγέντων Δυστυχήματος Τεμπών 28/2/2023», δηλ. οι οικογένειες των θυμάτων, απαιτεί να αποδωθούν ευθύνες στις διοικήσεις ΟΣΕ, ΕΡΓΟΣΕ, ΤΡΕΝΟΣΕ, «Hellenic Train» και ΡΑΣ.

Βεβαίως το γεγονός παραμερίστηκε λόγω εκλογών, αλλά και σκόπιμα, ενώ οι σιδηρόδρομοι εξακολουθούν να κινούνται με τον ίδιο ανασφαλή τρόπο. Μπήκαμε λοιπόν στην πρώτη εκλογική αναμέτρηση και είδαμε τους τρεις υπεύθυνους του προδιαγεγραμμένου εγκλήματος και τα συμπληρώματά τους να τάζουν και πάλι ως συνήθως «λαγούς με πετραχείλια» για τις επερχόμενες δεύτερες εκλογές στις 25 Ιούνη, ενώ προετοιμάζουν και πάλι τις ίδιες αντιλαϊές κατευθύνσεις...

Διαβάστε

Σαν τότε... σελ. 2

Αρθρογραφία σ. 3-11

Επίκαιρα - Επαιτιακά σ. 12-16

Νέα από την ΕΕΛ σ. 17

**Μορφές του πνεύματος
και του Αγώνα** σ. 18-19

Τάσος Λειβαδίτης

Έλλη Αλεξίου

Μορφές που έφυγαν σ. 20-23

Η πένα συνεργατών σ. 24-41

Διαμαρτυρίες σ. 42-59

Ο Παρατηρητής σελ. 60

Φωνή Λογοτεχνών

Τριμηνιαίο Περιοδικό

Έκδοση ΑΠΕΛΣ

Τεύχος 39ο – Τρίτη Περίοδος

ΜΑΡΤΗΣ - ΑΠΡΙΛΗΣ - ΜΑΗΣ

2023

Ηλεκτρονική Διεύθυνση:

email:

flogotexnwn@yahoo.gr

Ιστότοπος:

bit.ly/flogotexnwn

Επιμέλεια Έκδοσης

& Σελιδοποίηση:

Γιάννης Α. Μαντάς

Τηλέφωνο: 694 7840087

Ομάδα Σύνταξης:

Παναγιώτης Καραβασίλης

Τίτος Κοκκινέας

και

Συνεργαζόμενοι

Λογότυπο Εξωφύλλου:

Γιάννης Α. Μαντάς

Εκτύπωση - Βιβλιοδεσία:

ΣΥΝΘΕΣΗ

Κιάφας 3 & Ακαδημίας, Αθήνα

Τηλ. 210 3813838

Η Φωνή Λογοτεχνών
στην έντυπη μορφή της
στηρίζεται στις προσφορές
συνεργατών και φίλων

ΣΑΝ ΤΟΤΕ...

Γεννιούνται

~~ ΜΑΡΤΗΣ ~~

Αποβιώνουν

4-3-1851
Γεννιέται
ο μεγάλος Έλληνας
λογοτέχνης
Αλέξανδρος
Παπαδιαμάντης

11-3-1978
Πεθαίνει
η τραγουδίστρια
και ηθοποιός
Σοφία Βέμπο

15-3-1884
Γεννιέται
ο ποιητής
Άγγελος Σικελιανός.

18-3-1996
Πεθαίνει
ο μεγάλος Έλληνας
ποιητής
Οδυσσεάς Ελύτης

21-3-1920
Γεννιέται
ο λαϊκός συνθέτης
Μανώλης Χιώτης.

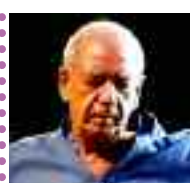
29-3-2011
Πεθαίνει
ο θεατρικός
συγγραφέας
Ιάκωβος
Καμπανέλλης

Γεννιούνται

~~ ΑΠΡΙΛΗΣ ~~

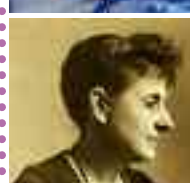
Αποβιώνουν

1-4-1902
Γεννιέται
η ποιήτρια
Μαρία Πολυδούρη

17-4-2012
Πεθαίνει
λαϊκός καλλιτέχνης
Δημήτρης
Μητροπάνος

8-4-1798
Γεννιέται
ο ποιητής
Διονύσιος
Σολωμός

27-4-1941
Αυτοκτονεί
η συγγραφέας
Πηνελόπη
Δέλτα

29-4 1863
Γεννιέται
ο ποιητής
Κωνσταντίνος
Καβάφης

28-4-1961
Πεθαίνει
ο μαρξιστής
ιστορικός
Γιάννης Κορδάτος

Γεννιούνται

~~ ΜΑΗΣ ~~

Αποβιώνουν

1-5-1909
Γεννιέται
ο κομμουνιστής
ποιητής
Γιάννης Ρίτσος

3-5-1996
Πεθαίνει
ο διακεκριμένος
κιθαρίστας
Δημήτρης Φάμπας

10-5-1905
Γεννιέται
ο λαϊκός συνθέτης
Μάρκος
Βαμβακάρης

12-5-1992
Πεθαίνει
ο ποιητής
Νίκος Γκάτσος

27-5-1907
Γεννιέται
ο ποιητής
Νικόλας
Κάλας

24-5-2001
Πεθαίνει
η θεατρική
συγγραφέας
Μαργαρίτα
Λυμπεράκη

"Να είστε ρεαλιστές, απαιτείστε το αδύνατο!"

*«Λυπάμαι πολύ, έλεγε ένας φίλος / όταν έρχονταν
κακά μαντάτα / Χαίρομαι πολύ, απαντούσε / όταν τα
νέα ήσαν ευχάριστα / Ο κόσμος, τα φαινόμενα, τα
αισθήματα / όλα διαιρούνται διά του Δύο / Ούτε
προσθέσεις, ούτε αφαιρέσεις / ανάμεσα στο Άσπρο
και το Μαύρο / το Συν και το Πλην / το Καλό και το
Κακό / Κι όμως ζούμε καθημερινά κινούμενοι / στα
ενδιάμεσα / του μίσους και της αγάπης, / των ενοχών
και των θριάμβων / του αναγκαίου και του επιθυμητού
/ στις άπειρες παραλλαγές των ψυχισμών / του
Μηδενός και του Απειρού / Ίσως γι' αυτό ο αριθμός 7
θεωρείται μαγικός και ιερός / Επειδή δεν διαιρείται
διά του Δύο ».*

Γιάννης Πανούσης: "Αδιαίρετα"

Σαράντα τέσσερα χρόνια έχουν περάσει από το θάνατο ενός παγκόσμιου στοχαστή, φιλοσόφου, του **Herbert Marcuse (1898-1979)**. Το φιλοσοφικό του έργο, μετά από τόσα χρόνια είναι διαχρονικό. Γιατί, καλύπτει όλα τα μεγάλα ερωτήματα, της πολιτικής, της οικονομίας, του καταναλωτισμού, του περιβάλλοντος, τις υπαρξιακές προβληματικές της μοναξιάς, της τεχνολογίας, της κοινωνίας και των προβλημάτων της. Όλα εμπεριέχουν σκέψεις αποφθεγματικές -και κριτικές αναλύσεις- προς την γραφειοκρατία του καπιταλισμού και όχι μόνον. Μίλησε κοντά στις ιδέες του Μαρξ και του Ένγκελς, έχοντας επίγνωση τού χάσματος, το πόσο απέχει κάτι από την θεωρία στην πράξη. Μίλησε για την έκφραση της ιστορικής αναγκαιότητας της εργατικής τάξης για ανατροπή, μέσα από την ριζοσπαστικοποίηση των εργαζομένων, συνέπεια της όξυνσης των αντιθέσεων του Κεφαλαίου.

Ο **Χέρμπερτ Μαρκούζε** γεννήθηκε στις 19 Ιουλίου 1898 στο Βερολίνο, κι εσπούδασε φιλοσοφία κοντά στον Χούσερλ και Χάιντεγκερ. Εγκατέλειψε τη Γερμανία το 1932 κι απ' τη Γενεύη και το Παρίσι πέρασε στην Αμερική το 1944, όπου έδιδε σε διάφορα πανεπιστήμια. Δίδαξε στα πανεπιστήμια του Σαν Ντιέγκο της Καλιφόρνιας, στην έδρα της Φιλοσοφίας, της Κολούμπια, Χάρβαρντ, Βοστώνης. Κύρια έργα του: 1932: "Η οντολογία του Χέγκελ και η θεμελίωση μιας θεωρίας για την ιστορική επιστήμη". - Φραγκφούρτη, νέα έκδοση 1968. 1957: "Ερως και πολιτισμός". Φιλοσοφική συμβολή στον Ζίγκμουντ Φρόυντ. Νέα έκδοση με τον τίτλο "Σεξουαλικό ένστικτο και Κοινωνία" - Φραγκφούρτη 1965. 1962: "Λογική και επανάσταση - Χέγκελ και η γένεση της κοινωνικής θεωρίας" - Βερολίνο. 1964: "Η κοινωνική θεωρία του σοβιετικού Μαρξισμού" - Βερολίνο. 1965: "Πολιτισμός και κοινωνία, Ι" - Φραγκφούρτη. Περιεχόμενα: "Η πάλη εναντίον του φιλελευθερισμού στα ολοκληρωτικά καθεστώτα. - Ο καταφατικός χαρακτήρας του πολιτισμού. - Φιλοσοφία και κριτική θεωρία. - Κριτική του ηδονισμού. - "Πολιτισμός και Κοινωνία, ΙΙ", Φραγκφούρτη. 1966: "Κριτική της καθαρής ανεξιθρησκείας" - Φραγκφούρτη. 1967: "Ο μονοδιάστατος άνθρωπος - Μελέτη πάνω στην ιδεολογία της εξελιγμένης βιομηχανικής κοινωνίας" - Βερολίνο. Έφυγε απ' τη ζωή τον Ιούλη του 1979, αφήνοντας τον γενναιόδωρο ιδεαλισμό. Προέκτεινε τις μαρξιστικές απόψεις για την τεχνολογία, όπου αναφέρει

ότι με την τεχνολογική πρόοδο, τον αυτοματισμό, την τεχνολογική νοημοσύνη, ότι ο άνθρωπος θα αποδεσμευτεί από τα εργαλεία παραγωγής και θα εργάζεται πια σαν ελεύθερος άνθρωπος - όπου θα ελέγχει τις τεχνικές δυνατότητες των μηχανών, των κομπιούτερ κ.ο.κ. Εξήγησε ότι ο σημερινός άνθρωπος σε μία καταπιεστική, καπιταλιστική κοινωνία σ' όλες τις εκφάνσεις της και ότι οι ανέσεις, η ευημερία - ακόμη και η δήθεν πολιτική και ηθική ελευθερία, χρησιμοποιείται απ' το σύστημα για καταπιεστικούς σκοπούς. Εφάρμοσε στη ζωή του, τη Νιτσεική θέση: *Umwertung aller Werte*, την ανατροπή όλων των αποδεκτών, θέσεων του συστήματος. Την ιδέα της ηθικής χωρίς υποχρέωση και επικύρωση. Οι σημερινοί πολιτικοί είναι όλοι τους προϊόντα της διαφήμισης, του life style... Χειρότερα, αποκάλυπτε την δικτατορία των πολιτικών της άρχουσας τάξης του ιμπεριαλισμού, των μάντζερ, των στρατηγών και των διανοούμενων που ψωνίζονται από την εκάστοτε εξουσία. Η απαίτηση των ανθρώπων να αλλάζουν αυτοκίνητο κάθε δύο έως πέντε χρόνια, η ανάγκη να αποκτήσεις τηλεοπτικές συσκευές, η ανάγκη να καθλώνεσαι ώρες ατελείωτες στην τηλεόραση, όλα αυτά λέγονται κατά τον **Μαρκούζε**, επιθετική βία του Κεφαλαίου και "καταπιεστική ανάγκη"! Η καπιταλιστική απληστία και η σπατάλη, η αλαζονική συμπεριφορά, διαιωνίζουν τη φτώχεια, η οποία αποτελεί τη βία κατά της ανθρωπότητας. Ο έρωτας είναι κάτι ως η μετανάστευσις του λογικού, είναι ένας προσωρινός θάνατος, έλεγε ο Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης (Οι έμποροι των Εθνών). Αλλά, όσο πιο ανέφικτος είναι ο έρωτας τόσο μας προκαλεί. Ωριμάζει στη στιγμή και με όλες τις συνθήκες, φως, σκοτάδι, δροσιά, ήλιος που ομοιάζει σαν το κουρεμένο κριάρι που κυνηγάει τη νέα προβατίνα. Είναι κατά τον **Μαρκούζε** η δομή (ο έρωτας) της επαναστατικής παράδοσης. Και από όλους τους καρπούς ο μόνος που δεν χρειάζεται να ωριμάσει είναι ο έρωτας! Οι άλλοι θέλουν χρόνο. Η Μοναξιά κατόπιν έρχεται σαν οργή, πανικός, γύρω από ένα "μέρος της αλήθειας" που σφετερίζεται το ρόλο, όλης της αλήθειας. **"Μοναξιά": «Αποκοιμήθηκε ο έρωτας / στο αδειασμένο του κορμί. / Κι όταν χτύπησε το ξυπνητήρι / δεν είχε άλλα ρούχα να φορέσει για να βγει έξω / παρεκτός τις σκουροκόκκινες φλέβες του μίσους / κατά του εαυτού του» (Γιάννης Πανούσης).** Υπάρχει πολιτικός κυνισμός. Μετασηματίζει τον άνθρωπο, τη συνύπαρξη σε ζούγκλα. Είναι ο έμπορας (κάθε είδους) που γνωρίζει την τιμή κάθε πράγματος και την αξία κανενός, έλεγε ο Όσκαρ Ουάιλντ... Η γλώσσα όταν δεν χρησιμοποιείται σωστά, γίνεται μηχανισμός παραχάραξης της συνειδησής μας. Υπάρχει εκφυλισμός στον πολιτικό λόγο. Ο πολιτικός λόγος πρέπει να έχει ISO (ταυτότητα αληθείας). **«Μπορείτε να ανοίξετε το μυαλό σας και να αφήσετε τις ετοιματζίδικες φράσεις να μπουν μέσα. Αυτές θα στήσουν τις προτάσεις σας - θα σκεφτούν ακόμη και τις σκέψεις σας ως έναν βαθμό-**

και εν ανάγκη θα επιτελέσουν τη σημαντική υπηρεσία να συγκαλύψουν εν μέρει το νόημά σας ακόμη κι από σας τους ίδιους» έγραφε ο Όργουελ το 1946 (Politics and the English Language). Τέλος για την τεχνολογία αρμόζει: Η συνύπαρξη μεταξύ χειρών και τεχνολογικής μηχανής, πρέπει να περνάει μέσα απ' το συναίσθημα και την καρδιά. Την ηθική. Και με τις συγκρούσεις, κατά τον **Μαρκούζε**.

Οι αντιθέσεις και ο Μαρκούζε:

Στην κοινωνία της αφθονίας, η τέχνη έχει ενδιαφέρον. Αποκρούει την υπάρχουσα κοινωνία και την καταγγέλλει. Από την άλλη προσφέρεται στην αγορά, πουλιέται σαν εμπόρευμα. Ο ευρωπαϊκός πολιτισμός, μιμείται τον αμερικανικό. Διαφέρει ο πολιτισμός τους, σε περιοχές όπως είναι η ποίηση... Η εξάλειψη της αθλιότητας και της ανισότητας, μπορεί να αντικαταστήσει την εργασία και την σπατάλη -που ορίζεται στην κοινωνία των καταναλωτών. Αφού εξορισμού η οικονομία είναι επένδυση συν κατανάλωση. Αυτό είναι δύσκολο, τόσο να ανατραπεί και να κατανοηθεί από τους ανθρώπους.

Για την ομογάλακτη αναρχία - την νοικοκυρεμένη, είχε μιλήσει και ο Λένιν, είναι αυταπάτη (Schlin). Αναγκαία, γιατί πηγάζει από μία κοινωνική οργάνωση της παραγωγής, σαν ένα σύστημα μελλοντικών αντικειμενικών και ανεξαρτήτων νόμων και συνάψεων. Έλεγε το 1918 ο Λένιν, όχι περιφρονητικά: «Οι περισσότεροι αναρχικοί σκέφτονται και γράφουν για το μέλλον, χωρίς να καταλαβαίνουν το παρόν. Αυτό μας χωρίζει.». «Πώς μπορεί να διατηρηθεί η ανισότητα χωρίς τη βία του ηλεκτροσόκ από τον καπιταλισμό;», έλεγε ο Ουρουγουανός συγγραφέας Εντουάρτο Γκαλεάνο (1940-2015). Για αυτή τη βία, και την υποταγή των συνειδήσεων, την απάντηση έδωσε ο γνωστός Ζμπίγκνιου Μπρεζίνσκι μονολεκτικά: "tityainment". Ο νεολογισμός αυτός συντίθεται από την λέξη tits (τα γυναικεία στήθη) και τον όρο entertainment (φθηνή διασκέδαση). Η λύση ήταν ένα μείγμα αποπροσανατολιστικής και φθηνής "πληροφοριοδιασκέ-δασης", δηλαδή κουτσομπολίστικα πρωινάδικα, ανώδυνο λάιφ στάιλ και ειδήσεις διαμορφωμένες από τις αίθουσες ψυχολογικών επιχειρήσεων των μυστικών υπηρεσιών. Ελέγχουμε για προστατεύουμε, προστα-τεύουμε για να ελέγχουμε, έγραφε στο εμβληματικό βιβλίο του "Η Αρχή της ασφάλειας", ο Γάλλος φιλόσοφος Φρεντερίκ Γκρό. Δηλαδή, ελέγχουμε τα άτομα, αυτορρυθμίζονται οι ροές απόψεων, έτσι δημιουργείται το απολιτίκ. Αυτό είναι το μότο του νεοφιλελευθερισμού. Ένας πόλεμος όχι με τα όπλα και τις ξιφολόγχες, αλλά, με τα μέσα επικοινωνίας.

Γράφει στον "Μονοδιάστατο άνθρωπο" για αυτές τις θέσεις, στεντόρια, μεταξύ των άλλων, για τις πλαστές ανάγκες των ανθρώπων: «**Βρισκόμαστε μπροστά σε μια απ' τις θλιβερότερες πλευρές της αναπτυγμένης βιομηχανικής κοινωνίας: τον ορθολογικό χαρακτήρα της ανορθολογικότητάς της. Ο πολιτισμός αυτός παράγει, είναι ικανός να αυξάνει και να γενικεύει την άνεση, να κάνει το περιττό ανάγκη, να κάνει την καταστροφή εποικοδομητική, να δημιουργεί πλαστές ανάγκες... Είναι "πλαστές" αυτές που ιδιαίτερα κοινωνικά συμφέροντα επιβάλλουν στο άτομο: οι ανάγκες που δικαιολογούν την ξεθεωτική δουλειά, την**

επιθετικότητα, την εξαθλίωση, την αδικία. Η ικανοποίησή τους ίσως να δημιουργεί την ευημερία για το άτομο, αλλά μια τέτοια ευημερία που εμποδίζει το άτομο να καταλάβει τη γενική καχεξία και να αντιληφθεί τις ευκαιρίες για την εξαφάνισή της, δε θα πρέπει σε καμιά περίπτωση να περιφρουρείται. Τα αποτελέσματα είναι τότε η ευφορία μέσα στη δυστυχία. Να αναγκάζεσαι ν' αγαπάς και να μισείς ό,τι αγαπούν και μισούν οι άλλοι, αυτά στο μεγαλύτερό τους μέρος είναι ανάγκες πλαστές». Μίλησε και έγραψε για τις συνέπειες του φασισμού στις σύγχρονες δημοκρατίες. Ότι η κάθε ναζιστική αγριότητα υπηρετεί το καπιταλιστικό σύστημα και την τέχνη της επιθετικής διακυβέρνησης. Υπάρχει ιστορικά η αστυνομική βία ή η στρατιωτική βία, μέχρι το όποιο παρακράτος μέχρι την Κου-Κλουξ-Κλαν. Ο φασισμός και η όποια ήττα του, εμφανίζονται σαν "λογικά στάδια και πεδία" στην παγκόσμια αναδιοργάνωση του Καπιταλισμού και των μονοπωλίων... «**Για κάθε απελευθέρωση χρειάζεται πρώτα η συνειδητοποίηση της δουλείας κι αυτή η συνειδητοποίηση εμποδίζεται από κυριαρχούσες ανάγκες και ικανοποιήσει, που τα άτομα, στο μεγαλύτερο μέρος τους έχουν κάνει δικές τους. Ο μοναδικός σωστός σκοπός είναι η αντικατάσταση των πλαστών αναγκών από αληθινές, η εγκατάλειψη της καταπιεστικής ικανοποίησης. Ο κοινωνικός έλεγχος γέννησε την ακατάπαυστη ανάγκη να παράγεται και να καταναλώνεται το περιττό, την ανάγκη της αποκτηνωτικής δουλείας που δεν είναι πραγματικά αναγκαία, την ανάγκη μορφών ξεκούρασης που υποβοηθούν κα οξύνουν αυτή την αποκτήνωση, την ανάγκη να διατηρούνται απατηλές ελευθερίες... Περιχαρακωμένη από ένα καταπιεστικό σύνολο, η ελευθερία μπορεί να γίνει αποτελεσματικό όργανο καταπίεσης. Η δυνατότητα να εκλέγεις ελεύθερα ανάμεσα σε μια μεγάλη ποικιλία εμπορευμάτων, δε σημαίνει ότι είσαι ελεύθερος, όταν για να γίνεται αυτό θα πρέπει να ζεις μια ζωή κόπου και άγχους. Κι αν το άτομο εκδηλώνει το ίδιο με τη σειρά του τις ανάγκες που άλλοι του επέβαλαν, αυτό δε σημαίνει ότι είναι αυτόνομο, απλούστατα σημαίνει ότι ο έλεγχος είναι αποτελεσματικός»**.

Για τον Τσε Γκεβάρα αναφέρει ότι δεν αγωνίστηκε για την περιπέτεια, όπως θέλησαν να τον παρουσιάσουν τα Mass Media, σαν ένα είδωλο, αλλά ήταν η σύζευξη της ευθύνης, της προσωπικής ανάγκης -με την επαναστατική πολιτική. Όλα τα άλλα είναι πολιτική τάξη και κατεστημένο. "Ένα γραμμάριο πράξης είναι πιο δυνατό και από έναν τόνο λόγια", έλεγε ο Γκάντι.

Όταν το 20% του πληθυσμού της γης χρησιμοποιεί το 80% των πηγών του πλανήτη, για να διατηρεί τον πλούτο του, ενώ το 80% του πληθυσμού παλεύει για να επιβιώσει, αυτό ονομάζεται καταστροφή, κοινωνική -οικολογική. Το δικαίωμα αντίστασης ενάντια σε κάθε μορφή τυραννίας είναι αναφαίρετο δικαίωμα. Η εξάλειψη της αθλιότητας, ανισότητας είναι πράξη επαναστατική.

Επιγρασμένος απ' το γερμανό φιλόσοφο Χάιντεγκερ για το "είναι" και το "έχειν", όταν αυτό είναι σε προτεραιότητα τότε φαίνεται στον άνθρωπο ότι αρχίζει ένας δεύτερος κύκλος, ο κύκλος της αναζήτησης και των αξιακών επιλογών. Ο Ιταλός ποιητής Οβίδιος (43

π.Χ. - 18 μ.Χ.) στις "Μεταμορφώσεις" έλεγε: «video mediora, proboque, deteriora sequor»: «τα καλύτερα τα βλέπω, τα επικροτώ, αλλά κάνω τα χειρότερα» στις επιλογές. Και το φιλοσοφικό, αν θέλετε δίλημμα του σύγχρονου πολιτισμού ή της σύγχρονης δημοκρατίας είναι πως κατορθώνει να συμβιβάσει, χωρίς υπερβολικές θυσίες προς τη μία ή την άλλη κατεύθυνση, τις δύο αυτές βασικές έννοιες που μας κληροδότησε η γαλλική επανάσταση και ο Διαφωτισμός. Η δημοκρατία έχει και τούτη την υποχρέωση ή τη δυσκολία: Το πως θα μπορέσει να συμβιβάσει δύο έννοιες, οι οποίες σε ύστατη αφαίρεση είναι ασυμβίβαστες. Την έννοια της ελευθερίας και την έννοια της ισότητας. Διότι σε τελευταία ανάλυση η απόλυτη ελευθερία ισοδυναμεί με την άρνηση της ισότητας και δημιουργεί κολοσσιαίες ανισότητες, η δε απόλυτη ισότητα ισοδυναμεί με την άρνηση της ελευθερίας, γιατί η πρώτη ουσιαστικά ισοπεδώνει. Στα βήματα του **Μαρκούζε**, ο Κορνήλιος Καστοριάδης σχολίαζε το περιεχόμενο της Δημοκρατίας και τη μεταβολή της: **«Η δημοκρατία δε είναι ένα θεσμικό μοντέλο, δεν είναι ούτε ένα καθεστώς με την παραδοσιακή έννοια του όρου. Η δημοκρατία είναι η αυτοθέσμιση της κοινότητας από την κοινότητα και είναι αυτή η αυτοθέσμιση ως κίνημα. Σίγουρα αυτό το κίνημα στηρίζεται πάνω στους καθορισμένους θεσμούς και διευκολύνεται κάθε φορά από αυτούς, αλλά διευκολύνεται επίσης και από τη γνώση -που είναι διαδομένη στην κοινότητα- ότι οι νόμοι μας έχουν γίνει από εμάς και ότι μπορούμε να τους αλλάξουμε.»** (Από την Φαντασιακή θέσμιση της κοινωνίας). Στα βήματα του **Μαρκούζε**, βαδίζει και ο αμερικανός φιλόσοφος Νόαμ Τσόμσκι, γράφοντας για τον πολιτισμό και τις πλαστές ανάγκες· αν πρόκειται να υπάρξει ιστορία είναι αμφίβολο. Τώρα βρισκόμαστε στο σημείο, όπου οι κύριοι θεσμοί της Δημοκρατίας, έχουν την πρόθεση να καταστρέψουν την οργανωμένη ανθρώπινη ζωή και το περιβάλλον. Κανείς δεν νοιάζεται... Και ο Γκαλεάνο, έλεγε: **«Είναι αυτοί που έχουν σπείρει δικτατορίες και νομίζουν ότι μπορούν να διδάξουν τι σημαίνει δημοκρατία».**

Ο **Μαρκούζε** στον "Μονοδιάστατο άνθρωπο", εξηγεί τους μηχανισμούς αλλοτρίωσης, χαρακτηρι-στικής του Κεφαλαίου, που δημιουργούνται από τους θεσμούς. Είναι ένα σύστημα ιεραρχημένο σ' όλα τα επίπεδα. Με τρόπο Καφκικό καταγράφει ότι το εσωτερικό ρολόγι του κεφαλαίου τρέχει μ' ένα διαβολικό τρόπο, δαιμονικό, απάνθρωπο... Γι' αυτό η σύγκρουση είναι αναπόφευκτη, γιατί, είναι δύο διαφορετικοί κόσμοι, οι πατρικοί και οι πληβείοι, πλούσιοι και φτωχοί. Πιο ουσιαστικά αποφαίνεται σε όλα τα έργα του ο **Μαρκούζε**, από την εξέγερση μέχρι τη μοναξιά. Με τις ρηξικέλευθες ιδέες του και τις παρακαταθήκες του, δηλαδή της φαντασίας στην πραγματικότητα, ότι είναι πράξεις με επαναστατικές προοπτικές. Η αλήθεια δεν βρίσκεται μόνον στον ορθολογισμό και στην κομπουτεροποίηση του ανθρώπου, αλλά περισσότερο στην φαντασία. Οι ιμπεριαλιστικοί ανταγωνισμοί γεννάνε τον πόλεμο. Τρέφονται οι βρικόλακες, καθιστώντας φονικότερα τα νέα οπτικά συστήματα. Μεγαλώνει η βουλιμία τους για καταλήστευση των λαών, με συμβόλαια μακροχρόνιας εκμετάλλευσης. Η "Νέα Τάξη" του αίματος καταστρέφει

τη βίοςφαιρα, δημιουργεί την ατροφία του πνεύματος, λεηλατεί τους περιορι-σμένους πόρους του πλανήτη, τελειοποιεί τα θανατηφόρα όπλα. Καταδικάζει ταυτόχρονα με τη μεγαλύτερη χυδαιότητα οποιονδήποτε πνευματικό άνθρωπο πέσει στα νύχια της...

Ο Θαλής ο Μιλήσιος, ήδη από τον 7ο αιώνα π.Χ., είχε στηλιτεύσει τη φανατική προσήλωση σε οτιδήποτε με τα εξής λόγια: **«Δει γαρ τοις μεν εχθροίς και τα περι πιστών απιστείν, τοις δε φίλοις και τα άπιστα πιστεύουσιν».** Δηλαδή, ό,τι μεν λένε οι αντίπαλοι δεν πιστεύουμε (αναγνωρίζουμε) και τα πιο πιστευτά, ό,τι δε λένε οι ομοϊδεάτες μας, πιστεύουμε και τα πιο άπιστευτα. Ο ελεύθερος άνθρωπος αξιολογεί, σύμφωνα με τον **Μαρκούζε**, τις ελεύθερες επιλογές του.

Ο **Μαρκούζε** άλλαξε ριζικά την ατμόσφαιρα και το ύφος των πολιτικών συζητήσεων και συγχώνευσε τον ορθολογισμό των φιλοσόφων με τη ζεστασιά, τον ενθουσιασμό και την ευαισθησία των ρομαντικών. Όλα όσα έγραψε είναι περισσότερα σημαντικά από τον τρόπο που τα είπε, και γι' αυτόν ακριβώς το λόγο διατηρεί τη θέση του στην ιστορία όλης της μετέπειτα πολιτικής σκέψης· έτσι που σήμερα θεωρείται από ορισμένους πρόδρομος της "ολοκληρωτικής δημοκρατίας" και από άλλους πρόδρομος των πιο ακραίων αιρετικών θέσεων. Γι' αυτό, προτρέπει διαρκώς τους πολίτες: **«Να είστε ρεαλιστές, απαιτείστε το αδύνατο».** Μπορεί έτσι να χτυπηθεί η σπατάλη, να εξαφανιστούν η φτώχεια, η δυστυχία, η ανισότητα. Αυτός είναι ο απαραίτητος όρος επιβίωσης των κινήματων και της πολιτικής. **«Αυτοί που έχουν τα νύχια της εξουσίας, έχουν συνήθεια να τσακίζουν όσους έχουν φτερά»**, έλεγε ο Ροϊδής (το 1904). Άλλαξε κάτι; Ασφαλώς. Άλλοτε στα φύλλα των δέντρων ακούγονταν τα κελαηδίσματα των πουλιών. Τώρα ακούγονται πυροβολισμοί, με σιγαστήρες. Τόσο ύπουλα.

ΥΓ1. Οι άνθρωποι των διαδρόμων, έχουν κύρια αποστολή να επβάλλουν μία νομοθεσία, που να εξυπηρετεί τα συμφέροντα των κρατών, των τραστ που εκπροσωπούν, προσπαθώντας να επηρεάσουν τα ομοσπονδιακά και κρατικά όργανα. Οι "Lobbies" αποτελούν στις ΗΠΑ την "τρίτη Βουλή", και καθορίζουν την ψήφιση των νόμων. Αγοράζουν και πωλούν τους νόμους. Με την αγοραπωλησία κάνουν εμπόριο και κέρδη! Το ίδιο δεν γίνεται τώρα και στην Ευρωπαϊκή Ένωση; Τέτοιο είναι το περιεχόμενο της ευρωπαϊκής αξιοκρατίας! Οι νηρεκτίβες δεν αποτελούν, παρά την πρόσοψη...

ΥΓ2. Το ολικό Management (διαχείριση και διοίκηση) είναι η ικανότητα και οργάνωση. Είναι τα απαρέμφατα, τού συντονίζουν, τού προβλέπουν, τού ελέγχουν, μηδέν παραλείπουν... έτσι περίπου δεν γίνονται ατυχήματα. Αλλά, πού αυτά υπάρχουν στο κράτος; Κρίμα και αλοίμονο. «Κι ήσουν ο ένοχος εσύ με το μεγάλο κρίμα». Μία παράφραση του Κ.Παλαμά... για την αδιαφορία του Κράτους.

Αλλά, η υποκρισία του πολιτικού συστήματος είναι τόσο παλιά, όσο το δέντρο της Εδέμ, έλεγε ο ηθοποιός Orson Welles, στο εμβληματικό έργο, ο "Τρίτος Άνθρωπος".

Παναγιώτης Καραβασίλης
Ποιητής και αναλυτής συστημάτων ληροφορικής.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ
1. ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΜΟΝΟΔΡΟΜΟΣ;

Σ' όλες τις εποχές κρίσεων, πολλοί μίλησαν και εξακολουθούν να ομιλούν για περιόδους «μετάβασης προς ένα νέο, καλύτερο κόσμο». Όμως, το τέλος των κρίσεων είναι ιστορικά κοινό για όλες: Οι πλούσιοι γίνονται πλουσιότεροι και οι φτωχοί φτωχότεροι. Κι αυτό, γιατί τις κρίσεις πάντοτε τις προκαλούν οι έχοντες, όχι οι μη έχοντες. Κινητήρια δύναμη των κρίσεων είναι πάντα η απληστία, η ακόρεστη δίψα για συσσώρευση περισσώτερου πλούτου. Αυτό δεν γίνεται και τα τελευταία 10, 15 χρόνια; Για πια μετάβαση ως ερώτημα μιλάμε λοιπόν; Ο καπιταλισμός μια μόνο κατεύθυνση ευαγγελίζεται, σχεδιάζει και εκτελεί ως μονόδρομο: Οι υπερπλούσιοι, το γνωστό μας 1%, να κατέχουν όλο και περισσότερα! Η μετάβαση, ως όρος που χρησιμοποιείται για τις κρίσεις, είναι μόνο για τους αφελείς.

2. ΑΝΑΓΚΗ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΧΕΡΙΩΝ ΚΑΙ Ο ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

Στη χώρα μας, αλλά και στην Ε.Ε. γενικότερα λείπουν εργατικά χέρια από ορισμένους τομείς οικονομικής δραστηριότητας που βασίζονται στα εργατικά χέρια π.χ. αγροτικός τομέας, κατασκευές, εστίαση, τουρισμός. Η ανάγκη αυτή, αποτέλεσμα της υπογεννητικότητας στη Δύση, μπορεί μόνο να καλυφτεί από περιοχές με υπεργεννητικότητα, κυρίως από Ισλαμικές χώρες, πράγμα βέβαιο που οξύνει το φόβο της Ισλαμοποίησης της Δύσης. Η άποψη της εισαγωγής εργατών από χώρες όπου επικρατεί ο Χριστιανισμός δεν αντέχει στην κριτική. Ποια λοιπόν είναι η απάντηση σ' αυτόν τον αναπόφευκτο μονόδρομο; Κατά την άποψή μου μόνο μία: η θρησκευτική μεταρρύθμιση στο Ισλάμ, που να καταργεί «τον πόλεμο κατά των απίστων» ως μέσο κυριαρχίας, που θα εκκοσμικεύει το θρησκευτικό καταργώντας τις ατέλειωτες προσευχές και μετάνοιες και που θα αναγνωρίζει τις ελευθερίες του ατόμου και στις γυναίκες. Θα αφαιρεί τις μαντίλες και τις μπούρκες. Το Ισλάμ πρέπει να βγει από τον Μεσαίωνα του. Αν αυτό δεν γίνει, τότε, κατά την άποψή μου, ο θρησκευτικός πόλεμος από ή κατά του Ισλάμ θα είναι αναπόφευκτος. Ποιος μπορεί να πάρει την πρωτοβουλία γι' αυτό, είναι ένα ζήτημα που πρέπει να μελετηθεί.

3. ΠΡΟΣ ΕΝΑΝ ΚΟΣΜΟ ΥΠΕΡΑΝΘΡΩΠΩΝ; ΟΙ ΥΠΕΡΒΟΛΕΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙ ΠΙΘΑΝΟΤΗΤΕΣ ΜΙΑΣ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΑΝΑΤΡΟΠΗΣ.

Τα τελευταία χρόνια ο κόσμος υποδέχεται κάθε μέρα μια τεχνολογική έκπληξη, μια ψηφιακή καινοτομία που ανατρέπει τα δεδομένα σε έναν τομέα. Η τεχνητή νοημοσύνη, πλησιάζει ο καιρός που θα ξεπεράσει την ανθρώπινη. Διάβαζα πρόσφατα για τον «ψηφιακό συγγραφέα» που μπορεί να προσομοιώσει και να αναπαράγει, να διορθώσει, αλλά και να επεξεργαστεί και εννοιολογικά ένα έργο ενός ορισμένου συγγραφέα. Στον τομέα της βιολογικής έρευνας έχει σχεδόν «παραχθεί» ο Υπεράνθρωπος! Που θα ζει 150 χρόνια, ίσως και παραπάνω. Η τεχνολογία αυτή, όπως διατείνονται οι... αρχιερείς της, μπορεί να διορθώσει τα σφάλματα της φύσης σε έναν άνθρωπο και να τον «βελτιώσει», να τον αναγεννήσει! Στον τομέα των πυρηνικών όπλων, όπου οι πληροφορίες δεν διακινούνται με μεγάλη ευκολία, μας πληροφορεί το Πεντάγωνο αλλά και ο κ. Πούτιν, ότι οι

φονικοί υπερπύραυλοι που κινούνται με ταχύτητα αστραπής, μπορούν ήδη να καταστρέψουν μια μεγάλη πόλη ο καθένας ελάχιστα λεπτά μετά την εκτόξευσή του!

Τι τέξεται λοιπόν στο μέλλον η τεχνητή νοημοσύνη; Ό,τι δεν μπορούμε να φανταστούμε. Σίγουρα, όπλα μαζικής καταστροφής που δεν συλλαμβάνει ο νους και όντα τέρατα, τους υπερανθρώπους. Πώς μπορεί ν' αντιδράσει σ' όλα αυτά ο κοινός άνθρωπος; Δεν υπάρχει, νομίζω καμιά τέτοια περίπτωση. Εκτός, αν απέναντι στον «Υπεράνθρωπο» σταθεί ένας επαναστάτης «Υπερχάκερ», που θα ...χακάρει και θα «εκτελεί» σταδιακά την «Ψηφιακή επανάσταση» υπέρ του ανθρώπου. Το θεωρώ πολύ πιθανό, την πιο πιθανή ίσως σωτηρία για τον άνθρωπο.

ΚΡΑΤΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Την Παρασκευή 17/3, σε ραδιοφωνική εκπομπή κορυφαίος Υπουργός, τεχνοκράτης, πήρε θέση πάνω στα ερωτήματα που έχει δημιουργήσει η θανατηφόρα σύγκρουση των τρένων στα Τέμπη, δηλ. τι έφταιξε, αλλά πάνω και σε άλλα γενικότερα ζητήματα, που αφορούν τις παθογένειες του κράτους και πρότεινε ευρεία διακομματική συνεννόηση και συναίνεση για την αντιμετώπισή τους.

Συμφωνώ με πολλές από τις απόψεις που εξέφρασε ο κ. υπουργός, οι πιο πολλές από τις οποίες, βέβαια, ανάγονται στην τεχνοκρατική σφαίρα Παρόμοιες είχα εκφράσει και εγώ πριν... 40 περίπου χρόνια σε μια διάλεξη μου το 1986 με τίτλο «Η διάβρωση ενός ανοργάνωτου κράτους. Η Ελληνική εμπειρία», σε μια Ημερίδα με θέμα «Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ» που είχε διοργανώσει το Πανεπιστήμιο ULSTER της Β. Ιρλανδίας, του οποίου τότε ήμουν Επισκέπτης Καθηγητής, σε συνεργασία με το INSTITUTE OF DIRECTORS της Μ. Βρετανίας. Το επίπεδο της Ημερίδας εκείνης θα μπορούσε να το αξιολογήσει κανείς και από το κύρος των άλλων ομιλητών που ήταν οι: Dr. Garret FitzGerald, π. Πρωθυπουργός της Ιρλανδίας, Lord Prior π. Κυβερνήτης της Β. Ιρλανδίας και Edmond Israel, Πρόεδρος του Χρηματιστηρίου του Λουξεμβούργου. Αναφέρω το γεγονός αυτό, που είναι άλλωστε γνωστό στον κύκλο των συνεργατών και των φίλων μου, όχι για να δείξω πόσο... σπουδαίος είμαι, αλλά για να τονίσω με έμφαση μάλιστα ότι, όταν εκφράζονται σήμερα για την διαχείριση του κράτους απόψεις ίδιες με εκείνες που εκφράζαμε πριν 40 χρόνια, αυτό σημαίνει, ότι τα προβλήματα που παρουσιάζει το κράτος είναι πέρα από τη σφαίρα της διοικητικής επιστήμης, γιατί αλλιώς θα είχαν λυθεί.

Ο κ. Πρωθυπουργός σε πρόσφατη σχετική του ομιλία μίλησε για το «βαθύ κράτος της γραφειοκρατίας και των συντεχνιών» που εμποδίζει την αντιμετώπιση των παθογενειών. Θα διαφωνήσω με το ορισμό αυτό του «βαθέος κράτους», που δε μπορεί σε καμιά περίπτωση να έχει τις ρίζες του εκεί που τις τοποθετεί. Αυτό είναι όχι το βαθύ, αλλά το ρηχό, το εύκολα αντιμετώπισιμο

ηλίθιο κράτος. Το «βαθύ κράτος», όπως περιγράφεται από όλους τους ειδικούς αναλυτές διεθνώς, αφορά τις αόρατες εκείνες δυνάμεις που λυμαίνονται, που καθοδηγούν, που εκμεταλλεύονται, που κρατούν στα νύχια τους ένα κράτος και δεν επιτρέπουν την, διαφορετικά, εύκολη εξυγιάνσή του. Κι αυτό, γιατί στην Ελλάδα, αλλά και αλλού, το κράτος είναι ο μεγαλύτερος αγοραστής προϊόντων και υπηρεσιών και αν «αφεθεί» να λειτουργήσει σύμφωνα με τους κανόνες της σύγχρονης διοικητικής, τότε, θα πράξει το «δέον», όπως απαιτούν οι πραγματικές ανάγκες του και ο υγιής ανταγωνισμός. Αυτό όμως δεν συμφέρει αυτές τις αόρατες δυνάμεις των διαπλεκόμενων με την πολιτική συμφερόντων καθώς και τις γνωστές κρατικοδίαιτες επιχειρήσεις. Το ... πρόπλασμα του «βαθέος κράτους» και τους συναφείς κινδύνους για τη δημοκρατία, το ανέδειξε πρώτος ο αείμνηστος Πρόεδρος των ΗΠΑ Άικ Αιζενχάουερ από τις αρχές της δεκαετίας του '50!

Ασφαλώς και συμφωνούμε με τις απόψεις για «στοχοθεσία, σχεδιασμό, αξιολόγηση, έλεγχο, λογοδοσία και αξιοκρατία» στο κράτος. Αλλά, αν πράγματι πιστεύουν μερικοί, ότι αυτά και άλλα παρόμοια είναι τα προβλήματα που κρατούν το κράτος καθηλωμένο και αντιπαραγωγικό, θα μου επιτρέψετε να διαφωνήσω, και να επισημάνω την έλλειψη αναφοράς στον κύριο, τον βασικό παράγοντα που δεν επέτρεψε στο κράτος μας να εξυγιανθεί, να εκσυγχρονιστεί. Κι αυτός είναι η επιμονή της πολιτικής, των Κομμάτων να θεωρούν το κράτος λάφυρο. Είναι οι πελατειακές σχέσεις. Είναι οι αδιαφανείς πολλές φορές διαδικασίες των κρατικών προμηθειών. Είναι οι διορισμοί ανίκανων και άσχετων ατόμων σε θέσεις ευθύνης. Είναι η μόνιμη «ασθένεια» των πολιτικών να θεωρούν το κράτος ιδιοκτησία τους.

Η επιδίωξη λοιπόν μιας διακομματικής συμφωνίας θα είναι πάνω σε τι; θα είναι πάνω στην εφαρμογή των κανόνων της σύγχρονης διοικητικής στο κράτος; αυτό θα ήταν ένα κακόγουστο αστέιο. Διακομματική συμφωνία για την απαλλαγή του κράτους από τον θανάσιμο εναγκαλισμό της πολιτικής, ναι. Ας δούμε λοιπόν, τι σημαίνει αυτό και ας γίνει δημόσια, εκτενής, ενδεδειγμένη συζήτηση και διάλογος πάνω στις προσεγγίσεις και τους κανόνες που θα εξυγιάνουν και στη συνέχεια θα εκσυγχρονίσουν το κράτος. Κάτι τέτοιο όμως, θα έθετε σε αχρηστία τον «Κομματικό Στρατό» για τον οποίο πρώτος έχει μιλήσει ο έγκριτος δημοσιογράφος Γιάννης Μαρίνος πριν δεκαετίες. Ας αποφασίσουν λοιπόν τα Κόμματα τι θα κάνουν με τους Κομματικούς τους Στρατούς που περιμένουν να...εφορμήσουν στις κρατικές θέσεις και στα ταμεία του κράτους και τότε, να συμφωνηθεί ανάμεσά τους η πορεία, η προσέγγιση, η μέθοδος και οι τεχνικές εκσυγχρονισμού του κράτους. Όλα περιγράφονται και αναλύονται διεξοδικά σε όλα τα εγχειρίδια Σύγχρονης Διοικητικής ή επί το... ελληνικότερο, Μάνατζμεντ. Προσωπικά και ύστερα από 40 χρόνια από τότε που είχα κάνει τη διάλεξη που προανέφερα, δεν τρέφω καμιά ελπίδα ότι οι πολιτικοί επιθυμούν ειλικρινά την εξυγιάνση και τον εκσυγχρονισμό του κράτους. Έτσι, δεν θα σταματήσουμε δυστυχώς να θρηνηύμε και άλλα θύματα, να είμαστε θεατές της καταλήστευσης του δημόσιου πλούτου και των ταμείων, με συνέπεια να παραμένουμε μια υπανάπτυκτη Βαλκανική χώρα, μια σύγχρονη μπανανία. Το ότι ανήκουμε στον σκληρό πυρήνα της ΕΕ, θεωρώ, ότι δεν το πιστεύουν ούτε αυτοί που το πρεσβεύουν...

Θανάσης Φροντιστής

Δρ Οικον/γος-π.Πανεπ/κός-Συγγραφέας

ΠΡΟΕΛΥΣΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ - ΜΙΑ ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΒΑΣΙΣΜΕΝΗ ΣΤΟΝ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΥΛΙΣΜΟ

Στο σχολείο όλοι κάνουμε μαθηματικά. Όμως, πόσοι από μας γνωρίζουν από πού προέρχονται τα μαθηματικά; Σε ποιές συνθήκες και πότε γεννήθηκε η ανάγκη του ανθρώπου να αναπτύξει τα μαθηματικά ξεκινώντας από το πιο πρωτόγονο επίπεδο της απλής αριθμητικής και προχωρώντας φτάνοντας στις πιο σύνθετες αφηρημένες μορφές; Στην περίπτωση των μαθηματικών όπως και όλων των επιστημών κάποιες υλικές ανάγκες έδωσαν το εναρκτήριο λάκτισμα για μια μακρόχρονη εξέλιξη από τα κατώτερα σε όλο και ανώτερα επίπεδα σκέψης. Η ιστορία των μαθηματικών δεν είναι ευρύτερα γνωστή. Αν ξέρουμε κάτι, συνήθως είναι ότι στην αρχαία Μέση Ανατολή και στην αρχαία Ελλάδα αναπτύχθηκαν τα μαθηματικά σαν αφηρημένη επιστήμη. Για όσους θέλουν να μάθουν συνοπτικά αυτή τη μαγευτική ιστορία υπάρχει ένα πολύ καλό και προσιτά γραμμένο βιβλίο του Ολλανδού μαρξιστή Dirk J. Struik (1894-2000) με τίτλο «Συνοπτική Ιστορία των Μαθηματικών» από τις εκδόσεις «Δαίδαλος - Ι.Ζαχαρόπουλος» μεταφρασμένο από την Άννα Φερεντίνου-Νικολακοπούλου. Πρόκειται για ένα βιβλίο που δεν απαιτεί εξειδικευμένες γνώσεις για να διαβαστεί.

Οι αιτίες σαν βάση ανάλυσης

Ο συγγραφέας ξεκινάει από τα κοινωνικά-οικονομικά αίτια των φαινομένων. Δηλαδή οι ιδέες δεν γεννιούνται έτσι απλά στο κεφάλι κάποιων μεγαλοφυιών, αλλά δια-

νύουν μια μακρόχρονη πορεία από τις πρακτικές ανάγκες προς πιο σύνθετες θεωρητικές αφηρημένες μορφές. Η πρώτη έκδοση του βιβλίου έγινε το 1948 και στον πρόλογο μπορούμε να διαβάσουμε την ιστορία των εκδόσεων του πονήματος του συγγραφέα. Στην παλαιολιθική εποχή λοιπόν, η ανθρωπότητα ξεκίνησε τα πρώτα αριθμητικά σκιρτήματα, όπως μπορούμε να διαβάσουμε στο πρώτο κεφάλαιο με τίτλο «Οι απαρχές». Τότε αναπτύχθηκε η ανάγκη του νεολιθικού ανθρώπου να υπολογίζει αποστάσεις και χωρητικότητες στις πιο απλές μορφές τους. Στο δεύτερο κεφάλαιο «Η αρχαία Ανατολή» ο συγγραφέας αναπτύσσει με πολλά παραδείγματα την εξέλιξη των μαθηματικών στην Αίγυπτο, τη Μεσοποταμία, τη Βαβυλωνία κλπ και πώς η βασική ώθηση της εξέλιξης αυτής ήταν οι πρακτικές οικονομικές-παραγωγικές-κοινωνικές ανάγκες:

«Σε όλα τα ανατολικά μαθηματικά, δεν βρίσκουμε πουθενά να έχει γίνει απόπειρα να δοθεί αυτό που ονομάζουμε απόδειξη. Δεν προβάλλανε καμία επιχειρηματωλογία, παρά μόνο δίνανε εντολές εφαρμογής ορισμένων κανόνων: "Κάμε έτσι, κάμε αυτό". Αγνοούμε με ποιόν τρόπο έβρισκαν τα θεωρήματα. Για παράδει-

μα, πώς φτάσαν οι Βαβυλώνιοι στο θεώρημα του Πυθαγόρα; Έχουν γίνει αρκετές προσπάθειες για να εξηγηθεί ο τρόπος με τον οποίο οι Αιγύπτιοι και οι Βαβυλώνιοι πορίζονταν τα εξαγόμενά τους. Όλες όμως οι ερμηνείες που έχουν δοθεί είναι υποθετικής φύσης. Ολόκληρος ο ανατολικός τρόπος σκέψης φαίνεται εξαρχής παράξενος και διόλου ικανοποιητικός γι' αυτούς που έχουν εκπαιδευτεί με την αυστηρά δομημένη συλλογιστική του Ευκλείδη. Αλλ' αυτό το παραξένημα δεν διαρκεί, όταν συνειδητοποιήσουμε πως τα περισσότερα μαθηματικά που διδάσκονται για τους τωρινούς μηχανικούς και τεχνικούς είναι ακόμα του είδους «κάμε έτσι, κάμε αυτό», δίχως να καταβάλλεται μεγάλη προσπάθεια για αυστηρή απόδειξη. Σε πολλά σχολεία μέσης εκπαίδευσης, η αλγεβρα διδάσκεται μάλλον σαν ένα σύνολο κανόνων παρά ως μια απαγωγική επιστήμη. Τα ανατολικά μαθηματικά δεν κατάφεραν ποτέ, όπως φαίνεται, να χειραφετηθούν από τη χιλιόχρονη επίδραση των προβλημάτων τεχνολογίας και διοίκησης, για τα οποία είχαν επινοηθεί» (σελ. 59/60).

Από το «πώς;» στο «γιατί;»

Στο τρίτο κεφάλαιο ο συγγραφέας πραγματεύεται την αρχαία Ελλάδα:

«...ίσως γύρω στο 900 π.Χ. οι Χετταίοι καθώς και η μινωική αυτοκρατορία είχαν εξαφανιστεί, η δύναμη της Αιγύπτου και της Βαβυλωνίας είχε σημαντικά περιοριστεί, και νέοι λαοί εμφανίστηκαν στο ιστορικό προσκήνιο. Οι πιο εξέχοντες ήταν οι Εβραίοι, οι Ασσύριοι, οι Φοίνικες και οι Έλληνες. Η αντικατάσταση του χαλκού από τον σίδηρο προξένησε μεταβολές, που δεν περιορίστηκαν μονάχα στις μεθόδους διεξαγωγής του πολέμου. Τα εργαλεία παραγωγής έγιναν φτηνότερα, με αποτέλεσμα ν' αυξηθεί το κοινωνικό πλεόνασμα, να τωνωθεί το εμπόριο και να δοθεί έτσι στον απλό λαό η δυνατότητα μιας ευρύτερης συμμετοχής σε ζητήματα οικονομίας και πιο ενεργής ανάμιξης στο δημόσιο βίο. Το γεγονός αυτό αντικατοπτρίστηκε σε δύο μεγάλες καινοτομίες: Την αντικατάσταση της άβολης γραφής της αρχαίας Ανατολής με το ευκολομάθητο αλφάβητο και την εισαγωγή νομισματικού χρήματος, που με τη σειρά του συνέβαλε στην άνθηση του εμπορίου. Είχε φτάσει ο καιρός όπου και η πνευματική καλλιέργεια δεν μπορούσε πια να παραμένει προνόμιο αποκλειστικό μιας ιθύνουσας τάξης στην Ανατολή» (σελ. 67/68).

Καταλαβαίνουμε λοιπόν, ότι τα θεμέλια των σύγχρονων μαθηματικών δημιουργήθηκαν κάτω από συγκεκριμένες υλικές προϋποθέσεις που απαιτούσαν μια άλλη προσέγγιση ή με τα λόγια του συγγραφέα «Τα σύγχρονα μαθηματικά γεννήθηκαν μέσα στην ατμόσφαιρα του ιωνικού ορθολογισμού, τα μαθηματικά που δεν θέτανε μόνο το ερώτημα «πώς;» της Ανατολής, αλλά και το σύγχρονο επιστημονικό ερώτημα του «γιατί;» (σελ. 69), τονίζοντας ότι οι Έλληνες έμποροι με τα ταξίδια τους είχαν χωρίς αμφιβολία γνωρίσει τα ανατολικά μαθηματικά και δεν άργησαν να καταλάβουν ότι οι ανατολικοί λαοί δεν είχαν κάνει το βήμα προς τον ορθολογισμό του «γιατί το ισοσκελές τρίγωνο έχει δύο ίσες γωνίες;» και άλλα παρόμοια, ενώ οι πρώτες ελληνικές ενασχολήσεις έψαχναν να ερμηνεύσουν τη θέση του ανθρώπου στον κόσμο σύμφωνα με ένα ορθολογικό σχήμα για να ταχτοποιηθούν οι ιδέες σε λογικές διαδοχές, να βρεθεί μια τάξη στο χάος (σελ. 69/70). Ωστόσο, ποτέ δεν σταμάτη-

σαν οι αλληλοεπιδράσεις Ανατολής και Δύσης, όπως αποδειχνει ο συγγραφέας στο τέταρτο κεφάλαιο. Η επιστήμη στην Αλεξάνδρεια ήταν αποκαλυπτική για τις ελληνικές και τις ανατολικές επιδράσεις, ενώ η Ινδία και η Κωνσταντινούπολη ήταν σημαντικοί τόποι συνάντησης Ανατολής και Δύσης. Η όσμωση πάντα υπήρχε και δεν σταμάτησε ποτέ να υπάρχει παρ' όλες τις προσπάθειες κάποιων να τεκμηριώσουν «ρήξη» ανάμεσα στην Ανατολή και τη Δύση.

Η πορεία προς Δυσμιάς

Προχωρώντας όλο και πιο δυτικά ο αναγνώστης παρακολουθεί το συγγραφέα στο διαλεκτικό του ταξίδι στην ιστορία των μαθηματικών μπαίνοντας με το πέμπτο κεφάλαιο στις απαρχές στη Δυτική Ευρώπη. Η επέκταση του εμπορίου μεγάλωσε το ενδιαφέρον για τα μαθηματικά. Δηλαδή η μαθηματική πρόοδος περνούσε από τις οικονομικά αναπτυσσόμενες πόλεις κάτω από την άμεση επιρροή του εμπορίου, της ναυτιλίας, της αστρονομίας και της χωρομετρίας (σελ. 142). Το εμπόριο έπαιξε τεράστιο ρόλο στην ιστορία στηριζόμενο στην ανάπτυξη της τεχνολογίας, δηλαδή στην ανάπτυξη των όλο και βελτιωμένων μέσων παραγωγής. Είδαμε στην αρχαία Ελλάδα τη δυναμική ανάπτυξη του εμπορίου λόγω της βελτίωσης της τεχνολογίας στην Εποχή του Σιδήρου. Τότε υπήρξαν τα θαλασσινά ταξίδια των εμπόρων με τις γεωγραφικές ανακαλύψεις, οι οποίες θα έφταναν στο ζενίθ τους με την τεράστια επέκταση σε όλη τη γη των Ευρωπαϊκών εμπορών και θαλασοπόρων από το 16^ο και 17^ο αιώνα. Ο ρόλος των θεικών επιστημών ήταν βασικός στη γρήγορη βελτίωση της τεχνολογίας και δη της ναυτιλιακής ανταποκρινόμενος στις ανάγκες της ανάπτυξης των παραγωγικών δυνάμεων. Επομένως, νέες ανάγκες επιστημονικών ανακαλύψεων δημιουργήθηκαν τότε, οι οποίες στη Νέα Εποχή με την άνοδο του καπιταλισμού θα έπαιρναν πια πρωτόγνωρες διαστάσεις απαλλαγμένες ως σύστημα από τον κλοιό της δουλοκτητικής κοινωνίας και της μεσαιωνικής δουλοπαροικίας. Το γεγονός ότι σε πολλές αποικίες των Ευρωπαϊκών ξαναμπήκε κατά μεγάλα χρονικά διαστήματα η δουλεία σαν τρόπος παραγωγής εναλλασσόμενη με τη μισθωτή εργασία, με το εκτενέστατο εμπόριο σκλάβων κυρίως από την Αφρική, δεν σημαίνει ότι η δουλεία ήταν επί καπιταλισμού η κύρια σχέση εργασίας, όπως στην Αρχαιότητα.

Οι ως άνω ανάγκες αναζωπύρωσαν το ενδιαφέρον για τα μαθηματικά. Ειδικά κεφάλαια στη *Συνοπτική Ιστορία των Μαθηματικών* του Dirk Struik αφιερώνονται στον 17^ο (υπολογισμοί των εμπορικών τάξεων, χρησιμοποίηση στην παραγωγή και σημαντική βελτίωση των μηχανών), τον 18^ο (ανάπτυξη απειροστικού λογισμού στις εφαρμογές του στη μηχανική) και τον 19^ο αιώνα (με τη Γαλλική Επανάσταση και τη ναπολεόντειο περίοδο να δημιουργούν πολύ ευνοϊκές συνθήκες για την περαιτέρω ανάπτυξη των μαθηματικών). Λάθος θα ήταν να θεωρούμε τα δυτικά μαθηματικά αντίγραφο των αρχαίων μαθηματικών, όπως προκύπτει από το εξαιρετικά ενδιαφέρον αυτό βιβλίο του Dirk Struik. Απλώς κάποιες ομοιότητες στην κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη από ένα σημείο και πέρα κατέστησαν χρήσιμες τις βασικές πηγές για την περαιτέρω εξέλιξη των μαθηματικών στις καινούργιες συνθήκες.

Άννεκε Ιωαννάτου

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΗΜΕΡΑ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ (8 Μαρτίου)

«Εκπαίδευση των γυναικών στην αρχαία Ελλάδα»
 ΓΥΝΑΙΚΑ - ΜΗΤΕΡΑ - ΤΡΟΦΟΣ. Απαραίτητη για την διαίτιση του ανθρώπινου είδους. Γι' αυτό και προικοδοτείται γενναιόδωρα από την φύση. Ο γυναικείος εγκέφαλος είναι καλωδιωμένος και προσαρμοσμένος ώστε να διαφυλάττει την «φωλιά» και το «παιδί». Κι όμως σε περιόδους πολέμου η γυναίκα αποδείχτηκε και ηρωίδα. Διαθέτει ισχυρότερο ένστικτο αυτοσυντήρησης. προσαρμόζεται ευκολότερα στα νέα δεδομένα. Στην Μινωική Κρήτη οι άνθρωποι λάτρευαν τη Μεγάλη Θεά, την «ΜΑΝΑ ΓΑΙΑ». Σ' αυτόν τον πολιτισμό η παρουσία και ο ρόλος της Θεάς-Μητέρας έχει ιδιαίτερη θέση. Αυτή εξουσίαζε όλες τις μορφές ζωής και θανάτου (ως και το 2500 πριν χριστιανικής χρονολόγησης) με κυρίαρχα χαρακτηριστικά την γυναικοκρατία και την λατρεία της ΜΕΓΑΛΗΣ ΜΗΤΕΡΑΣ (ΓΗΣ). Κι υπήρχε λένε κάποτε οι μύθοι (κι οι μύθοι δεν λένε ποτέ ψέματα) μια χρυσή εποχή που τα σκήπτρα της εξουσίας κρατούσε παντοδύναμη η γυναίκα. ΜΗΤΡΙΑΡΧΙΑ την ονομάζουν τα βιβλία κι είναι η πρώτη μορφή κοινωνικής οργάνωσης των ανθρώπων της προϊστορικής εποχής. Η γυναίκα αποτελεί αρχηγό του γένους, οπότε και κληρονομικά δικαιώματα μεταβιβάζονται στα θηλυκά μέλη της κάθε οικογένειας. Κατάλοιπο της μητριαρχίας είναι ότι ακόμη τα γεννηθέντα βρέφη γράφονται στο Μητρώο. Και πέρασαν τα έτη φέρνοντας ανατροπές. Το πέρασμα, από την Κυνηγητική στην Κτηνοτροφική οικονομία καταλύει, με γοργό το ρυθμό, την Μητριαρχία και ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ του σπιτιού και του κόσμου, στέφεται ο άνδρας, σβήνοντας το λάμπρος και την φέγγος της γυναικείας υπεροχής. Η ανδρική εξουσία άρχισε να κατασκευάζει άβατα.

Η διαδρομή της γυναίκας στην πορεία του χρόνου αποσιωπείται. Την παρουσιάζουν σαν ένα RES, ένα πράγμα. Κι όμως υπάρχουν ονόματα γυναικών της αρχαιότητας, που προκαλούν ρίγη συγκίνησης και θαυμασμού. Πώς θα μπορούσαμε να κατανοήσουμε την πορεία του Ελληνισμού ανά τους αιώνες χωρίς τις Σπαρτιάτισσες, την Γοργώ, την Αγηστράτη, την Αρχιδάμεια, την Αθηναΐδα, την Ασπασία, την Κλεοπάτρα, τις Σουλιώτισσες, τις γυναίκες του σαράντα και μετρημό δεν έχουν. Το ίδιο συμβαίνει και κατά τον Μεσαίωνα, του οποίου ο θεοκρατικός χαρακτήρας κι η δύναμη της θρησκοληψίας, πετάνε την γυναίκα στα αζήτητα και μειώνουν την δύναμη της προσωπικότητας και υπόστασης της.

Η μόρφωση των γυναικών στην Ελλάδα, αποτελεί μια πραγματικότητα που κανένας δεν μπορεί να αμφισβητήσει. Από τους μαστούς της ελληνικής παιδείας, βύζαξε η οικουμένη της σοφίας το γάλα και με το αγλαόφως του Ελληνικού κάλλους φωταγώγησε των βαρβάρων τα ανήλιαγα σκόπη. Κι αυτά γιατί η εκπαίδευση ήταν ο πύραυλος που εκτίναξε τον ελληνικό πολιτισμό σε δυσθεώρητα ύψη. Για τον Έλληνα η λέξη εκπαίδευση σημαίνει εκπαίδευση του χαρακτήρα, αρμονική ανάπτυξη του σώματος, του νου και της φαντασίας. Η άποψη ότι οι Ελληνίδες ζούσαν περίπου σε καθεστώς ανατολίτικου περιορισμού δεν ευσταθεί για όλες τις τάξεις. Μέχρι τα είκοσι η γυναίκα εκπαιδεύεται από την μητέρα της στην οικονομία και στην διαχείριση του νοικοκυριού, στην υφαντική, χειροτεχνία, διακοσμητική με σκοπό τον γάμο. Για τις κόρες όμως των ευπόρων οικογενειών υπήρχαν ιδιωτικά οικοδιδασκαλεία στα οποία σπούδαζαν,

γραφή, ανάγνωση, ποίηση, χορό, μουσική, κιθαρωδία, όρχηση.

Ο Πλάτων είναι ο πρώτος που ενδιαφέρεται για την εκπαίδευση των γυναικών. Αντιτίθεται στην επικρατούσα άποψη ότι οι γυναίκες είναι ταγμένες μόνο για να κάνουν παιδιά κι ότι αν και διαθέτουν μικρότερη σωματική ρώμη, διακρίνονται παιδείας και πρέπει να εκπαιδεύονται ακόμη και στον πόλεμο. Αλλά κι η ανωτάτη εκπαίδευση φαίνεται να δεχόταν ευχαρίστως γυναίκες. Επειδή όμως η κοινωνία ήταν ανδροκρατική δεν διασώζονται όλα τα ονόματα των γυναικών που διέπρεψαν στον χώρο της επιστήμης.

Οι γυναίκες όμως συμμετείχαν και στις εορτές των Αθηναίων. Παρθένες ύφαιναν τον ιερό πέπλο της Αθηνάς κι εκείνες το περιέφεραν στην πομπή των Παναθηναίων.

Συμμετείχαν επίσης στα Ανθοφόρια στα Γυναικοκύνθια, στα Ηρώα, Ηραία κ.α. Και διεξάγοντο, ω! τι θαύμα, και γυναικείοι Ολυμπιακοί αγώνες.

Όλα αυτά είναι αποστοματικά τεκμήρια ότι η θέση της Ελληνίδας γυναίκας δεν είναι αυτή που προσπαθούν να παρουσιάσουν οι συκοφάντες του Ελληνισμού. Η Ελληνίδα γυναίκα δεν θεωρούνταν κατώτερο όν, μόνο για αναπαραγωγή, ούτε ήταν κλεισμένη στους γυναικωνίτες, χωρίς βέβαια να απολαμβάνουν κι όλα τα προνόμια των ανδρών.

Υπήρχε όμως μια κατηγορία γυναικών που απολάμβαναν πλήρη ανεξαρτησία. Ήταν οι Εταίρες. Η λέξη Εταίρα σήμαινε «σύντροφος, φίλος, βοηθός». Ήταν γυναίκες του πνεύματος και διέθεταν υψηλή ευφυΐα και σπάνια μόρφωση. Ως εκ τούτου μπορούσαν να λάβουν μέρος σε συζητήσεις καλλιεργημένων ανθρώπων, για παράδειγμα στα συμπόσια. Η επιφανέστερη Εταίρα του 5ου αιώνα προ χριστιανικής χρονολόγησης, ήταν η Ασπασία, η γυναίκα που αποτέλεσε την σύντροφο του Περικλή και η οποία τον ανέπνευσε στην δημιουργία του Χρυσού αιώνα.

Στον κύκλο της ανήκαν διάσημοι φιλόσοφοι και καλλιτέχνες της εποχής, όπως ο Σωκράτης και οι μαθητές του, αλλά και ο γλύπτης Φειδίας. Λέγεται ότι Αθηναίοι πολίτες πήγαιναν τις γυναίκες και τις κόρες τους για να διδαχθούν από τους λόγους της Ασπασίας. Δυστυχώς οι πληροφορίες που δίνονται στα ελληνόπουλα μέσω της ελληνικής παιδείας απέχουν πολύ της πραγματικότητας. Κι έτσι ο Έλληνας έφθασε να γίνει ο κατήγορος των προγόνων του σε θέματα που άλλοι λαοί γνωρίζουν και θαυμάζουν.

Σήμερα, που όλα αλλάζουν φορεσιά, ας συμμετέχουμε στον παγκόσμιο εορτασμό της γυναίκας κι ας αναφωνήσουμε:

Ω! ΓΥΝΑΙΚΑ, πόσα άβατα χρειάστηκε να καταπατήσεις, για να μπορέσεις να αξιωθείς αυτών που σου ανήκουν! Διαθέτοντας ανώτερη μνήμη και συναισθηματική νοημοσύνη πολύ ανώτερη του συνομήλικου παρτενέρ σου διαφυλάττεις την επιβίωση και την μακροήμερευση ολόκληρης της ανθρωπότητας στον πλανήτη γη.

ΧΡΟΝΙΑ ΣΟΥ ΠΟΛΛΑ ΑΙΩΝΙΟ ΘΗΛΥΚΟ.

ΕΛΕΝΗ ΜΑΝΩΡΑΚΗ –ΖΩΙΔΑΚΗ

(δασκάλα, λογοτέχνις)

ΟΙ ΓΛΥΠΤΙΚΕΣ ΟΠΤΙΚΕΣ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΓΑΒΡΙΕΛΛΑΣ ΣΙΜΩΣΙ

Η Γαβριέλλα Σίμωσι / Gabriella Simossi γεννήθηκε το 1926 στον Πύργο Ηλείας. Παρακολούθησε μαθήματα στην ΑΣΚΤ από το 1945 μέχρι το 1950 με τον γλύπτη Μιχάλη Τόμπρο. Από το 1954 εγκαταστάθηκε μόνιμα στο Παρίσι με τον σύζυγό της, τον διαπρεπή εικαστικό Γιάννη Γαίτη. Στο Παρίσι σπούδασε στο Τμήμα Διακοσμητικών Τεχνών από το 1955 έως το 1957 στο Atelier de Sculpture του Ossip Zadkine. Παρά τις επιρροές του μοντερνισμού που αφομοίωσε επιλεκτικά διατηρώντας την γλυπτική της ιδιοσυγκρασία, συνέχισε να αντλεί έμπνευση από την αρχαία ελληνική γλυπτική. Οι κλασικές φόρμες εμπεριέχονται στην πλαστική της γραφή, όπου διακρίνεται η σουρεαλιστική επιρροή. Οι ανθρωπομορφικές φιγούρες της, με βιωματικό και αυτοβιογραφικό χαρακτήρα, είναι κατακερματισμένες, ακρωτηριασμένες, σιωπηλές, σαν να εκφράζουν ότι η πραγματικότητα δεν επιτρέπει την κλασική τελειότητα. Το λευκό χρώμα των γλυπτών της ενισχύει την αίσθηση της ατέλειας, της αλλοτρίωσης και της έλλειψης επικοινωνίας, την οποία απαλύνει ελαφρώς το χιούμορ με το οποίο προσεγγίζει το θέμα της.

Έχουν διοργανωθεί πολλές ατομικές εκθέσεις στο Παρίσι και άλλες ευρωπαϊκές πόλεις. Επιπλέον, συμμετείχε σε πολλές ομαδικές εκθέσεις, συμπεριλαμβανομένου του Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης στο Παρίσι το 1974. Η Γαβριέλλα Σίμωσι έλαβε το Βραβείο Premio της Morgan στη Ραβέννα το 1972 και το 1992 απέκτησε τον τίτλο «Ιππότης Τεχνών και Γραμμάτων» από την Γαλλική κυβέρνηση. Το 1999, έτος του θανάτου της, έγινε αναδρομική έκθεση για το έργο της στο Couvent des Cordeliers στο Παρίσι. Σε συνέντευξη της ανέφερε μεταξύ άλλων: «Η οικογένειά μου δεν επέδρασε στην επιλογή μου να γίνω καλλιτέχνης. Γλυπτική ξεκίνησα να κάνω από ηλικία δώδεκα χρόνων. Ήτανε τότε μια αντίδραση για τους δασκάλους μου, μια πράξη άρνησης της τάξης και της πειθαρχίας που μου επέβαλλαν. Έφτιαχνα τους δασκάλους μου σαν καρικατούρες ή άλλοτε τους ωραιοποιούσα.

Ήτανε μια πράξη μ' επίγνωση, απόλυτα συνειδητοποιημένη παρά το μικρό της ηλικίας μου». Αναφέρθηκε επίσης στη γλυπτική και τα υλικά της: «Μ' αρέσει η γλυπτική. Αγαπώ τη φόρμα. Η πλαστική φόρμα για έναν γλύπτη είναι σημαντικό. Οι φόρμες θέλουν δουλειά και καλή γνώση του υλικού. Η γλυπτική δεν έχει εξωτερική κίνηση, είναι στατική. Η δύναμη του γλύπτη συνίσταται στο να δώσει εσωτερική κίνηση. Μ' αρέσει η σκιά, το φως, το ημίφως. Το υλικό μου είναι οι αναμνήσεις. Βγαίνει από τη δυνατότητα που έχει η μνήμη μου να θυμάται, πώς είναι ένα γόνατο ανθρώπου, για παράδειγμα, ή αλόγου ή πουλιού.

Σ' αυτό το από μνήμης υλικό, απομένει η αισθητική επέμβαση του καλλιτέχνη, να το διαμορφώσει, να το φτιάξει, να του δώσει κίνηση, ζωή. Η δουλειά μου είναι οπτικές αναμνήσεις. Από το σχολείο, την παιδική ηλικία. Η χαρά να κρατώ αυτό το υλικό από αναμνήσεις, να το δουλεύω και να το κάνω τέχνη. Αγάπησα την ποίηση, τη φλωρεντινή ζωγραφική, την κυκλαδίτικη τέχνη. Ζωασκητικά. Μου αρκεί η μικρή καθημερινή χαρά της δουλειάς μου. Όταν δουλεύω, βαθιά μέσα μου υπάρχει ένα όραμα: το όραμα μιας καλής γλυπτικής. Μιας γλυπτικής σωστής, που το αποτέλεσμα να προκαλεί συγκίνηση».

Ο Τώνης Σπητέρης είχε γράψει: Ο ανήσυχος κόσμος της Σίμωσι είναι ζυμωμένος με λεπτό χιούμορ ειρωνεία που κρύβει πάντα μια βαθιά πίκρα. Τα παράξενα πρόσωπα ήταν ανθρωπόμορφα ζώα της, καλουπιασμένα σε μίαν ύλη δονούμενη από μελετημένες απώλειες, Θυμίζουν την πανίδα του Μπρούγκελ, μεταφερμένα σε ένα πάρκο από τις «χίλιες και μια νύχτες». Η γλυπτική της, πλούσια σε φαντασία, πνευματικό οίστρο και έξω πραγματικότητα, διαφυλάσσει σπάνιες γλυπτικές αρετές, καρπούς μιας μακρόχρονης στράτευσης στην έρευνα και στην

αδιάλειπτη εργασία. Η Γαβριέλλα Σίμωσι, είναι η μόνη γλύπτρια στο χώρο μας που συνδυάζει μαζί με τα «ελληνικά» πρότυπα εξωρεαλιστικά στοιχεία, άλλοτε ονειρικά και άλλοτε βγαλμένα από μία σχετική πραγματικότητα. Η ελληνικότητα της δεν περιορίζεται στην θεματική ορισμένων παραστάσεων (Αθηνά, Αφροδίτη, κ.λ.π.) Είναι ουσιαστικότερη. Η καθάρια και απέριτη γραμμή του σχεδίου, η αποφυγή κάθε περιττής λεπτομέρειας...». Ο Giuliano Serafini αναφέρει: «Εξ' αρχής αυτή η πρωταγωνίστρια της ελληνικής διασποράς οικειοποιήθηκε το ανήσυχο βλέμμα των φαντασμάτων που ενοικούν στο μύθο, παρόλο που συν τω χρόνω, απομακρυνόταν όλο και περισσότερο από την αρχαιολογική και αποφθεγματολογική θεώρηση των πραγμάτων μέχρις ότου τελικά δομήσει ένα όργανο αυτοανάλυσης, γνωρίζοντας ή όχι τους κινδύνους που διάτρεχε: Ένωθα απλώς ότι τα πράγματα έπρεπε να πάνε προς τα εκεί, δεν επρόκειτο για επιλογή αλλά για πεπρωμένο ίσως δε για τιμωρία».

Ο Νίκος Ε. Παπαδάκης είχε επισημάνει: «Αυτή η διάσταση της «γυναίκας-γλύπτριας» διαμορφώνεται κάτω από ένα μέγεθος που η επιμέτρηση του, παίρνει διαφορετικές διαστάσεις, κυρίως στις ημιανεπτυγμένες κοινωνίες σαν τη δική μας όπου η γυναικεία ευαισθησία τελειώνει στο σιδέρωμα του κάτασπρου και

αστραφτερού βεβαίως σεντονιού. Στο πλάσμα της ύλης, του πηλού ή του γύψου, η γυναικεία ευαισθησία πλεονεκτεί γιατί η ποιότητα της δεν εξαρτιέται από εξωτερικούς παράγοντες, αλλά από την ίδια τη φύση της. Η γυναίκα - γλύπτρια δεν αποτυπώνει, δεν αναπαράγει, δεν αναπαριστάνει φτιάχνει, πλάθει όπως φτιάχνει το παιδί της -το σπλάχνο από τα σπλάχνα της. Αν την βοηθάει σ' αυτό η ερωτική διαδικασία είναι κάτι, άλλο όχι όλο. Για τη Σίμωσι η γλυπτική πράξη περνάει μέσα από την ίδια διαδικασία: την διαδικασία της γονιμότητας».

Στην πρόσφατη πρώτη έκθεση έργων της Σίμωσι «Εν λευκώ», στην P gallery sculpture στην Αθήνα καθώς και η αφιερωματική αίθουσα με έργα της στα πλαίσια της αναδρομικής έκθεσης του Γιάννη Γαίτη, στο Ίδρυμα Β και Μ. Θεοχαράκη, εκτέθηκαν γλυπτικές συνθέσεις της, χαρακτηριστικές της υψηλής αισθητικής ποιότητας που συνειδητά εκφράζει με τις πάλλευκες φόρμες από μπρούντζο. Μέλη του σώματος, πρόσωπα αγαλμάτων, υπαρκτά ή φανταστικά μιας ποιητικής και μεταφυσικής υπόστασης αναδύονται στην οπτική επιφάνεια και εκτείνονται θεατρικά στο χώρο με στοχαστική και αιγιματική διάσταση.

Κώστας Ευαγγελάτος
Ζωγράφος, Λογοτέχνης,
Θεωρητικός της τέχνης

Η Φωνή Λογοτεχνών

Από το 12ο Τεύχος (του 2016) εκτός από την έντυπη κυκλοφορία της ταξιδεύει και μέσω του διαδικτύου.

Μπορείτε κι εσείς να διαβάσετε το τεύχος που επιλέγεται ξεφυλλίζοντάς το και μπορείτε να το κατεβάσετε στον υπολογιστή σας πατώντας Download, στον Ιστότοπο:

bit.ly/flogotexnwn

Επίσης, μπορείτε να στέλνετε έργα και συνεργασίες σας σε μορφή Word, όπως και φωτογραφίες σας, απόψεις ή παρατηρήσεις για την έκδοσή μας, στο e-mail του περιοδικού:

flogotexnwn@yahoo.gr

Επιλέγετε, αν είναι δυνατό, τα πεζά κείμενά σας να μην ξεπερνούν τις 1600 λέξεις (2 δακτυλόγραφες σελίδες της «Φωνής»), για διευκόλυνση της σελιδοποίησης.

Και αν επιθυμείτε, στείλτε μας την ηλεκτρονική σας διεύθυνση για να παραλάβετε το τεύχος που σας περιέχει, ανέξοδα.

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΤΙΜΗΣ ΚΑΙ ΜΝΗΜΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΜΠΛΟΚΟ ΤΗΣ ΚΑΛΟΓΡΕΖΑΣ

Το **Σάββατο 11 Μάρτη** πραγματοποιήθηκε εκδήλωση για το μπλόκο της Καλογρέζας. Η εκδήλωση ξεκίνησε νωρίτερα με κατάθεση λουλουδιών στον χώρο των πρώην ανθρακωρυχείων στην Αλσούπολη και ακολούθησε πορεία προς το χώρο του Μνημείου.

Συμμετείχε πλήθος κόσμου όλων των ηλικιών ενώ προπορεύονται τα στεφάνια και οι πικέτες με τα ονόματα και οι φωτογραφίες των 22 κομμουνιστών, αντιστασιακών ηρώων που εκτελέστηκαν πριν από 79 χρόνια από τους ναζί και τους ντόπι-

ους συνεργάτες τους. Στους δρόμους της Ν.Ιωνίας, αντηχεί: Οι μαχητές του μπλόκου δε λύγισαν ποτέ... ενώ ακούγονται συνθήματα και για το έγκλημα στα Τέμπη.

Την εκδήλωση διοργανώνουν οι Τομεακές Οργανώσεις Βορειοδυτικής Αθήνας του ΚΚΕ και της ΚΝΕ και τα Παραρτήματα της ΠΕΑΕΑ-ΔΣΕ Ν.Ιωνίας, Ηρακλείου, Ν.Φιλαδέλφειας και Μεταμόρφωσης. Το μεσημέρι παραβρέθηκε ο ΓΓ της ΚΕ του ΚΚΕ Δημήτρης Κουτσούμπας και κατέθεσε στεφάνι στο μνημείο των εκτελεσθέντων.

100 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΔΡΥΣΗ ΤΗΣ ΚΟΚΚΙΝΙΑΣ

Το **Σάββατο 11 Μάρτη** μεγάλη πολιτική - πολιτιστική εκδήλωση διοργάνωσαν οι ΚΟ Νίκαιας - Ρέντη του ΚΚΕ για τα 100 χρόνια της Κοκκινιάς, στο Κλειστό Γυμναστήριο «Πλάτωνας» στη Νίκαια. Ήταν στις 18 Ιούνη 1923 που «γεννήθηκε» ο προσφυγικός συνοικισμός της Νέας Κοκκινιάς (Νίκαια από το 1940). Σμυρνιοί, Πόντιοι, Αρμένιοι και πρόσφυγες από άλλες περιοχές είναι οι πρώτοι που στεγάστηκαν εκεί και κατάφεραν με την αλληλεγγύη και κοινή πάλη να δημιουργήσουν την πόλη της προσφυγο-

μάνας Κοκκινιάς - της Μάντρας, του Μπλόκου και τους ακατάλυτους δεσμούς της με το ΚΚΕ.

Η εκδήλωση ξεκίνησε από τον ηθοποιό Τάσο Σωτηράκη με απαγγελία του ποιήματος του Γιάννη Ρίτσου: «Α, Κοκκινιά, πώς σμίγουν στα στενά καντούνια σου κουράγιο, λεβεντιά και πίκρα...».

Στην εκδήλωση μίλησε ο ΓΓ της ΚΕ του ΚΚΕ, Δημήτρης Κουτσούμπας. Ακολούθησε συναυλία με τον Γιώργο Νταλάρα, την Βιολέτα Ίκαρη και την Ασπασία Στρατηγού.

ΠΡΩΤΟΜΑΓΙΑΤΙΚΕΣ ΑΠΕΡΓΙΑΚΕΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΙΣ

Την Εργατική Πρωτομαγιά, μέρα σύμβολο της εργατικής τάξης, τίμησαν εκατοντάδες εργατικά συνδικάτα, με τις απεργιακές κινητοποιήσεις που διοργάνωσαν σε όλη τη χώρα.

Στην Αθήνα οι εργαζόμενοι συμμετέχοντας μαζί στην η πολύ μεγάλη απεργιακή συγκέντρωση της Πρωτομαγιάς στο Σύνταγμα, τίμησαν τους ηρωικούς αγώνες του εργατικού κινήματος, στέλνοντας το μήνυμα:

«Οι αγώνες των εργατών όλου του κόσμου μπορούν να νικήσουν» «Από το Σικάγο στην Καισαριανή, ζήτω η 1η Μάη κι η πάλη η ταξική» διατράνωσαν απεργοί εργάτες, αυτοαπασχολούμενοι, γυναίκες, νέοι και νέες, οικογένειες με μικρά παιδιά και τίμησαν τους ηρωικούς αγώνες του εργατικού κινήματος στην ασίστη πάλη με το κεφάλαιο.

Στην απεργιακή κινητοποίηση

συμμετείχε αντιπροσωπεία συνδικαλιστών από τη Γαλλία, μεταφέροντας την πείρα των πολύμηνων κινητοποιήσεων, μαζί με το σύνθημα: «Σ' Ελλάδα και Γαλλία ίδιος ο εχθρός, ανίκητος δεν είναι ο καπιταλισμός».

Η συγκέντρωση άνοιξε με το ποίημα «Σώπα» του Τούρκου λογοτέχνη Αζίζ Νεσίν, το οποίο απήγγειλε ο ηθοποιός Βασίλης Κολοβός. «Θα έρθει η στιγμή που δε θ' αντέξω, και θα ξεσπάσω, και δε θα φοβηθώ, και θα ελπίζω, και κάθε στιγμή το λαρύγγι μου θα γεμίζω μ' έναν φθόγγο, μ' ένα τραύλισμα, με μια κραυγή που θα μου λέει: Μίλα!».

Η αυλαία της συγκέντρωσης έπεσε με τη «Διεθνή» και στο άκουσμά της υψώθηκαν γροθιές και κόκκινα γαρίφαλα, ενώ χιλιάδες εργαζόμενοι και νέοι επανέλαβαν το χιλιотραγουδιμένο κάλεσμα «Στον αγώνα ενωμένοι, ας μη λείψει κανείς».

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΤΙΜΗΣ ΚΑΙ ΜΝΗΜΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΝΙΚΟ ΜΠΕΛΟΓΙΑΝΝΗ

Ήταν την **Κυριακή 30 του Μάρτη 1952**, όταν το αστικό κράτος με κυβέρνηση Πλαστήρα, εκτελεί στο Γουδί τον Νίκο Μπελογιάννη, μέλος της ΚΕ του ΚΚΕ, μαζί με τους συγκαταρούμενους του Νίκο Καλούμενο, Ηλία Αργυριάδη και Δημήτρη Μπάτση.

Εκεί στο Γουδί συγκεντρώθηκαν 71 χρόνια μετά, την Κυριακή 30 Μάρτη, μέλη και φίλοι των Οργανώσεων του ΚΚΕ και της ΚΝΕ στην Α' Αθήνας, στις Ανατολικές Συνοικίες και στα Πανεπιστήμια της Αττικής, για να τιμήσουν τον Ν.Μπελογιάννη και τους συντρόφους

του. Αντίκρισαν τον θάνατο με χαμόγελο και με τη δύναμη που ανάβλυζε από την αφοσίωσή τους στο δίκιο του λαού. Όπως έγραψε ο Γιάννης Ρίτσος από το στρατόπεδο του Αη - Στράτη όπου ήταν εξόριστος, «Με ένα γαρύφαλλο ξεκλείδωσε όλη την αθανασία. Με ένα χαμόγελο έλαμψε τον κόσμο για να μη νυχτώνει...».

Η σεμνή εκδήλωση ολοκληρώθηκε με την τήρηση ενός λεπτού σιγής, με υπόκρουση το «Πένθιμο Εμβατήριο» και τον κόσμο να καταθέτει γαρύφαλλα στο μνημείο.

ΜΕΡΑ ΑΝΤΙΦΑΣΙΣΤΙΚΗΣ ΝΙΚΗΣ ΤΩΝ ΛΑΩΝ

Την **Τρίτη 9 Μάη** πλήθος κόσμου συμμετείχε στην αντιφασιστική συναυλία - συγκέντρωση, στο μνημείο του Παύλου Φύσσα στο Κερατσίνι, που διοργάνωσαν οι Κομματικές Οργανώσεις του ΚΚΕ τιμώντας την **78η επέτειο** της Αντιφασιστικής Νίκης των Λαών.

Εργαζόμενοι, νέοι και νέες της ευρύτερης περιοχής δήλωσαν για άλλη μια φορά τα αντιφασιστικά τους αισθήματα, αλλά και την εμπιστοσύνη τους στο ΚΚΕ.

Παραβρέθηκαν η Μάγδα Φύσσα,

υποψήφιοι βουλευτές του ΚΚΕ στην Α' και Β' Πειραιά καθώς και η Κωνσταντίνα Κούνεβα, υποψήφια βουλευτής του ΚΚΕ στην Α' Αθήνας.

Η συναυλία ξεκίνησε με το τραγούδι «Κερατσίνι» γραμμένο για την δολοφονία του Π. Φύσσα και την ιστορία της πόλης, από την Ανθή Μητροπέτρου και μουσική του Περικλή Μπισκίνη.

«Μέρα Μαγιού μου μίσηψες» από τον επιτάφιο του Γ. Ρίτσου τραγούδησαν όλοι οι παρευρισκόμενοι αλλά και το αντάρτικο τραγούδι «Ήρωες».

60 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΔΟΛΟΦΟΝΙΑ ΤΟΥ ΓΡΗΓΟΡΗ ΛΑΜΠΡΑΚΗ

Συμπληρώθηκαν 60 χρόνια από τις **22 Μάη του 1963**, τη μέρα που δεχόταν τη δολοφονική επίθεση στη Θεσσαλονίκη από παρακρατικούς ο αγωνιστής και μάρτυρας της Ειρήνης, βουλευτής της ΕΔΑ, Γρηγόρης Λαμπράκης, ενώ βρισκόταν στην πόλη για να συμμετάσχει σε εκδήλωση της Ελληνικής Επιτροπής Διεθνούς Υφεςης και Ειρήνης. Είχε προηγηθεί, στις 21 Απρίλη 1963, η πρώτη Μαραθώνια Πορεία Ειρήνης από τον ίδιο τον Γρ. Λαμπράκη, κατά την οποία είχε δεχθεί επίθεση από τραμπούκους και είχε συλληφθεί.

Τη Δευτέρα 22 Μάη, στη μνήμη του πραγματοποιήθηκαν εκδηλώσεις τόσο στο σημείο της δολοφονικής επίθεσης που δέχθηκε στη Θεσσαλονίκη, όσο και στην Αθήνα, στον Τύμβο του Μαραθώνα, από όπου είχε ξεκινήσει την ιστορική Μαραθώνια Πορεία Ειρήνης.

Εκεί στον Τύμβο του Μαραθώνα, όπου στέκει η προτομή του Γρηγόρη Λαμπράκη, έγινε η εκδήλωση τιμής από την Ελληνική Επιτροπή για τη Διεθνή Υφεση και Ειρήνη (ΕΕΔΥΕ).

Στην εκδήλωση παρευρέθηκαν μάλιστα ο γιος και ο εγγονός του Γρηγόρη Λαμπράκη, Γιώργος και Γρηγόρης. Επίσης η Αλέκα Παπαρήγα, μέλος της ΚΕ του ΚΚΕ. Ο Σπύρος Χαλβατζής, αντιπρόεδρος του Συνδέσμου Φυλακισθέντων Εξορισθέντων Αντιστασιακών 1967-1973 μαζί με μέλη του ΔΣ.

Η εκδήλωση ολοκληρώθηκε με την κατάθεση στεφάνων και ενός λεπτού σιγή, ενώ ακολούθησε επίσκεψη των συγκεντρωμένων στο μουσείο Μαραθώνιου Δρόμου. Εκεί βρίσκονται πολλά εκθέματα που αφορούν και τον μάρτυρα της ειρήνης, Γρ. Λαμπράκη.

ΕΤΑΙΡΙΑ ΕΛΛΗΝΩΝ ΛΟΓΟΤΕΧΝΩΝ

Γενναδίου 8 και Ακαδημίας -10678 ΑΘΗΝΑ
Τηλ:2103834559 E-mail: eel@otenet.gr

Π Ρ Ο Σ Κ Λ Η Σ Η

15 Μαΐου ημέρα Δευτέρα και ώρα 7.00 μ.μ

Η Εταιρία Ελλήνων Λογοτεχνών σας καλεί στην αίθουσα
Μιχαήλας Αβέρωφ, (7ος όροφος)

ΤΙΜΗΤΙΚΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΣΤΟΝ ΠΟΙΗΤΗ ΓΙΑΝΝΗ ΡΙΤΣΟ

Χαιρετίζει: **Πάυλος Ναθαναήλ**, Τέως Πρόεδρος και νυν Αντ/δρος ΕΕΛ
Ομιλήτρια: **Ευαγγελία Δαρσινού - Ρουμελιώτη**, Ποιήτρια Γραμμ. ΕΚΝΜ-ΕΕΛ
Απαγγέλουν: **Αλεξάνδρα Βαϊτση - Βάκρου**, Ποιήτρια μέλος ΕΕΛ
Κατερίνα Ντούγκα-Κοτοπούλου, Συγγ-Εικαστικός, μέλος ΕΚΝΜ-ΕΕΛ
Μουσική επένδυση **Γιώργος Μαρινάκης**, Γεν. Γραμμ. Δ.Σ-ΕΕΛ
Απόσπασμα από την «Σονάτα του Σεληνόφωτος» θα ερμηνεύσει
Ο **Γιώργος Καρβουντζής**, Σκηνοθέτης Ηθοποιός
Συντονίζει : **Γιώργος Σταυράκης**, Ποιητής μέλος του Δ.Σ - ΕΕΛ
Στην εκδήλωση θα παρευρεθεί η **Κόρη του Ποιητή ΕΡΗ ΡΙΤΣΟΥ**

Για το Δ.Σ

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
Κώστας Καρούσος

Ο ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
Γιώργος Μαρινάκης

Τάσος Λειβαδίτης – ο «Ποιητής του Έρωτα και της Επανάστασης»

Ο Τάσος Λειβαδίτης είναι ένας από τους σημαντικότερους ποιητές της πρώτης μεταπολεμικής γενιάς.

Ο Τάσος (Παντελεήμων - Αναστάσιος) Λειβαδίτης γεννήθηκε στην Αθήνα στις 20 Απριλίου 1922. και πέρασε τα παιδικά του χρόνια στο Μεταξουργείο. Ήταν γιος του Λύσανδρου Λειβαδίτη, εμπόρου με καταγωγή από την Κοντοβάζαινα Αρκαδίας και της αθηναίας Βασιλικής Κοντοπούλου. Αδελφός του ήταν ο κωμικός ηθοποιός Αλέκος Λειβαδίτης (1914-1980) και ο επίσης ηθοποιός Θάνος Λειβαδίτης (1934-2005).

Από πολύ νεαρή ηλικία, κιόλας από το Γυμνάσιο της οδού Αγησιλάου, ήταν ποιητής. Το 1940 γράφτηκε στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου της Αθήνας, αλλά δεν την τέλειωσε, τις σπουδές του διέκοψαν η γερμανική κατοχή και η συνακόλουθη ένταξη του στην Αντίσταση. Το 1940 γνώρισε τον Γιάννη Ρίτσο και του έδωσε να διαβάσει ποιήσή του. Από τότε ο Λειβαδίτης παρέμεινε ο πιο αγαπημένος φίλος του Γ.Ρίτσου.

Στα 1943, εν μέσω της Κατοχής, αποτέλεσε ιδρυτικό μέλος της Ένωσης Νέων Ελλήνων Λογοτεχνών. Κατά τη διάρκεια των Δεκεμβριανών ανήκε σε ομάδα της ΕΠΟΝ που διοργάνωνε εράνους και διάφορες πολιτιστικές εκδηλώσεις, χωρίς να λάβει μέρος ως μάχιμος. Τον αποκάλεσαν «Ποιητή του Έρωτα και της Επανάστασης». Η δράση του αυτή είχε ως συνέπεια να συλληφθεί και να εξοριστεί. Αφέθηκε ελεύθερος μετά τη Συμφωνία της Βάρκιζας.

Το 1946 νυμφεύτηκε τη Μαρία Στούπα, παιδική του φίλη και πολύτιμη σύντροφο σε ολόκληρη τη ζωή του, με την οποία απέκτησε μία κόρη, τη Βάσω. Για τη γυναίκα του θα γράψει το «Ερωτικό», το οποίο είναι από τα λίγα ποιήματα που υπάρχουν ηχογραφημένα σε απαγγελία του ίδιου του ποιητή.

Η πρώτη εμφάνιση του στα Γράμματα έγινε το 1946, από τα «Ελεύθερα Γράμματα» του Δημήτρη Φωτιάδη (τεύχος 55, 15/11/1946). Υπήρξε ιδρυτικό μέλος του περιοδικού «Θεμέλιο», του οποίου όμως εξέδωσε μόνο δύο τεύχη. Το 1947 συλλαμβάνεται και εξορίζεται στο Μούδρο, στη Μακρόνησο και στον Αϊ-Στράτη, μέχρι το 1952, χρόνια που εξέδωσε τα πρώτα του βιβλία «Μάχη στην άκρη της νύχτας» και «Αυτό το αστέρι είναι για όλους μας». όπου, όπως όλοι οι συνεξόριστοι δημιουργοί, μαθητεύει στην ποίηση του αγώνα ενάντια στα κολαστήρια.

Το 1953, δημοσιεύει το «Φυσάει στα σταυροδρόμια του κόσμου» – το «λαϊκό ανάγνωσμα» της Αριστεράς, για το οποίο του απονέμεται το πρώτο βραβείο ποίησης στο Παγκόσμιο Φεστιβάλ Νεολαίας στη Βαρσοβία. Το βιβλίο αργότερα κατασχέθηκε, με αιτία το φιλειρηνικό του περιεχόμενο και ο δημιουργός του θα δικαστεί – η δίκη θα αποκτήσει πανελλήνιο ενδιαφέρον το 1955, αλλά τελικά θα αθωωθεί.

Ο Τάσος Λειβαδίτης το 1954 ήταν μέλος της ιδρυτικής ομάδας του περιοδικού «Επιθεώρηση Τέχνης». Από το 1954 έως το 1967 έγραφε κριτική ποίησης στην «Αυγή». Το 1957 του απονέμεται το Α΄ Βραβείο Ποίησης του

Δήμου Αθηναίων. Το 1961 γράφει το σενάριο της ταινίας «Συνοικία το Ονειρο», μαζί με τον Κώστα Κοτζιά, όπου ακούγονται τα τραγούδια σε στίχους του, «Βρέχει στη φτωχογειτονιά» και «Σαββατόβραδο», τα οποία μαζί με άλλα του τραγούδια θα συμπεριλάβει αργότερα ο Μίκης Θεοδωράκης στο δίσκο του «Πολιτεία». Επίσης στίχοι του ποιητή έχουν μελοποιηθεί από αρκετούς άλλους έλληνες συνθέτες. Ποιήματά του μεταφράστηκαν στα Ρωσικά, Σερβικά, Ουγγρικά, Σουηδικά, Ιταλικά, Γαλλικά, Αλβανικά, Βουλγαρικά, Κινεζικά και Αγγλικά.

Ο ποιητής από το 1967 έως το 1972 βυθίζεται στη σιωπή. Μένει άνεργος και για λόγους επιβίωσης διασκευάζει ή μεταφράζει έργα λογοτεχνικά για περιοδικά ποικίλης ύλης, με το ψευδώνυμο Ρόκκος. Το 1972, εκδίδει το βιβλίο «Νυχτερινός επισκέπτης».

Το 1977 του απονέμεται το Β΄ Κρατικό Βραβείο Ποίησης, για το «Βιολί για έναν μονόχειρα». Το 1979 κερδίζει το Α΄ Κρατικό Βραβείο Ποίησης για το «Εγχειρίδιο ευθανασίας».

Ο Τάσος Λειβαδίτης πέθανε στις 30 Οκτωβρίου 1988 στο Γενικό Κρατικό Νοσοκομείο της Αθήνας από ανεύρυσμα κοιλιακής αορτής. Μετά το θάνατό του εκδόθηκαν χειρόγραφα ανέκδοτα ποιήματά του με τον τίτλο «Χειρόγραφα του φθινοπώρου».

Στη συνέχεια δημοσιεύουμε το υπέροχο τραγούδι «Δραπετσώνα» του 1960, όταν η απόφαση της τότε κυβέρνησης να γκρεμίσει τα σπίτια και τα παραπήγματα της περιοχής για να χτιστούν πολυκατοικίες, συνάντησε την έντονη αντίδραση των κατοίκων της.

Γιάννης Α. Μαντάς

«Δραπετσώνα»

Στίχοι: **Τ. Λειβαδίτης** - Μουσική: **Μ. Θεοδωράκης**

Μ' αίμα χτισμένο κάθε πέτρα και καημός
Κάθε καρφί του πίκρα και λυγμός
Μα όταν γυρίζαμε το βράδυ απ' τη δουλειά
Εγώ και εκείνη όνειρα φιλιά
Το 'δερνε αγέρας κι η βροχή
Μα ήταν λιμάνι κι αγκαλιά και γλυκιά απαντοχή
Αχ το σπιτάκι μας κι αυτό είχε ψυχή
Πάρ' το στεφάνι μας πάρ' το γεράνι μας
Στη Δραπετσώνα πια δεν έχουμε ζωή
Κράτα το χέρι μου και πάμε αστέρι μου
Εμείς θα ζήσουμε κι ας είμαστε φτωχοί
Ένα κρεβάτι και μια κούνια στη γωνιά
Στην τρύπα στέγη του άστρα και πουλιά
Κάθε του πόρτα ιδρώτας κι αναστεναγμός
Κάθε παράθυρό του κι ουρανόσ
Κι όταν ερχόταν η βραδιά
Μες στο στενό σοκάκι ξεφαντώναν τα παιδιά
Αχ το σπιτάκι μας κι αυτό είχε καρδιά
Πάρ' το στεφάνι μας πάρ' το γεράνι μας
Στη Δραπετσώνα πια δεν έχουμε ζωή
Κράτα το χέρι μου και πάμε αστέρι μου
Εμείς θα ζήσουμε κι ας είμαστε φτωχοί

Έλλη Αλεξίου - η "δασκάλα του λαού"

Η Έλλη Αλεξίου γεννήθηκε στις 22 Μάη 1894 στο Ηράκλειο της Κρήτης, κόρη του εκδότη και διανοούμενου Στυλιανού Αλεξίου και της Ειρήνης Ζαχαριάδη. Είχε τρία μεγαλύτερα αδέρφια, τη Γαλάτεια (σύζυγο του Νίκου Καζαντζάκη και μετέπειτα του Μάρκου Αυγέρη), τον Ραδάμανθυ και τον Λευτέρη.

Κατά τη διάρκεια της επανάστασης του Θέρισσου ο πατέρας της συνελήφθη και φυλακίστηκε για συνεργασία με τους επαναστάτες. Δυο χρόνια μετά πέθανε η μητέρα της από αποπληξία.

Το 1910 αποφοίτησε από το Ανώτερο Παρθεναγωγείο του Ηρακλείου και ένα χρόνο μετά ήρθε στην Αθήνα θέλοντας να σπουδάσει δασκάλα και μένει στο σπίτι της αδελφής της Γαλάτειας, η οποία ήταν παντρεμένη με τον Νίκο Καζαντζάκη.

Ανήσυχη και ελεύθερη φύση καθώς ήταν, προσεγγίζει το λογοτεχνικό καφενεδάκι «Δεξαμενή» στο Κολωνάκι, όπου γνωρίζεται και συναναστρέφεται τους λογοτέχνες Καρκαβίτσα, Βλαχογιάννη, Θεοτόκη, Τραυλαντώνη, Φιλήντα, Κονδυλάκη, Καρβούνη, Σ.Μαυροειδή - Παπαδάκη, Λιλίκα Νάκου, Μάρκο Αυγέρη. Εκεί άνηθσε και ο έρωτάς της για τον Κώστα Βάρναλη, που έγινε αρραβώνας αλλά διαλύθηκε αργότερα, λόγω της άρνησης του πατέρα της να παντρευτεί τόσο μικρή και πριν τελειώσει τις σπουδές της.

Το 1913 μετά από απόφαση της κρητικής Πολιτείας εξετάστηκε από την Αρσάκειο Παιδαγωγική Ακαδημία και αναγνωρίστηκε ως Διπλωματούχος. Το 1914 διορίστηκε στο Γ' Χριστιανικό Γυμνάσιο της Αγίας Παρασκευής στο Ηράκλειο και τον επόμενο χρόνο διορίστηκε στο Πρότυπο Διδασκαλείο της πόλης.

Το 1919 γνωρίστηκε στη «Δεξαμενή» με τον πεζογράφο Βάσο Δασκαλάκη, με τον οποίο παντρεύτηκε το 1920 στο Παρίσι, έγινε διπλωματούχος του Institut Supérieur d' Etudes Françaises και διορίστηκε στο Ανώτερο Παρθεναγωγείο Ηρακλείου. Το 1925 αποφοίτησε από τη Γερμανική Σχολή Αθηνών.

Πρώτη εμφάνισή της στο χώρο της λογοτεχνίας έγινε το 1923 με τη δημοσίευση του διηγήματος «Φραντζέσκος», στο περιοδικό Φιλική Εταιρεία (του Κόντογλου), μετά από παρότρυνση του συζύγου της Βάσου Δασκαλάκη.

Οι λαϊκοί αγώνες που δυναμώνουν και οι ιδεολογικές συζητήσεις στο καφενεδάκι, οδηγούν την Έλλη Αλεξίου όλο και πιο συνειδητά στις κομμουνιστικές ιδέες. Στα 1928 γίνεται μέλος του ΚΚΕ και το 1934 πήρε μέρος στην ίδρυση της Εταιρίας Ελλήνων Λογοτεχνών. Ήδη η συλλογή της «Σκληροί αγώνες για τη μικρή ζωή» (1931), δημιούργησε αίσθηση. Συνέχισε με μια σειρά διηγήματα και μυθιστορήματα με επιτυχία, ενώ ξεχωριστή θέση στο έργο της έχουν τα παιδικά βιβλία.

Ενιωθε το γράψιμο «σαν αποκάλυψη μιας αδικίας, που όταν τη βλέπουμε, πρέπει να την καταγγέλλουμε». Επίσης η στράτευσή της ήταν ξεκάθαρη: «Αγαπώ τη ζωή γιατί είμαι στο Κόμμα».

Καθώς δεν κρύβει τις ιδεολογικές πεποιθήσεις της,

συλλαμβάνεται από την Ειδική Ασφάλεια της φασιστικής δικτατορίας της 4ης Αυγούστου, ανακρίνεται και από τότε οι κινήσεις της παρακολουθούνται.

Στην περίοδο της Κατοχής η Έλλη Αλεξίου παίρνει ενεργά μέρος στην Εθνική Αντίσταση μέσα από τις γραμμές του «ΕΑΜ Λογοτεχνών» και αναλαμβάνει τα σχολικά συσσίτια στην Καλλιθέα έως το 1945 (τιμής ένεκεν το όνομά της έχει δοθεί σε Δημοτικό Σχολείο της Καλλιθέας). Στο μεταξύ, στα 1944, ο σύντροφός της, Β. Δασκαλάκης, πεθαίνει.

Το 1945 φεύγει για σπουδές στο Παρίσι και ως υπότροφος της γαλλικής κυβέρνησης παρακολουθεί στη Σορβόνη μαθήματα ιστορίας και φωνητικής και έρχεται σε επαφή με Γάλλους λογοτέχνες όπως οι Λουί Αραγκόν και Πωλ Ελυάρ. Ήδη όμως της έχει ήδη αφαιρεθεί η ελληνική ιθαγένεια και της απαγορεύεται η επιστροφή στην Ελλάδα.

Από το 1949 αυτοεξορίζεται από την Ελλάδα και μέχρι το 1962 διορίζεται εκπαιδευτικός σύμβουλος για τα ελληνικά σχολεία των σοσιαλιστικών χωρών. Λόγω της τεράστιας εκπαιδευτικής και λογοτεχνικής προφοράς της καλείται και συμμετέχει σε Διεθνή Συνέδρια Ειρήνης. Η Ελλάδα όμως και γι' αυτό την τιμωρεί. Το 1952 δικάζεται ερήμην και εκδίδονται παραπεμπτικό βούλευμα και ένταλμα

σύλληψής της.

Το 1962 της επετράπη να επιστρέψει στην Ελλάδα μόνο για να παραστεί στην κηδεία της αδελφής της, Γαλάτειας Καζαντζάκη, η οποία σκοτώθηκε σε αυτοκινητικό δυστύχημα. Το 1965 επανακτά την ελληνική ιθαγένεια, επιστρέφει το 1966, αλλά συλλαμβάνεται, κρατείται στις Φυλακές «Αβέρωφ» και δικάζεται για «αντεθνική δράση και προπαγάνδα». Τελικά απαλλάσσεται από την κατηγορία, ύστερα από την αντίδραση της κοινής γνώμης.

Με την επιβολή της δικτατορίας απαγορεύονται τα βιβλία της και διατάσσεται να ζει υπό περιορισμό στο διαμέρισμά της. Από τη μεταπολίτευση και μετά συμμετέχει ενεργά, ως διακεκριμένο μέλος του ΚΚΕ, σε όλες τις πολιτικές και πνευματικές εκδηλώσεις του Κόμματος, το οποίο στις εκλογές του 1977 την τίμησε θέτοντάς την πρώτη στη λίστα των υποψήφιων βουλευτών Επικρατείας.

Η Έλλη Αλεξίου εργάστηκε στην εκπαίδευση, συνολικά επί 42 χρόνια – 25 χρόνια στην Ελλάδα και 17 στο εξωτερικό. Το συγγραφικό της έργο τεράστιο και πολυποίκιλο, αφού έγραψε διηγήματα, μυθιστορήματα, παιδική λογοτεχνία, θέατρο, εκπαιδευτικά βιβλία, ανθολογίες κι αφιερώματα, μεταφράσεις έργων ξένων λογοτεχνών, μελέτες κι επίσης έκανε την επιμέλεια εκδόσεων.

Η Έλλη Αλεξίου έχοντας πλησιάσει σχεδόν ένα αιώνα ζωής, εφυγε στα 94 χρόνια της στις 28 Σεπτεμβρίου του 1988. Το πολύπλευρο έργο της παραμένει «σύντροφος» και «δάσκαλος» των νέων γενιών.

Γιάννης Α. Μαντάς

Πέθανε ο σημαντικός λογοτέχνης και αγωνιστής Αλέξης Πάρνης

Την **Παρασκευή 10 Μάρτη** «έφυγε» από τη ζωή, σε ηλικία 99 ετών ο Αλέξης Πάρνης, ο βραβευμένος έλληνας ποιητής, πεζογράφος, θεατρικός συγγραφέας και σεναριογράφος, αλλά και μαχητής του ΕΛΑΣ και του ΔΣΕ.

Ο Αλέξης Πάρνης (καλλιτεχνικό ψευδώνυμο του Σωτήρη Λεωνιδάκη), γεννήθηκε στον Πειραιά στις 24 Μαΐου του 1924, με καταγωγή από την Κρήτη και την Μάνη. Η φασιστική κατοχή τον βρήκε μαθητή Γυμνασίου, τότε μαζί με τον πατέρα του κρύψανε κι έσωσαν μια εβραϊκή οικογένεια. Το 1942 αποφοίτησε από την Ιωνίδειο Σχολή και εντάχθηκε στην ΕΑΜική Αντίσταση και στο ΚΚΕ.

Σε ηλικία 20 ετών, ο Αλέξης Πάρνης παίρνει μέρος ως καπετάνιος του εφεδρικού λόχου του ΕΛΑΣ στην τελευταία μάχη εναντίον των Γερμανών στο Περιστέρη (Γέφυρα Κολοκυνθούς, 12/9/1944) και αργότερα ενάντια στους Άγγλους εισβολείς στα «Δεκεμβριανά», όπου τραυματίστηκε σοβαρά από έκρηξη βόμβας, έξω από το Εθνικό Θέατρο.

Μετά την υπογραφή της Συμφωνίας της Βάρκιζας μεταφέρθηκε τον Μάιο του 1945 στο Ρουμπίκ της Αλβανίας, όπου έζησε ως πολιτικός πρόσφυγας και στο Μπούλκες της Γιουγκοσλαβία, μαζί με άλλους καταδικασμένους του αστικού κράτους.

Εκεί ξεκίνησε και η καριέρα του ως Θεατρικού συγγραφέα με το μονόπρακτο «Τελευταία νύχτα», έργο που αναφέρεται στα Δεκεμβριανά και παίχτηκε από τον θίασο των ανταρτών.

Το 1948 γύρισε στην Ελλάδα και εντάχθηκε στον Δημοκρατικό Στρατό Ελλάδας ως υπολοχαγός, πολεμικός ανταποκριτής για το φύλλο του ΔΣΕ, «Δελτίο ειδήσεων» και αργότερα για την εφημερίδα «Προς την νίκη».

Την ίδια περίοδο έκανε και την πρώτη του εμφάνιση στην λογοτεχνία με την συλλογή διηγημάτων «Είμαι μαχητής του Δημοκρατικού Στρατού» που εκδόθηκε από στα τυπογραφία του Δημοκρατικού Στρατού στις Πρέσπες. Τότε έγραψε και το ποίημα «Σ' έναν καινούριο σύντροφο», όπου σημείωνε (απόσπασμα):

*«Ένας καινούριος πάτησε
στο κατώφλι του Κόμματος
Ήταν ένας πολεμιστής του Βίτσι...
Καλώς όρισες σύντροφε!
Εδώ που ήρθες να είσαι δίκαιος σαν τον ήλιο
να 'χεις τα χέρια σαν τη βαριά
για να γκρεμίζεις τις Βαστίλλες...
να 'χεις τα χέρια απαλά
για να χαϊδεύεις τις πληγές του λαού μας...»*

Μετά την υποχώρηση του ΔΣΕ πήρε τον δρόμο της πολιτικής προσφυγιάς και εγκαταστάθηκε στην Τασκένδη της Σοβιετικής Σοσιαλιστικής Δημοκρατίας του Ουζμπεκιστάν, όπου εργάστηκε ως δημοσιογράφος στην τοπική εφημερίδα των Ελλήνων.

Το ταλέντο του Α. Πάρνη είχε «φανερωθεί» από τα χρόνια του Εμφυλίου και δεν ήταν λίγοι οι σύντροφοί του, αλλά και ο τότε ΓΓ της ΚΕ του ΚΚΕ, Νίκος Ζαχαριάδης, που τον παρότρυναν να σπουδάσει και να ασχολη-

θεί με τη λογοτεχνία.

Το 1951 ξεκίνησε η φοίτησή του στο Λογοτεχνικό Πανεπιστήμιο Μαξίμ Γκόργκι της Μόσχας. Το 1954 δημοσιεύει στο λογοτεχνικό περιοδικό "Νόβι Μιρ" το μεγάλο επικό ποίημά του "Μπελογιάννης", για το οποίο τον επόμενο χρόνο τιμάται με το Α' Βραβείο Ποίησης στο Φεστιβάλ Βαρσοβίας. Στην κριτική επιτροπή που τον βράβευσε συμμετείχαν: Πάμπλο Νερούντα Ναζίμ Χικμέτ, Νικόλα Γκιλιέν, Ουόρις Ίβενς κ.ά. Το όνομά του περιλήφθηκε στη Μεγάλη Σοβιετική Εγκυκλοπαίδεια.

Επειτα από τη δεξιά ομορτουνιστική στροφή του 20ού Συνεδρίου του ΚΚΣΕ (1956), ο Πάρνης δεν αποδέχτηκε τις αποφάσεις της 6ης Πλατιάς Ολομέλειας της ΚΕ του ΚΚΕ και την καθαίρεση του Νίκου Ζαχαριάδη, με

τον οποίο συνδέθηκε με πολύχρονη φιλία, που αποτυπώθηκε και στο έργο του «Γεια χαρά, Νίκος». Οι εξελίξεις αυτές τον έφεραν τότε σε αντίθεση με τη νέα ηγεσία του ΚΚΕ και γι' αυτό διαγράφηκε, έπεσε σε δυσμένεια, σταμάτησε να δημοσιεύει κι έχασε τη δουλειά του στο ελληνικό ραδιόφωνο της Μόσχας. Αργότερα ζήτησε από τις σοβιετικές αρχές την άδεια να επιστρέψει στην Ελλάδα αλλά η αίτησή του απορίφθηκε.

Το 1960, ανέβηκε στο «Μάλι Τεάτρ» της Μόσχας το θεατρικό έργο του «Το νησί της Αφροδίτης», το οποίο γνώρισε μεγάλη επιτυχία. Παραστάθηκε σε 180 θέατρα της ΕΣΣΔ και των άλλων Λαϊκών Δημοκρατιών, με πάνω από 22.000 παραστάσεις. Το έργο αυτό αναφερόταν στους αγώνες

του κυπριακού ελληνισμού και αποτέλεσε το διαβατήριο για την επιστροφή του στην Ελλάδα. Σύμφωνα με τον ίδιο, αυτή η παράσταση «ήταν καλλιτεχνική, αλλά και πολιτική επιτυχία υπό την έννοια ότι μια υπερδύναμη, η ΕΣΣΔ φώναζε πως η Κύπρος ήταν ελληνική...» Όταν το 1963 επέστρεψε στην Ελλάδα «Το Νησί της Αφροδίτης» παρουσιάστηκε από την Κυβέλη στο ΚΘΒΕ, ενώ το 1969 γίνεται ταινία με πρωταγωνίστρια την Κατίνα Παξινού.

Ο Πάρνης έως το τέλος της ζωής του συνέχισε να συγγράφει ποιήματα, μυθιστορήματα και θεατρικά έργα ιδιαίτερης αισθητικής αξίας και κάποια έχουν μεταφραστεί σε πολλές γλώσσες.

Το τελευταίο «αντίο» είπαν στον Αλέξη Πάρνη την Δευτέρα 13 Μαρτίου συγγενείς και φίλοι, στον Ι.Ν. Μεταμορφώσεως Σωτήρος στα Γλυκά Νερά Αττικής. Εκ μέρους της Κ.Ε. του ΚΚΕ παρευρέθηκαν ο Χρήστος Κασώτης και ο Γιάννης Μανουσσογιαννάκης, ενώ στεφάνι έστειλε ο ΓΓ της ΚΕ, Δημήτρης Κουτσούμπας.

Μεταξύ αυτών που μίλησαν για τον Αλ. Πάρνη, ο φίλος του Στέλιος Ελληνιάδης αναφέρθηκε στη βιογραφία και το λογοτεχνικό του έργο.

Επίσης, ο Σήφης Ζαχαριάδης σημείωσε ότι ο Πάρνης ήταν γι αυτόν σαν δεύτερος πατέρας και ότι ο ίδιος μετά τον θάνατο του Νίκου Ζαχαριάδη του φέρθηκε σαν γιο, το οποίο τον κάνει πολύ περήφανο...

Ο Αλέξης Πάρνης στο Βίτσι

Πέθανε ο βραβευμένος σκηνοθέτης Λάκης Παπαστάθης

Την **Τετάρτη 8 Μάρτη** «έφυγε» από τη ζωή, σε ηλικία 80 ετών, ο σκηνοθέτης Λάκης Παπαστάθης, μετά από πολύμηνη μάχη με τον καρκίνο.

Γεννήθηκε στον Βόλο το 1943, τελείωσε το γυμνάσιο στη Μυτιλήνη και σπούδασε στο Κέντρο Σπουδών Κινηματογράφου (1963).

Από τα πρώτα του βήματα στον χώρο του κινηματογράφου απέσπασε την προσοχή της κριτικής για τις ταινίες του, την αισθητική αρτιότητά τους και το περιεχόμενό τους. Το 1972 το φιλμ «Γράμματα από την Αμερική» απέσπασε το βραβείο καλύτερης ταινίας μικρού μήκους στο Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης της συγκεκριμένης χρονιάς.

Ήταν ένας από τους κύριους εκπροσώπους του Νέου Ελληνικού Κινηματογράφου, αλλά και ένας πο-

λύπλευρα δημιουργικός άνθρωπος, ο οποίος άφησε το αποτύπωμά του σε ποικίλα είδη τέχνης και με διαφορετικά μέσα έκφρασης (κινηματογράφος, τηλεόραση, λογοτεχνία, κριτική κ.α.

Ο Λάκης Παπαστάθης ήταν παντρεμένος με την ηθοποιό Υβόννη Μαλτέζου καί απέκτησαν μαζί έναν γιο.

Μας άφησε μερικές από τις σημαντικότερες ταινίες: «Τον καιρό των Ελλήνων» (1981), «Θεόφιλος» (1987), «Το μόνον της ζωής του ταξείδιον» (2001), «Ταξίδι στη Μυτιλήνη» (2010). αποσπώντας κορυφαίες διακρίσεις στο Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης, σε Κρατικά Βραβεία, και αλλού.

«Έφυγε» από τη ζωή ο Κώστας Μίσσιος

Την **Τρίτη 28 Μάρτη**, έφυγε» από τη ζωή ο ποιητής, δοκιμιογράφος και ερευνητής Κώστας Μίσσιος.

Ο Κώστας Μίσσιος γεννήθηκε στις 8 Νοεμβρίου 1938 στη Μυτιλήνη όπου και τελείωσε το Δημοτικό και το Γυμνάσιο. Στην Αθήνα εγκαταστάθηκε μόνιμα το 1961. Σπούδασε Πολιτικές Επιστήμες και εργάστηκε από το 1965 έως και το 2000, οπότε και συνταξιοδοτήθηκε από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, έχοντας φτάσει στον βαθμό του γενικού διευθυντή.

Στα Γράμματα εμφανίστηκε το 1954 από τις στήλες των εφημερίδων της γενέτειράς του με χρονολογήματα, ρεπορτάζ και ποιήματα.

Ποιήματά του έχουν δημοσιευθεί σε δεκάδες έντυπα, ενώ έχουν ανθολογηθεί και μεταφραστεί στα γαλ-

λικά, αγγλικά, ιταλικά, ρουμανικά, ουγγρικά, πολωνικά, βουλγαρικά, αλβανικά και τουρκικά. Από το 1980 ασχολήθηκε και με τη γραμματολογική και βιβλιογραφική έρευνα της λεσβιακής γραμματείας. Αρκετά γραπτά του δημοσιεύθηκαν στην εφημερίδα "Νέο Εμπρός" της Λέσβου.

Για ένα διάστημα, (1981-1985 και (1988-1989) ήταν μέλος των Δ.Σ. του Οργανισμού Σιδηροδρόμων Ελλάδας (Ο.Σ.Ε.) και του Αερολιμένα Αθηνών (Σπάτα). Πήρε μέρος στο δημοσιοϋπαλληλικό συνδικαλιστικό κίνημα και συμπορεύτηκε με το ΚΚΕ, έχοντας εκδηλώσει επανειλημμένα τη στήριξή του σε αυτό.

Πέθανε η τραγουδίστρια Ρένα Κουμιώτη

Την **Δευτέρα 3 Απρίλη** έφυγε από τη ζωή η σπουδαία τραγουδίστρια Ρένα Κουμιώτη, σε ηλικία 82 ετών, ύστερα από σοβαρά προβλήματα υγείας.

Η Ρένα Κουμιώτη, γεννήθηκε στη Νέα Ιωνία της Αθήνας στις 3 Μαΐου 1941. Μεγάλωσε στη Δραπετσώνα και την Κοκκινιά. Κόρη προσφύγων, ο πατέρας της ναυτικός από τη Σμύρνη και η μητέρα της Κωνσταντινοπολίτισσα. Έχασε τη μάνα της όταν ήταν ακόμα μωρό και αυτήν και τα δύο μεγαλύτερα αδέρφια της τα μεγάλωσε η γιαγιά της.

Τελειώνοντας το Δημοτικό δεν συνέχισε τις σπουδές της, αλλά άρχισε να απασχολείται σε διάφορες εργασίες. Το 1960 παντρεύτηκε τον

πρώτο της σύζυγο, αλλά ο γάμος τους κράτησε δύο χρόνια.

Το 1968 η Ρένα Κουμιώτη κάνει

στην "Απανεμιά" τα πρώτα της μουσικά βήματα μαζί με τον Μανώλη Μητσιά.

Στη συνέχεια συμμετείχε στο δίσκο «Ο Δρόμος» που ετοίμαζαν ο Λευτέρης Παπαδόπουλος μαζί με τον Μίμη Πλέσσα. Με το τραγούδι «Πρώτη φορά» άνοιξε ο δρόμος της στην δισκογραφία και ακολούθησαν σειρά από μεγάλες επιτυχίες

Το 1974 η Ρένα Κουμιώτη μετακόμισε στον Καναδά και επέστρεψε το 1983. Το πέρασμα της από τη μουσική σκηνή ήταν πολύ έντονο, συνέχισε να συνεργάζεται με γνωστούς καλλιτέχνες και να βγάζει νέους δίσκους μέχρι το 2009, όταν και αποσύρθηκε.

Πέθανε ο ηθοποιός Χρήστος Μπίρος

Τη **Μεγάλη Δευτέρα 10 Απρίλη 2023**, έφυγε από τη ζωή ο ηθοποιός Χρήστος Μπίρος.

Ο Χ.Μπίρος γεννήθηκε στην Εράτωνα Κοζάνης στις 5 Φεβρουαρίου 1950 και μεγάλωσε στη Θεσσαλονίκη. Σπούδασε στη Δραματική Σχολή του Μακεδονικού Ωδείου Θεσσαλονίκης.

Συνεργάστηκε με το Ε.Λ.Θ. του Μάνου Κατράκη, το Αττικό Θέατρο του Αντώνη Ξενάκη, το θίασο Φαίδωνα Γεωργίτη - Μπέτυς Αρβανίτη και με το Κ.Θ.Β.Ε. από το 1969. Το 1975-1977, συνεργάστηκε με το Κ.Θ.Β.Ε. όπου εμφανίστηκε σε κλασικά έργα.

Το 1977 συνέχισε την καριέρα

στην Αθήνα. Στο θέατρο Βέμπο ανέβασε την παράσταση «Τα ίδια και τα ίδια», ενώ στο Παρκ συμμετείχε

στην επιθεώρηση «Ω! Μαμά Ελλάς».

Το 1980 συνεργάστηκε με τον Νίκο Κούρκουλο. Με το Εθνικό Θέατρο, συμμετείχε στις παραστάσεις που ανέβηκαν στην Επίδαυρο, Οιδίπους τύραννος του Σοφοκλή και Βάτραχοι του Αριστοφάνη, κ.α.

Επίσης συνεργάστηκε με τον Μίνο Βολανάκη και μαζί μετέτρεψαν το καλοκαίρι του '81 τα νταμάρια του Βύρωνα, της Κοκκινιάς και της Πετρούπολης σε Θέατρα ενώ εγκαινίασαν και τις Γιορτές των Βράχων.

Εμφανίστηκε στον κινηματογράφο, αλλά και στην τηλεόραση ως πρωταγωνιστής ή συμπρωταγωνιστής σε περισσότερες από 40 αυτοτελείς σειρές και σήριαλ.

Πέθανε η ηθοποιός Κατερίνα Χέλμη

«Έφυγε το **Μεγάλο Σάββατο 15 Απρίλη**, στα 84 της χρόνια, η ηθοποιός Κατερίνα Χέλμη.

Η Κ.Χέλμη γεννήθηκε στις 12 Αυγούστου 1939 στην Αθήνα. Μαθήτριά Γυμνασίου ακόμη, έδωσε εξετάσεις στη σχολή του Εθνικού Θεάτρου. Μεταπήδησε στη σχολή του Θεάτρου Τέχνης του Καρόλου Κουν και τελικά, αποφοίτησε από τη Σχολή του Πέλου Κατσέλη.

Η Κατερίνα Χέλμη έκανε το θεατρικό της ντεμπούτο το 1957 δίπλα στην Κυρία Κατερίνα με την κωμωδία του Σόμερσετ Μομ «Η λαίδη Μπέτσι εξοφλεί».

Το 1962 συμμετείχε στην ιστορική παράσταση του Αλέκου Γαλανού

«Κόκκινα Φανάρια», που ανέβηκε στο θέατρο «Πορεία» σε σκηνοθεσία Αλέξη Δαμιανού και μουσική

Σταύρου Ξαρχάκου, όπου ερμήνευσε το ρόλο της Μάρινας.

Τον ίδιο χρόνο πρωτοεμφανίστηκε και στον κινηματογράφο, με τις ταινίες «Μπάρμπα-Γιάννης ο Κανατάς» και «Όπου φτώχεια και φιλότιμο», καθώς και με το ντοκιμαντέρ του Βασίλη Μάρου «Ροκ εν Ρολ».

Κατά τη διάρκεια της σταδιοδρομίας της πήρε μέρος σε περισσότερες από 25 ταινίες και σε 4 τηλεοπτικές σειρές. Ασχολήθηκε επίσης με την συγγραφή αρκετών βιβλίων.

Τελευταία θεατρική εμφάνισή της ήταν στο Αμφιθέατρο του Σπύρου Ευαγγελάτου το 2009-2010, στο έργο «Ξαφνικά Πέρσι το Καλοκαίρι» του Τενεσί Ουίλιαμς.

Πέθανε η Δέσποινα Γερουλάνου διευθύντρια των Γκαλερί του Μουσείου Μπενάκη

Την **Τρίτη 18 Απριλίου** έφυγε από τη ζωή η Δέσποινα Γερουλάνου, σε ηλικία 65 ετών, έπειτα από νοσηλεία σε μονάδα εντατικής θεραπείας λόγω πνευμονολογικής ασθένειας.

Γεννημένη το 1958 στην Αθήνα, η Δέσποινα σπούδασε στη Φιλοσοφική Σχολή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Επιστρέφοντας στην Αθήνα δέχθηκε πρόταση από τον οικογενειακό φίλο Τάκη Χορν να παίξει μαζί του στο θέατρο και η πρώτη της εμφάνιση ήταν ως Χίλντα στον «Αρχιμάρσρα Σόλνες».

Αργότερα φοίτησε και στη Σχολή του Θεάτρου Τέχνης «Κάρολος Κουν». Εργάστηκε στο θέατρο και

τον κινηματογράφο από το 1983 έως το 1990, ενώ εμφανίστηκε και στην ταινία «Βαριετέ» το 1985.

Τελικά, αποφάσισε να ασχοληθεί με κάτι άλλο. Πήγε στο Παρίσι όπου παρακολούθησε μαθήματα σχεδίου, γλυπτικής και κοσμήματος κοντά στη Λίλα ντε Νόμπιλι, και το 1991 παρουσίασε την πρώτη της ατομική έκθεση κοσμήματος στην Αθήνα. Ακολούθησαν και άλλες ατομικές και ομαδικές εκθέσεις.

Από το 1994 ήταν διευθύντρια των Γκαλερί του Μουσείου Μπενάκη, αναδιοργανώνοντας το πρώτο Πωλητήριο του Μουσείου και ιδρύοντας τέσσερις νέους χώρους για την προώθηση και υποστήριξη παραδοσιακών και σύγχρονων εφαρμοσμένων τεχνών και σχεδιασμού.

Εφυγε από τη ζωή ο Μισέλ Δημόπουλος

Την **Πέμπτη 20 Απριλίου** έφυγε από τη ζωή ο επί σειρά ετών διευθυντής του Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης Μισέλ Δημόπουλος, ο οποίος αντιμετώπιζε πρόβλημα υγείας, που τον τελευταίο καιρό επιδεινώθηκε.

Ο Μιχάλης (Μισέλ) Δημόπουλος σπούδασε κινηματογράφο στη Γαλλία και ξεκίνησε την καριέρα του ως κριτικός κινηματογράφου τη δεκαετία του '70, ενώ υπήρξε από τα ιδρυτικά μέλη της Πανελληνίας Ένωσης Κριτικών Κινηματογράφου.

Ανέλαβε ως καλλιτεχνικός διευθυντής του Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης (1992-2004), το οποίο κατόρθωσε, έχοντας στο

πλευρό του τον Δημήτρη Εϊπίδη, να κάνει διεθνές με σημαντικές αξιώσεις. Συνεργάστηκε ακόμη με ελλη-

νικούς και ξένους κινηματογραφικούς φορείς, στο πλαίσιο της διοργάνωσης αφιερωμάτων σε δημιουργούς της 7ης Τέχνης.

Επιμελήθηκε τις επιλογές ταινιών στην ΕΡΤ ως υπεύθυνος ξένου προγράμματος (από το 1982 μέχρι και το 1991), αναζητώντας πάντα ένα διαφορετικό σινεμά του δημιουργού από όλον τον κόσμο, με το καλλιεργημένο βλέμμα του κριτικού και του επίμονου σινεφίλ, βαθύ γνώστη της κινηματογραφικής τέχνης. Επιμελήθηκε επίσης αφιερώματα για το ελληνικό σινεμά στο εξωτερικό, και υπήρξε ιδρυτικό μέλος των βραβείων LUX του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

«Έφυγε» η ηθοποιός και τραγουδίστρια Σούλη Σαμπάχ

Την **Τρίτη 2 Μαΐου** έφυγε από τη ζωή σε ηλικία 91 ετών η Αναστασία Χριστοδούλου, γνωστή κυρίως με το καλλιτεχνικό ψευδώνυμο Σούλη Σαμπάχ. Γεννήθηκε στις 16 Φλεβάρη του 1932 στην Αλεξάνδρεια Αιγύπτου. Ο πατέρας της ήταν από την Κύπρο και η μητέρα της από τη Χίο.

Φοίτησε στο Αβερύφειο γυμνάσιο της Αλεξάνδρειας, όπου συμμετείχε σε όλες τις σχολικές παραστάσεις και από το δημοτικό έγραφε ποιήματα έχοντας πάντοτε μια κλίση προς την τέχνη και τα καλλιτεχνικά.

Όταν η Αναστασία ήταν 23 ετών, βρέθηκε στην Αθήνα συνοδεύοντας τη μητέρα της για να κάνει κάποιες ιατρικές εξετάσεις. Τότε γνώρισε

τον άντρα της ζωής της, τον ηθοποιό Δημήτρη Νικολαΐδη και λίγους μήνες μετά παντρεύτηκαν.

Ξεκίνησε να εργάζεται ως τραγουδίστρια στο γνωστό κοσμικό κέντρο «Τζάκι». Έκανε την πρώτη της κινηματογραφική εμφάνιση στην ταινία «Λατέρνα, φτώχεια και φιλότιμο» παίζοντας μαζί με τους Βασίλη Αυλωνίτη, Μίμη Φωτόπουλο και Τζένη Καρέζη, όπου ερμήνευσε το τραγούδι «Γαρίφαλο στ' αυτί».

Συμμετείχε σε δεκάδες ταινίες του ελληνικού κινηματογράφου όπως «Η καφετζού», «Δελφισταύρου και υιός», «Ζήτω η τρέλα», «Η βίλα των οργίων», «Θα σε κάνω βασίλισσα». «Ο παπατρέχας» κ.α. αλλά και σε αρκετές τηλεοπτικές σειρές.

Το τελευταίο διάστημα αντιμετώπιζε σοβαρά προβλήματα υγείας.

Πέθανε ο τραγουδιστής Γιάννης Βογιατζής

Τη **Δευτέρα 15 Μαΐου** πέθανε ο τραγουδιστής Γιάννης Βογιατζής, σε ηλικία 89 ετών. Το τελευταίο διάστημα νοσηλεύονταν στο Ιπποκράτειο Νοσοκομείο.

Γεννήθηκε στις 20 Δεκέμβρη 1934 και ξεκίνησε την ενασχόλησή του με το τραγούδι από τις βραδιές ταλέντων του Ζοζέφ Κορίνθιου, ενώ δραστηριοποιήθηκε σε όλους τους χώρους όπου λειτουργούσε το τραγούδι, στο θέατρο, στον κινηματογράφο και στο ραδιόφωνο.

Βραβεύτηκε δυο φορές με το 1ο βραβείο στο Φεστιβάλ Ταγουδιού Θεσσαλονίκης το 1963 με το τραγούδι «Πέταξε ένα πουλί» (των Κώστα Κλάββα και Αλέξη Αλεξόπου-

λου) και το 1970 με το τραγούδι «Αδέρφια μου αλήτες πουλιά» (των Τόλη Βοσκόπουλου και Ηλία Λυμπε-

ρόπουλου).

Συνεργάστηκε δισκογραφικά με όλους τους γνωστούς δημιουργούς του ελαφρού τραγουδιού, ενώ ερμήνευσε και τραγούδια των Μίκη Θεοδωράκη, Μάνου Χατζιδάκι, Μίμη Πλέσσα, Γιώργου Μουζάκη, Γιώργου Θεοδοσιάδη, Κώστα Καπνίση κ.ά.

Έκανε πολύ μεγάλες επιτυχίες με τραγούδια όπως «Ένας ουρανός μ' αστέρια», «Η πρώτη μας νύχτα», «Σου το 'πα μια», «Σ' αγαπώ σε όλες τις γλώσσες», «Νύχτα καλοκαιριού», «Θέλω κοντά σου να μείνω» κ.ά.

Ο Βογιατζής υπήρξε η «φωνή» του Παναθηναϊκού, καθώς εκτός από παθιασμένος φίλαθλος, τραγούδησε και τον ύμνο της ομάδας.

Από «Κυοφορώντας την Ελπίδα»

XVI

Δεν έχω λόγια...
 Όταν μιλώ για σένα,
 για την αμφίβολη πορεία δημιουργίας,
 για την αβέβαιη τροχιά του κύκλου,
 για την τρεμάμενη φλόγα,
 δεν έχω λόγια.
 Όταν μιλώ για σένα,
 για την απίθανη στιγμή της σύλληψης,
 για την κορύφωση τον ερωτικού παλμού,
 για σένα αυριανή, νιογέννητη ζωή,
 δεν έχω λόγια!
 Προτιμώ να σιωπώ...

Μαργαρίτα Φρονιμάδη - Ματάτση

ΕΞ ΑΡΧΗΣ

Από το πως τελειώνει ο πόλεμος
 αποδεικνύεται το αν εξαρχής επιδίωκαν
 οι αντιμαχόμενες πλευρές την ειρήνη
 Από το πως τελειώνει μία συμμαχία
 προσδευτικών δυνάμεων
 αποδεικνύεται το αν εξαρχής
 είχαν κάποια κόμματα δόλιους σκοπούς
 Από το πως τελειώνει μία πολιτική σταδιοδρομία
 αποδεικνύεται το αν ο πολιτικός
 είχε εξαρχής ελέγξει την αντοχή
 της καθαρής του συνείδησης
 Από το πως τελειώνει μία πανεπιστημιακή διαδρομή
 αποδεικνύεται το αν ο καθηγητής
 λειτουργούσε εξαρχής με βάση
 την ακαδημαϊκή δεοντολογία
 Από το πως τελειώνει μία καλλιτεχνική πρωτοπορία
 αποδεικνύεται το αν ο ηθοποιός είχε εξαρχής
 φορέσει το 'προσωπείο' που του πήγαινε
 Από το πως τελειώνει ένα γλέντι φίλων
 αποδεικνύεται το αν είχαν εξαρχής
 συμφωνήσει ποιο τραγούδι θα χορέψουν ή όχι
 Από το πως τελειώνει ένας έρωτας
 αποδεικνύεται το αν υπήρχε εξαρχής
 ο σπόρος της προδοσίας

Γιάννης Πανούσης

ΠΟΡΕΙΑ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΧΑΡΙΣΤΟ

Παρελθόν με αφετηρία το δυσάρεστο παρόν και την ελπίδα προς το μέλλον

Σήμερα αγαπούλα μου Κυριακή 26 του Μάρτη πήγα πρωί-πρωί στην εκκλησία μας την Παναγίτσα. Στο δρόμο αγάπη μου μοσχοβολούσαν τα άνθη. Άνθισαν οι νεραντζιές. Θυμήθηκα που έκοβα άνθη από τις νεραντζιές και σου τα πρόσφερα, «έκοψα να σου προσφέρω δύο ανθάκια λεμονιάς και ας ξέρω από τούτα πιο πολύ μοσχοβολάς», σου έλεγα και γελούσες μ' ένα γέλιο φωτεινό. Έλαμπε το πρόσωπό σου ολόκληρο και τα μάτια σου... αχ αυτά τα μάτια σου πάντα με κοιτούσαν λατρευτικά σε τέτοιες στιγμές πρόδιδαν την αγάπη σου και μ' έκανες να νιώθω ευτυχημένος.

Ναι αγάπη μου ήλθε η άνοιξη και θυμήθηκα Λενιώκα μου τη δική μας άνοιξη του 1964 και όλες τις άνοιξεις της άνοιξής μας και της ζωής μας. Τότε που μοσχοβολούσες Αγάπη και ήρθες και με μοσχοβόλησες. Με μύρωσες με την Αγάπη σου και άρχισα να μοσχοβολώ κι εγώ κι έγιναν ένα οι μυρωδιές μας. Τι άρωμα ήταν εκείνο που εκπέμπαμε! Μοσχοβολήθηκε όλη η ζωή μας Αγάπη μου. Την έχω όλη εκείνη τη μοσχοβολιά Λενιώκα μου κι ας έφυγες κι ας χάθηκαν εκείνο το θανατηφόρο βράδυ της 13ης Ιουλίου. Την έχω και θα την κρατήσω ενθύμιο. Εσύ μου τη χάρισες στις 16 Μαρτίου του 1964. Εκείνο το απόγευμα της Καθαρής Δευτέρας που έμελλε να γίνει η αφετηρία για το ξεκίνημα του ονειρού μας.

Θα την κρατήσω ως τον θάνατό μου την μοσχοβολιά σου που μου μοσχοβόλησε τη ζωή μου. Εσύ ήσουν η άνοιξη αγάπη μου!

Μπουμπούκι ροδανθού κλειστό ήσουν κι άνοιξες να με μοσχοβολήσεις. Σ' αγαπώ Ελένη Μπίκα, σ' αγαπώ! Και θα σ' αγαπώ ως την τελευταία μου πνοή με τ' όνομά σου στα χείλη μου θα σβήσω.

Συγγνώμη αγαπούλα μου έχω παρασυρθεί από αυτό το υπέροχο, το μεγάλο, το υπέρτατο, το θεϊκό συναίσθημα της αγάπης και το έναυσμα πάλι, όπως πάντα είσαι Εσύ και το ξέρεις και το 'ξερες, σου το 'χα πει πολλές φορές, «Θέλεις να μάθεις την αλήθεια, της έμπνευσής μου την πηγή. Έγινε ποιητής να ξέρεις γιατί μ' αγάπησες Εσύ».

Λοιπόν σήμερα στον ψυχικό μου κόσμο συνέβη κάτι σημαντικό. Όταν επέστρεψα από την εκκλησία μετά το πρωινό μου έριξα μια ματιά σε κάποιες σημειώσεις που είχες γράψει σε διάφορα τετράδια, μπλοκάκια, ημερολόγια τσέπης και βρήκα μεταξύ των άλλων και ένα σημείωμα που είχες γραμμένη κάποια προσφώνηση προς τον μαθητή που του παρέδιδες τη Σημαία για την παρέλαση της εθνικής εορτής της 25ης Μαρτίου.

Μου άρεσε αγάπη μου και χάρηκα πολύ. Έχεις πολύ έργο και δεν μπορώ να το ταξινομήσω. Γιατί το κρατούσες μυστικό και δεν μου το έλεγες;

Θα προσπαθήσω τώρα να σου θυμίσω την προσφώνηση προς τον σηματοφόρο τον πρώτο μαθητή του 1ου Λυκείου Χαϊδαρίου «Σου παραδίδω τη Σημαία του σχο-

λείου μας για την οποία άξια κρίθηκες να φέρεις. Κράτησε, με περηφάνια, ψηλά το σύμβολο του Ελληνισμού και Χριστιανισμού συμπυκνώνει και εκφράζει την ιστορία μας, τους αγώνες, τις θυσίες και τα ολοκαυτώματα των ηρώων με μια υπόσχεση για νέα οράματα στους νέους και για μια Ευρώπη που η καρδιά της θα κτυπά με ελληνικό παλμό».

Λενιώκα μου με κατέπληξες με αυτή την προσφώνηση! Ήξερα πως είσαι δυνατή στον λόγο από τότε που νέα καθηγήτρια την 28η Οκτωβρίου του 1978 νομίζω, που είχες μιλήσει για το Έπος του 1940 και συνεπαρμένος, από τον τόνο της φωνής σου και τον εθνικό παλμό που μετέδιδες, ο καθηγητής της Μουσικής φώναξε: «Γειά σου Ελληνίδα».

Για το σημείωμα αυτό και την προσφώνηση, σε μια συζήτηση που είχα με τον πατέρα Γεώργιο, είπα πως απόρησα για την ενέργειά σου και μου απάντησε: «Η Ελένη ήταν υπεύθυνο άτομο».

Σ' αγαπώ και σε λατρεύω και σε θαυμάζω όπως τότε που φοιτήτρια μου διηγόσουν θέματα της επιστήμης σου και μου χάραζες την γραμματική και λογοτεχνική οδό. Σ' αγαπώ πολύ! Σε σένα χρωστάω τα πάντα! Αν δεν ερχόσουν εσύ την κατάλληλη στιγμή ίσως δεν θα ήμουν τίποτε. Τώρα ό,τι κι αν είμαι σε Σένα το οφείλω Εσύ ήσουν και είσαι η φωτεινή οδός που βάδισα και βαδίζω. Ό,τι όμορφο και ωραίο στη ζωή μου ήσουν και θα είσαι Εσύ Λενιώκα μου. Αλλά κι εγώ σε λάτρεψα και θα σε λατρεύω και θα σε τιμώ πάντα.

Ήσουν πανάξια τόσο που νιώθω μικρός, πολύ μικρός απέναντί σου. Μόνο η Αγάπη μου είναι μεγάλη για Σένα ισάξια με τη δική σου. Σε όλα τ' άλλα ήσουν πολύ μπροστά. Με περνούσες. Πολλά με έμαθες με την αγάπη σου και σε ευγνωμονώ. Εσύ μου τα δίδαξες όλα κι εγώ τα έμαθα· ένα μόνο δεν μπόρεσα να μάθω -δεν ήμουν τόσο καλός μαθητής - να γελάω όπως Εσύ. Αυτό το γέλιο σου μου λείπει αγάπη μου, μου λείπει. Δεν ξέρω πότε και αν θα γελάσω ποτέ μου όπως ΕΣΥ. Μελωδία ήταν το γέλιο σου· μύρο αναβλύζον από την πηγή της ψυχής σου. Πώς να το μάθω αυτό το δύσκολο μάθημα εγώ;

Το μόνο που έχω μάθει από μόνος μου εγώ είναι να Σ' αγαπώ Λενιώκα μου, να Σ' αγαπώ, να Σ' αγαπώ και πάντα να Σ' αγαπώ. Αυτό το μάθημα της Αγάπης μου για Σένα είναι γραμμένο στον πίνακα της ψυχής μου με ανεξίτηλα γράμματα και όλη μέρα βλέπω τον πίνακα και διαβάζω το μάθημα. Το έχω μάθει απέξω, αλλά μου αρέσει να κοιτάζω τον πίνακα για να μην κάνω κάποιο λάθος.

Σ' αγαπώ καρδιά μου
Ο Γιάνκος σου

Γιάννης Τσώλης

ΟΙ ΠΟΛΟΙ

Με απόφαση λίγων
στο λατομείο του χρόνου,
ποινή ζωής εκτίουν.

Χαλίκια και στιγμές
το παρελθόν.
Πέτρα και μέρες
το μέλλον.

~~~~~

ΑΘΟΥΡΒΑ

Σε επέτειο εικόνων,
ακολουθώντας τις μνήμες
παρελαύνει η τέφρα.
Σημαιοφόροι τα λάθη.
Στα επίσημα η σιωπή
...χειροκροτεί.

Γιάννης Τσούτσιας

ΕΜΕΙΣ ΟΙ ΑΣΗΜΟΙ

Εμείς οι άσημοι
λατρεύουμε
τον ήλιο και τη θάλασσα,
την ομορφιά!...
Τη ζωή και τον έρωτα.
Δε φοβόμαστε
τους θεούς και το θάνατο.

Εμείς οι άσημοι
αγαπάμε
τη Γη, τη χλωρίδα της
τον άνθρωπο και τα ζώα.
Λέμε όχι στους ψευτοσωτήρες
χωρίς οράματα προόδου.

Εμείς οι άσημοι
μιλάμε
για την παγκόσμια λαχτάρα!...
Δουλειά, δικαιοσύνη, ειρήνη.

Δημήτρης Εμ. Μυτιληναίος
(Από «ΠνέΜαΜου»)

Δια-χρονικό

Κάποιοι κρατήσαν όμηρο
 με σχέδιο παμπόνηρο
 έναν ολάκερο λαό,
 σαν όνειρο απατηλό
 πως θα γίνουμ' όλοι ίσοι
 όπως μας έκανε η φύση
 Τους πιστέψαν μιά στιγμή
 κι έδωσαν τόπο στην οργή,
 όμως γυρίσαν οι καιροί
 μας στέρεψε η απαντοχή
 Δεν χώραγε άλλο ψέμα
 Δεν περίσσευε άλλο αίμα
 Πήρε φόρα η νεολαία
 σήκωσε τρανή σημαία
 χάραξε νέα πορεία
 δίχως πλούτη, μεγαλεία
 Με το κεφάλι ψηλά
 χωρίς αγά και βασιλιά
 Με μόνο φάρο και πυξίδα
 την προκοπή για την Πατρίδα
 Ισότητα και ανθρωπιά

με δίκιο και με σιγουριά
 Η εξουσία στους πολλούς
 κι όχι σε λίγους πονηρούς
 Δημοκρατίας άσματα
 στην Ιστορία τα χαλάσματα
 χωρίς άδικους πολέμους
 χωρίς νεκρούς διαμελισμένους
 σε φωτιές τρένων και πλοίων
 σε πλημμύρες υπογείων
 Μιά ζωή κυνηγημένη
 πάντα κάπου ξεχασμένη
 πρέπει να' βρει τη φωνή
 του αγωνιστή, του ποιητή
 να διαλαλήσει όπου γης
 "Δεν θα λυγίσουμε κι ΕΜΕΙΣ
 όπως οι παλιές γενιές
 που λέγανε μονάχα YES
 Θα πούμε τη μοναδική αλήθεια
 χωρίς ψευτιές και παραμύθια
 Αυτός ο κόσμος δεν θ' αλλάξει
 αν δεν γίνει η ιδέα πράξη"

Γιάννης Απαρθινός

Νίκη και ήττα

Κάθε χρόνος που περνά είναι μιά νίκη
 κάθε χρόνος που περνά είναι μια ήττα

και τρώει το είναι μας
 μιά λυσσασμένη πυρκαγιά
 μία ετυμηγορία ότι όλα πήγανε στραβά
 και όλα καταρρεύσαν

όμως τώρα στου έρωτα το τέλος
 στου κουρασμένου ψυχισμού τον πόνο

μένει πίσω ένα φως αδιόρατο
 μένει ακόμη πίσω μιά μικρή φωτιά
 να σιγοκαίει

Κώστας Υφαντής

ΜΕΡΑ ΠΟΙΗΣΗΣ

Σήμερα μέρα ποιητών
σ' όλη την οικουμένη
μαζί μ' αυτούς γιορτάζουμε
κι οι πυροβολημένοι.

Που παίρνουμε ένα χαρτί,
πακέτο ή μπλοκάκι
να γράψουμε ότι κατεβεί
μα με πολύ μεράκι.

Άλλος μιμείται Πωλ Ελυάρ
και άλλος τον Καρούζο
τα πιο όμορφα ποιήματα
γράφονται με το ούζο!

Κάποιοι το Ρίτσο πιο πολύ
έχουνε μελετήσει
με στόμφο απαγγέλουνε
ποιος να αμφισβητήσει;

Υπάρχουνε και στιχουργοί
που απορούν οι φρούδοι...

πώς οι δημιουργίες τους
δεν έγιναν τραγούδι;

Κι αυτοί που "υποκαθιστούν"
Άβλιχο ή Μολφέτα;
Ω! Άγιο Γεράσιμε
πάρτε τα σκανταλέτα...

και λιβανίσετε τριπλά
να έρθουν στα καλά τους
γιατί εμπιρτσιλήρανε
στο βάθος τα μυαλά τους!

Δε λέω, όλοι "ποιητές"
είμαστε εν δυνάμει...
μα προσοχή πολύ κοντά
βρίσκεται το καλάμι!

Φίλοι μη με κακίσετε
για τα γραφόμενα μου
η σάτιρα δε βγάζει εκτός
ούτε την αφεντιά μου.

Δημητρης Αρμόδωρος

21 ΜΑΡΤΙΟΥ 2023 - ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΗΜΕΡΑ ΠΟΙΗΣΗΣ - ΥΜΝΟΣ ΣΤΗΝ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑ

Σε γνωρίζω από την χρώση του ελάτινου βουνού.
Σε γνωρίζω από την κόψη του ερωτικού σπασμού.
Σε ξεχνώ σαν αλαργεύω στο απύθμενο του νου.
Σε θυμάμαι με λουλούδια στην αρτάνα του ερχομού.
Σε θρηνώ στ' απομεινάρια του αδάμαστου σεισμού.
Σε υμνώ στα σπήλαια σου στα τρισέγκατα της γης.
Σε αισθάνομαι για φάρο στην ακτή της αλλαγής.
Σε οικτίρω που ανατρέψεις της πλεκτάνης ζηλωτές.
Σε θαυμάζω που υφαίνεις ρηξικέλευθες μορφές.
Σε πενθώ με τα σφοδίλια σε λιβάδια χλοερά.
Σε γιορτάζω με μπουμπούκια αναστάσιμα σπερνά.
Χαίρε φως του Ιονίου και του Διαφωτισμού.
Χαίρε νύχτα της αβύσσου μεσ' το χάσμα του γκρεμού.
Χαίρε νήσος με πυξίδα του Αγίου τον καθαρό.
Χαίρε λάβαρο ελπίδας στου αγώνα το βωμό.
Χαίρε μήτρα της οδύνης ομογάλακτου θυμού.
Χαίρε της αδελφосύνης και του δίκιου πετεινό.
Χαίρε σμαραγδί λιμάνι αποδήμων φυλαχτό.
Χαίρε πέτρωμα σελήνης με ασήμι στο βυθό.
Ταξιδεύεις και φωτίζεις τα θολόπλευστα στενά
μεσ' του «είναι» το μεδούλι λατρευτή Κεφαλονιά!

Κώστας Ευαγγελάτος

ΣΤΑΥΡΩΣΗ ΔΙΧΩΣ ΑΝΑΣΤΑΣΗ

Η άνοιξη μας καλωσόρισε καρφώνοντας
 πολλά μαχαίρια στην καρδιά.
 Χάραξε μια ανατολή ματωμένη,
 πνιγμένη σε στάχτες και καπνούς...
 Αιμορραγεί το Φως στην κάθε απουσία
 και η ζωή διαμελισμένη αναζητάει τα κομμάτια της.
 Τρέμει η αλήθεια...
 Άγγελοι ανεβοκατεβαίνουν τις σκάλες του ουρανού
 ανοίγοντας τις πύλες...
 Κάποιοι αρχάγγελοι παρέμειναν πίσω
 για τη Δευτέρα Παρουσία
 δικάζοντας το μαυροφόρο Μάρτη...

Μακρύς ο δρόμος...
 Βαρύς ο σταυρός...
 Αβάστακτος ο πόνος...

Αχ Παναγιά μου, πονεμένη, γιατί επέτρεψες
 το κακό;
 Από πού θα κρατηθούν οι πονεμένες μάνες;
 Τούτη η Σταύρωση δεν έχει Ανάσταση...

Μαρία Κολοβού Ρουμελιώτη
 (6-4-2023)

ΑΝΟΙΞΗ ΑΝΑΤΡΟΠΗΣ

Θλιμένη η Άνοιξη κινάει εφέτος
 κι οργισμένη!
 κι ένα αναπάντητο «γιατί;»
 μέσ' απ' τα Τέμπη μένει...
 Γιατί χαμένο άδικα
 αίμα και τόσο δάκρυ
 από μιας Χώρας την καρδιά
 ως τη στερνή της άκρη;
 – Τούτη η «απελευθέρωση»
 που κολυμπάει στο αίμα,
 με ένα κράτος έντρομο
 να ψάχνει τώρα για έρμα...
 Στην ιδιωτικοποίηση
 που είναι δυσαρμονία
 για δίκαιη, δημοκρατική
 Ανθρώπου Κοινωνία
 τη Λαϊκή μας την οργή
 ας κάνουμε Ανατροπή!

ΠΕΤΡΟΣ ΣΟΦΙΑΝΟΣ
 (Πυθαγόρειο Σάμου)

ΟΙ ΦΛΟΓΕΣ ΤΗΣ ΟΡΓΗΣ

Τούς απέλυσαν.
 Πυρπολημένοι από τις φλόγες τής οργής
 πήραν τούς δρόμους τής αντίστασης.
 Άπόκοσμες οί κραυγές
 καί τά συνθήματα γεμάτα καταιγίδες.
 Άπό τόν άμβωνα τής αναισχυντίας,
 ή αυτοκρατορία τής μίζας
 βαρβάριζε
 ακατάληπτους σολοικισμούς συμπόνοιας
 γιά τή σκληρότητα τών μέτρων τής λιτότητας,
 οί πραιτωριανοί χειροκροτούσαν
 καί τό πλήθος,
 ανταριασμένο από την καταχνιά
 τών δακρυγόνων,
 έσπασε τό τείχος τών ασπίδων τής εξουσίας,
 αφήνοντας τό αποτύπωμα
 στ' άπομεινάρια τής φρίκης.

Πόπη Μπαλαμώτη - Σπιτά

ΣΑΝ ΦΕΥΓΕΙ ΕΝΑΣ ΠΟΙΗΤΗΣ

Σαν φεύγει ένας ποιητής
 κλαίνε της λεύκας τα φύλλα
 και τα κυκλάμινα μοιρολογούν.

Σαν φεύγει ένας ποιητής
 στερεύει το ποτάμι
 της ελπίδας για το αύριο.

Σαν φεύγει ένας ποιητής
 λυπητερό τραγούδι των πουλιών
 για δίκιο και ειρήνη.

Σαν φεύγει ένας ποιητής
 είν' οι ελπίδες λιγοστές
 να φτιάξουμε τον κόσμο.

Λίζα Βραχοπούλου

**ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ ΠΑΡΑΙΝΕΣΕΙΣ
ΝΟΥΘΗΣΙΕΣ ΠΑΡΩΔΙΕΣ ΚΑΙ ΣΚΩΜΜΑΤΑ**

“Τούτο προσπάθησε όσο μπορείς...”
Βίαζε ψηφοθήρευε πόρνευε και ρουφιάνευε
για να 'χεις μετά θάνατον κι εσύ τον αδριάντα σου.

~~~ • ~~~

Χρόνια κοψομεσάστηκε σ' επίκληση υπόκληση
χαμόγελα κι επίκουση – κυφός, αξιώνει σεβασμόν.

~~~ • ~~~

Πάρε κλειδί και σφάλισε την πόρτα σου από μέσα
και δεσ απ' το παράθυρο που δέρνουνε τον γείτονα
και την επαύριο πάγαινε ζήτα του και τα ρέστα...

~~~ • ~~~

– Έχει έτοιμο να μας δείξει το σχέδιο...
– Μας ρώτησε πριν το φτιάξει;

~~~ • ~~~

– Θέλει λέει ν' αλλάξει τον κόσμο...
– Μπας και αλλάξει κι αυτός...

~~~ • ~~~

– Ετοιμάζει ένα καινούργιο πρόγραμμα...
– Τόσον καιρό πια, πάλιωσε!
– Μα θα 'ναι, λέει, διαχρονικό...
– Άρα, εκτός τόπου και χρόνου.

~~~ • ~~~

– Λέει ότι αγάπησε την ποίηση (την τέχνη,
την πολιτική)...
– Τα άντερά του;...

~~~ • ~~~

– Λέει, δεν καταλαβαίνουν τις απόψεις του
(την τέχνη του, την πολιτική του)...
– Αυτός προσπάθησε να τους καταλάβει;

~~~ • ~~~

Από διάγγελμα πρωθυπουργού μετεωρολόγου:
«Ο κακός σας ο καιρός θα κρατήσει μια ζωή!»

~~~ • ~~~

Μπροστά στις προκλήσεις του 2000 μ.χ.
«Οι θυσίες των εργαζομένων θα κάνουν τη χώρα
μεγάλη...»

– Των αφεντικών, τί θα την κάνουν;
– Μάλλον θα την πουλήσουν...

~~~ • ~~~

«Η πατρίς έχει ανάγκη θυσιών...»
– Όχι της δικής του βέβαια...

Γιάννης Α. Μαντάς

ΜΙΑ ΣΥΝΝΕΦΙΑ

Μια συννεφιά πλανάται στην κλαίουσα γη της Αττικής
και στην παλλίνδρομην Άνοιξη την πικροπόρευτη!

Μια συννεφιά πλανάται στο λαμπρό φως του Παρθενώνα
και στην άφθορη λειψανοθήκη την απειρόσχημη!

Σα φως ξεψυχισμένο το σπαρασσόμενο πέρασμα
της εποχής μου, ψυχρός οiwνός το αντιπάλεμα!

Μια συννεφιά πλανάται στη μυριοθάνατη μάνα γη,
σα λεύτερη γνώση και κάλεσμα στο παραλήρημα!

Μια σιωπή περιτρέχει τ' απρόσμενο κάλλος κι' αντέχει
μέσα μου, ταξίδι κι άνεμος η καλοσύνη της!

Της αειπάρθενης γης είναι βλαστάρι, γίνεται φάρος
κι' αντίδωρο, της κρύφιας εποχής το καλωσόρισμα!

Κώστας Καρούσος
(Πρόεδρος ΕΕΛ)

Από «Παραλύπτης Ονείρου»

Αδικα στων τρελών
τα σοκάκια
αναζητάς ενοχές.
Βάλε φωτιά
στα κουβάρια της ζήλιας
που έζωσαν
τον ήλιο των μπαλκονιών.
Η μοίρα καταγράφτηκε
στις ιερές σελίδες
των αχράντων μυστηρίων.
Ξαπόστασε
στης δικαίωσης τα δροσερά
σεντόνια...

Γιώργος Σταυράκης

ΣΤΑ ΡΗΧΑ

Κατάφεραν και ρήχεψαν
 Ακόμα και τις θάλασσες,
 Που έτσι πια δεν έχουνε βαθιά νερά
 Και όλα είναι στα ρηχά,
 Μονότονα, ισόπεδα, θολά.
 Όλα πια είναι
 Δεδομένα και γνωστά,
 Όλα πια είναι ίδια.
 Τίποτα πια δεν προκαλεί.
 Η ιστορία πλέον γράφεται
 Από τ' ανώτερα τα όντα,
 Τους πιθήκους.

Θανάσης Φροντιστής**Το Μέλλον**

Στο εδώ και τώρα κρίνεται το μέλλον,
 αν θα υποτάξει της ζωής τους ναυαγούς:
 Έ του φιδιού τ' αυγό θα εκκολάψει
 ή της νιας ζωής τους πλαστουργούς.

Κι εγώ, κλεισμένη, στο κελί σαράντα τρία,
 οξύ επεισόδιο ή μια μικρή μπαλιά,
 πάσα στους νέους της ζωής, που δρύνε,
 να καταστρέψουνε του κόσμου τα κελιά!

Το μέλλον, που ονειρευτήκαμε στο ξύπνιο,
 να μας μοιράζει, των παιδιών, τρελές μπαλιές.
 Έλα, αν θες, το μονοπάτι, εγώ, θα δείχνω,
 να ξανανθίσουνε στον κόσμο οι πασχαλιές.

Ότι δεν μπόρεσε ο χρόνος, να σκεπάσει:
 Νερό κι αλμύρα, στης ζωής την καταχνιά...
 Εγκυμονούμε τα παιδιά της νέας πλάσης
 Θα τα γεννήσουμε και θαν' Πρωτομαγιά!

Βαγγελιώ Καρακατσάνη
 (Κρήτη)

Μπροστάρης

Προτείνω την γνώση μου
στις άγνοιες,
το ίδιο κάνε κι εσύ.
Φωτίζω τις νύχτες με πνεύμα,
δίπλα μου έλα κι εσύ.
Το ίδιο αν κάνουμε όλοι...
μέσα στο θαύμα,
θα χαθούν τα σκοτάδια!
Εγώ και το Σύμπαν,
θα γίνουμε λάμψη.
Μπροστά από μένα,
θα είσαστε όλοι.
Από τους όλους αυτούς...
μπροστάρης εσύ!!!

Σωτήρης Μαντζούτσος

Υπήρξαν άνθρωποι που πάλεψαν

Αφιερωμένο στο μήνυμα των αγώνων,
της ζωής και του θανάτου
του μεγάλου ρομαντικού διεθνιστή επαναστάτη
Ερνέστο Τσε Γκεβέρα

Υπήρξαν άνθρωποι που πάλεψαν
με πονεμένα διλήμματα.
Πάλεψαν να παντρέψουν την δύναμη
με την αγάπη,
τη δύναμη με το δίκιο
τη δύναμη με το φως της ρόδινης Ανατολής.
Για να μην κυριαρχεί αλαζονικά μόνον η δύναμη
και να μην κατακτά αδίστακτη κάθε πολιτεία.

Μα μήπως πλανεύτηκαν;
Μήπως αγνόησαν τους βαριούς χειμώνες της ζωής;
Μήπως δεν λογάριασαν
τον ψυχρό ορμητικό ποταμό
που όλα ανελέητα τα παρασύρει;
Μήπως δεν σεβάστηκαν
το απρόσιτο κάστρο της απόκρημνης κορυφής
που υποδέχεται μονάχα εκείνους τους δυνατούς,
που αμετανόητοι
δεν γνωρίζουν από συμπόνια κι ανθρωπιά;

Υπήρξαν άνθρωποι που πάλεψαν μέχρι θανάτου
με πονεμένα διλήμματα.

Φίλιππος Νικολόπουλος

ΤΟ ΠΛΗΓΩΜΕΝΟ ΚΥΠΑΡΙΣΣΙ

Ένα κυπαρίσσι που αντικαταστήσαμε στο μαγγάνι του πηγαδιού μας, γιατί είχε σαπίσει πια, το έσκισα, κόβοντάς το με το τσεκούρι σε σκίζες. Με τις σκίζες αυτές και με άλλα ξύλα θ' ανάβαμε φωτιά, για να βράσει η μπουγάδα της γιαγιάς. Ήτανε τη δεκαετία του 1960, όταν ακόμα ήμουν έφηβος. Ξαφνικά όπως άνοιγα το κυπαρίσσι με το τσεκούρι, πεταχτήκανε από μέσα του τρία μολύβια από σφαίρες αυτόματου όπλου! Οι σφαίρες τούτες ήσανε πλατιασμένες, παραμορφωμένες, από την κρούση. Είχανε μπει στην καρδιά του κυπαρισσιού και δεν φαινότουσαν οι τρύπες στο δέντρο απ' όπου μπήκανε αυτά τα μολύβια του όπλου. Το δέντρο με τα χρόνια φαίνεται είχε θρέψει τα τραύματά του και εξαφάνισε έτσι τις ουλές του εξωτερικά! Κατάπληκτος από το γεγονός, το ανέφερα στον πατέρα μου. Κι εκείνος πικρογελώντας μου λέει:

- Οι σφαίρες που λες προοριζόντουσαν για μένα! Αλλά αντί για μένα πλήγωσαν το κυπαρίσσι σου! Όπως και τον δικό μου νου. Και συνέχισε: Τραυματίας πολέμου από το Μέτωπο της Αλβανίας και του Ιταλοελληνικού πολέμου εκεί, γύρισα στην πατρίδα τα Φιλιατρά, όταν με προδοσία υποδουλώθηκε η Ελλάδα μας στους φασιστο-ναζίδες. Παντρεύτηκα την μητέρα σου και το 1942 αποχτήσαμε κι εσένα! Στα Φιλιατρά Μεσοσηνίας από την πρώτη ημέρα έγινα αντιστασιακός ενταγμένος στην Νέα Φιλική Εταιρεία πρώτα, που εντάχθηκε στο Ε.Α.Μ. έπειτα. Έτσι οι συναγωνιστές μου, μου ανέθεσαν να γίνω πρώτα Υπεύθυνος της Ε.Π.Ο.Ν. Φιλιατρών. Έπειτα Λαϊκός Επίτροπος, σε Λαϊκό Δικαστήριο, που λειτουργούσε σαν Ειρηνοδικείο μέσα στην πόλη των Φιλιατρών κάτω από την μπότα του κατακτητή. Και από τον Ιούλιο του 1944 μου ανέθεσαν να είμαι υπεύθυνος του Ε.Α.Μ. (Ενιαίο Απελευθερωτικό Μέτωπο) Φιλιατρών. Όμως ήμουν και τελειόφοιτος της Νομικής σχολής Αθηνών. Έτσι, μετά την Απελευθέρωση, τον Σεπτέμβριο του 1944, ξαναγράφτηκα στην Νομική Σχολή της Αθήνας για να πάρω το πτυχίο μου. Έπρεπε να μελετήσω πολύ γιατί τα είχα ξεχάσει όλα με τους πολέμους και την Αντίσταση. Όμως, το εξοχικό μας σπίτι στο Μερολίθι Φιλιατρών που μέναμε εγώ, εσύ, η μητέρα σου και τα πεθερικά μου, ήταν τελείως ακατάλληλο για μελέτη. Φασαρίες, φωνές, κλάματα δικά σου, κ.λπ., κ.λπ.! Έτσι αποφάσισα να φτιάξω μια καλυβούλα σε μια ποταμιά, που είχαμε με 8 γέρικες ελιές, λόγγο και μερικά κυπαρίσσια, στην τοποθεσία Δέση του Χαλαζωνιού, χωριού του πατέρα της μάνας σου. Εκεί πήρα τα νομικά μου βιβλία και μελετούσα καθημερινά, σαν τέλειωνα όλες τις οικογενειακές μου υποχρεώσεις. Ένα απογευματάκι καθώς μελετούσα εκεί, άκουσα ύποπτα πατήματα, από ανθρώπους που πλησίαζαν στο κρησφύγετό μου εκείνο. Αλαφιασμένος, με προφυλάξεις κοιτάζω και βλέπω δυο χίτες οπλισμένους με αυτόματα να πλησιάζουν εκεί μέσα από το λόγγο για μένα. Αμέσως τρέχω, άοπλος όπως ήμουν, περνώ μέσα από το ξεροπόταμο, βρίσκομαι στην απέ-

ναντι πλευρά του και αρχίζω ν' ανηφορίζω τρέχοντας για να σωθώ. Αυτοί με βλέπουν, μου ρίχνουν μέσα από το λόγγο και τα κυπαρίσσια δυο ριπές αυτόματου όπλου τύπου «στεν». Η μια ριπή απ' αυτές ή μέρος αυτής, θα πλήγωσε το κυπαρίσσι σου. Φυσικά δεν με πέτυχαν! Φαίνεται δεν είχανε άλλα πυρομαχικά για τ' αυτόματά τους γιατί τους άκουσα να βλαστημάνε άσχημα. Τότε ο ένας τους, κάνει την εξυπνάδα, βάζει ένα φυσίγγι από όπλο άλλου διαμετρήματος που βρήκε στο σακιδίο του στο αυτόματο «στεν» του και πατάει την σκανδάλη του όπλου του τούτου. Γίνεται μια έκρηξη του όπλου του και το «στεν» του αυτό σπάζει και πληγώνει και τον ίδιο! Φωνές, βλαστήμιες, βρισιές, απειλές, ότι μπορείς να φανταστείς από τους δυο τους. Έτσι γλίτωσα! Και βλέποντας τα σκούρα, έφυγα κρυφά για την Αθήνα, στην παρανομία! Και τον Γενάρη του 1945 ήρθατε κι εσείς κοντά μου εκεί, στο Νέο Ηράκλειο Αττικής.

Αυτή είναι η ιστορία του πληγωμένου κυπαρισσιού, που δέχτηκε τις σφαίρες αυτές, αντί για τον πατέρα μου, προειδοποιώντας τον να φύγει παράνομος για την Αθήνα κι έτσι να γλιτώσει τον θάνατο. Παρ' όλα αυτά κυνηγήθηκε, φυλακίστηκε, τον εξαφάνισαν από εμάς για καιρό, βασανίστηκε. Τον χτύπησαν κι έσπασαν πάνω του δυο μαγκούρες κι ένα υποκόπανο όπλου! Δεν έβρισκε δουλειά πουθενά κι έγινε φορτοεκφορτωτής στο Λιμάνι του Πειραιά για να μας ζήσει! Τούτο ήταν το τίμημά του επειδή πολέμησε τον φασιστο-ναζισμό για την απελευθέρωσή μας, για την λευτεριά μας, για να ζούμε σήμερα ελεύθεροι και ωραίοι! Για παράσημά του μας έδειχνε το κομμάτι από το σπασμένο πάνω του υποκόπανο όπλου και τα υπολείμματα από τις δυο μαγκούρες που έσπασαν στο κορμί του. Τούτα έγιναν δυστυχώς μόνο στην Ελλάδα μας. Ενώ σε όλη την άλλη Ευρώπη, σε όλη την γη, όσοι πολέμησαν για τον ξεσκαλωμό απ' τον φασισμό-ναζισμό τιμήθηκαν με ισόβιες συντάξεις, επαίνους, δημόσιες θέσεις στο Κράτος τους, μετάλλια ηρωισμού κ.λπ. Στην Ελλάδα μας έγινε το ακριβώς αντίθετο. Όλα αυτά τα τιμητικά τα πήρανε οι δοσίλογοι, οι φονιάδες του λαού μας, οι συνεργάτες του φασισμού-ναζισμού, στο όνομα του αντικομμουνισμού, της πατριδοκαπηλείας και της ξένης επέμβασης! Έτσι δεν βρέθηκε πληγωμένο μόνο το κυπαρίσσι μας, μα πληγωμένος θανάσιμα κι όλος ο Λαός μας και το Ελληνικό έθνος!

Σας τα γράφω όλα αυτά για να γρηγορείτε και ποτέ να μην επιτρέψετε να ξανασυμβούν έτσι στην Χώρα μας τέτοια εγκλήματα, στο όνομα της Δημοκρατίας μας, του Συντάγματος και των Νόμων που έχουμε.

Τίτος Κοκκινέας

ΕΟΡΤΟΛΟΓΙΑ

I

Κολομπίνες και πιερότοι
και πολύχρωμοι ανθρώποι
τέλος πια η Αποκριά
παραμύθι από παλιά.

Να κι η Καθαρή Δευτέρα
βρόμικη παντού η μέρα
ακολουθεί σαρακοστή
ποιος για νηστεία ομιλεί;

Μέχρι τις γιορτές του Πάσχα
κάντε κράτει, όχι λάσκα
η Ανάσταση στο βάθος
άλλο ψέμα κι άλλο λάθος.

Κι έτσι πάμε με τα ίδια
στου καλοκαιριού παιχνίδια
στ' Άγιου Πνεύματος τη γιορτή
γυμνών σωμάτων προσμονή.

Γιώργος Καραντώνης

Έτοιμο το τραγουδάκι
μυρωδάτο λουλουδάκι
με την όμορφή του όψη
έχει κοφτερή την κόψη!

II

Κυριακή Ορθοδοξίας
μα και ανορθοδοξίας
πρόσωπα της δυστυχίας
και φωνές απελπισίας.

Καποιοι λεν; «έχει ο θεός
πανάγαθος και ισχυρός»
αφού ακόμα τον πιστεύουν
λίγα όσα υπομένουν.

Άνοιξη έρχεται, αλί
μα πέταξε πια το πουλί
άδειοι πουν' οι ουρανοί
χωρίς ελπίδα να φανεί.

ΖΗΤΩΝΤΑΣ ΔΙΚΑΙΩΣΗ

Ψυχές λαβωμένες ξεπετάχθηκαν
από τα συντρίμια του τρένου.
Σαν πουλιά μέσα από τα αποκαΐδια
προσπαθούσαν να βρουν
το πέταγμά τους, να ετοιμαστούν,
για το μεγάλο τους ταξίδι στο άπειρο.

Πως όμως;

Η κάπνα της φωτιάς που ξέσπασε
τους έκλεινε τα μάτια.

«Από εδώ, από εδώ».

Δεν υπήρχε εδώ, ούτε πιο πέρα.

Υπήρχε όμως μια γειτονιά, ένα σπίτι κι ένα σχολείο.

Υπήρχε ένας πατέρας μια μάνα και μια δασκάλα.

Κι ο δρόμος ως εκεί

για ένα νοητό στερνό αντίο κι ένα φιλί,

είχε μετουσιωθεί σε άπειρο.

«Τον δρόμο ποιος θα μας τον δείξει;».

Τον δρόμο... τον δρόμο... τον δρόμο...

Δεν υπάρχει πλέον δρόμος

Υπάρχουν μόνο αυτοί που σας σκότωσαν.

Όχι, όχι,

κι αυτοί που σας αγαπούσαν

ο πατέρας, η μητέρα, ο δάσκαλος,

κι ένας οργισμένος λαός

που ζητά δικαίωση καθημερινά

στους δρόμους της πατρίδας!

Γεράσιμος Μ.Λυμπεράτος

Ποίηση - Σκίτσο

ΦΙΓΟΥΡΕΣ

Δεν υπάρχει εξ αποστάσεως αγάπη
 αν δεν αντικρίσουμε τα μάτια του άλλου.
 Λειτουργούσαν με τα τηλέ... έφτιαχναν
 χάρτινες φιγούρες δίχως σάρκα και οστά.
 Αποπλανούσαν και ζητούσαν προίκα
 ένα θλιβερό τσούρμο απατεώνων.
 Άλλοτε μεταμφιέζονταν ως άνθρωποι
 μιλούσαν με παρεμβολές και παράσιτα.
 Φθείρονταν από την αχρηστία του λόγου τους
 σαν παλαιά μονοπάτια που τα σκέπαζαν οι δάφνες,
 πριν υποκύψουν στην ατροφία.
 Φυλλορροούσαν σ' ένα χορό συμβιωτικής σύμπραξης
 μεταξύ τού εγώ και τα φίδια τού περιβάλλοντος.
 Οι ακατανόητες κραυγές ακούγονταν
 απ' τις νέες φυλακές, τις ζώνες εργασίας,
 όχι της πρόνοιας.
 Ήταν άγνωστοι στους καταχωρητές
 δίχως μνήμη και πρόσωπα.
 Όσοι προσέγγιζαν το πλήθος μετατρέπονταν
 σε ενιαία μάζα.
 Ένα αντίγραφο ρομπότ υποκαθιστούσε τον έλεγχο
 όχι του μίσους και της απόγνωσης
 αλλά τον έναν και μοναδικό λόγο του.
 Αλλά ο Όργουελ ήθελε να εξαφανίσει
 όλα τα εγχειρίδια για το πώς ένας άνθρωπος
 μπορούσε να μιλάει.
 Ξεχώριζε ο ένας βρυχώμενος απ' τον ηλεκτρισμό
 απ' τον πυρετό του ηλεκτροσόκ όχι της ευφορίας.
 Ζητωκραύγαζε τον συλλογικό όρκο
 όπως ο παλιός επικεφαλής διάβαζε μηνύματα
 απερίσπαστος.
 Ξερίζωναν ανθρώπους όπως τα χόρτα
 απ' αυτές τις συναλλαγές εμπύχων.
 Σε μια κατάσταση ύπνωσης η υστερία
 οι παραισθήσεις ακούγονταν απ' τα χοιροστάσια
 οι νέες άριες απ' τους κρυσταλλικούς ανιχνευτές
 οι νέοι αναλφάβητοι σίχοι
 δίχως παρτιτούρες η μουσική
 αλλά με κλειδιά απ' το τρίξιμο δοντιών
 του Μεφιστοφελή,
 Είχα μάθει το Φάουστ ροδάνι
 απ' το ηλιοβασίλεμα και την πλάνη του.
 Στο τέλος οι αθώες ιστορίες είχαν
 προσβάλει το νόημα.

Παναγιώτης Καραβασιλής

Υπουργείο Φιλελεύθερης Υγείας, ενταύθα

Δεν έχουμε Ιατρούς τους πήραν οι ιδιώτες.
Τα χειρουργεία χάθηκαν σε Πλευρική μαύρη μπότα.
Η αγωνία των παλαιών Ιατρών στα Ύψη.
Βγαίνουνε στα μικρόφωνα και η ψυχή μας σφίγγει.
Κι εκείνοι σφυρίζουν αδιάφορα,
νομίζουν δεν τους βλέπεις
Να ξέρουν πως είναι έγκλημα,
παραγραφή δεν έχει.
Τόσο ανοίξερος Λαός δεν ξέρω να υπάρχει
Εκτός του φόβου που έχουνε,
οι προσκυνημένοι της Τάξης.
Και τι να πουν, ακολουθούν την Φιλελευθερία.
Διαβάστε κύριοι ο Άνταμ Σμιθ, τι γράφει στα βιβλία.
Μιλάει πως στα κέρδη σας θα βάζετε και φρένο.
Νοσοκομεία διακοπές ξεκούραση, κι όχι τρόμο.
Που εσείς, όλα τ' αλώσατε με οδηγίες Ευρώπης!!!
Σας έπιασε κι αδιαβαστους της Πανδημίας ο Conit
Θα τελειώσω λέγοντας τα πράγματα όπως τα είδα.
Να μην βρεθείς στα επείγοντα, η φωνή σου,
να είναι Ήπια...
ΥΓ. Πίσω από τα παραβάν η φωνή σου
να είναι δυνατή.
Σε όλους τους καλοπροαίρετους.

Σταύρος Δ. Φονικάκος**Στην προσδοκία της γέννας**

Άνεμος αγαπητικός
τη χέρσα γη οργώνει.
Ανθίζουν οι λαβωματιές
στην ευλογία του σπόρου.

Στην εκπνοή των παφλασμών
αχνοφωτίζει μέρα.
Η Ελλάδα θ' αναδομηθεί
στην προσδοκία της γέννας.

Το μέλλον ανήκει στα παιδιά,
η φλόγα της διαύγειας
στα καθαρά τους μάτια
θα δώσει την εκκίνηση.

Θα κατακτήσουν κορυφές
θ' αστράψουν Παρθενώνες.
Όπως η Αντιγόνη,
θα προασπίζον
άγραφους νόμους ηθικούς,
ανθρώπινες αξίες.

Αικατερίνη Αλυσανδράτου

ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΥ

Σαν ισχυρός άνεμος που ξεριζώνει στο διάβα του δέντρα και φυτά ήρθαν να ξεσηκώσουν τις ζωές των νέων ανθρώπων της Αθήνας, και συγκεκριμένα μιας παρέας κατοίκων του Παγκρατίου, τα μυστηριώδη και παντελώς ανεξήγητα γεγονότα που έλαβαν χώρα στην συμπαθητική αυτή ημιτροπική πρωτεύουσα εκείνο το δροσερό Οκτώβρη. Η πεζή και βαρετή καθημερινότητα, όμοια με το γαλήνιο νερό μιας φιλειρηνικής λίμνης έμελλε να αναταραχθεί από αλεπάλληλα κύματα που κατέφθαναν από μακριά με τις πιο καταστροφικές διαθέσεις. Ένα από τα αμέτρητα θύματα της καθημερινής ρουτίνας ανάμεσα στους πέντε εκατομμύρια απρόσωπους κατοίκους της πόλης αυτής ήταν και ο Λευτέρης, ένας μονίμως κεφάτος τύπος με ζωηρή προσωπικότητα και ξεχωριστή εξυπνάδα η οποία αντανάκλασε συνήθως στα μεγάλα γουρλωτά καστανά του μάτια. Μέχρι και μια κοχλάζουσα ζωτικότητα σαν του Λευτέρη όμως, μπορούν να προσβληθεί και να δηλητηριαστεί από έναν ανθυγιεινό τρόπο ζωής που είχε την εντυπωσιακή ικανότητα να μετατρέπει νέα άτομα που σφίζονται από ενέργεια, γεμάτα δυνατότητες για ζωή σε διεφθαρμένα, μίζερα ανθρωπάκια με περιορισμένη οπτική και μολυσμένη λογική μέσα σε λίγα μόνο χρόνια. Η παράλογη αυτή ζωή παραλάμβανε τα παιδιά της αγνά και φρέσκα σαν ανοιξιάτικα λουλούδια και τα μάραине ακριβώς σαν κακός κηπουρός που πάσχει από πλήρη ανικανότητα ή κυνική αδιαφορία, παραμελώντας τις φροντίδες του μικρού του κήπου.

Κλεισμένοι εδώ και περίπου τέσσερις μήνες σε ένα μικροσκοπικό σκοτεινό δωματάκι με μόνο φωτισμό μια ξεθωριασμένη λάμπα πάνω από το κεφάλι του και μοναδική συντροφιά του το διαπεραστικό ήχο του τηλεφώνου που προμηνούσε μια ανεξέλεγκτη θύελλα παραπόνων από τους κακομαθημένους πλούσιους πελάτες του πολυτελούς ξενοδοχείου –παράπονα στα οποία ο νεαρός τηλεφωνητής ήταν αναγκασμένος να απαντάει με τις πιο ανόητες και στερημένες από κάθε ανθρώπινη αξιοπρέπεια δικαιολογίες– ο Λευτέρης δεν θα μπορούσαμε να πούμε πως επιτελούσε και το πιο παραγωγικό έργο. Όταν δεν χτύπαγε το τηλέφωνο, ο νέος εργαζόμενος πνιγμένος κάτω από ένα μεγάλο βουνό χάρτινης σαβούρας καλούταν να ταξινομήσει μπερδεμένα έγγραφα των τελευταίων είκοσι χρόνων που σαν από κάποιο κακόγουστο αστείο τα φύλλαξαν τόσα χρόνια περιμένοντας αυτόν συγκεκριμένα για να τα οργανώσει. Σαν να μην έφταναν όλα αυτά μια συνεχής αποκρουστική μουσική έφτανε για ένα ολόκληρο οκτάωρο στα νεανικά αυτιά του με τα τόσο ευαίσθητα και τρυφερά ακουστικά τύμπανα. Ο λόγος για πέντε - έξι στρίγγλες που μοιράζονταν το διπλανό γραφείο, οι οποίες δεν έχαναν ποτέ ευκαιρία να επιδείξουν το υστερικό ταπεραμέντο τους και την ζηλιάρικη, οξύθυμη τους φύση. Τα δύο γραφεία συνδέονταν μέσω ενός στενού σκοτεινού διαδρόμου στον οποίον απουσίαζαν παντελώς οι πόρτες, λες και κάποιος τις είχε αφαιρέσει επίτηδες απλά και μόνο για να ενοχλείται

ο φίλος μας την ώρα που κάνει τη δουλειά του, γεγονός που ωθούσε το Λευτέρη να καταριέται συχνά τη τύχη του αλλά και τον αρχιτέκτονα του κτηρίου.

Η μέρα ήταν Τρίτη και θα μπορούσε κανείς να πει πως το προσωπικό του πεντάστερου ξενοδοχείου ήταν κάπως αγχωμένο. Δεν ήταν βέβαια αγχωμένο επειδή ήταν Τρίτη αλλά απλώς επειδή από στιγμή σε στιγμή θα κατέφταναν τέσσερα διαφορετικά πούλμαν ασφυκτικά γεμάτα από ενοχλητικούς τουρίστες προερχόμενους από κάθε γωνία του πλανήτη μας, κάτι που ισοδυναμούσε με άσκηση ασφυκτικής πίεσης στους εργαζόμενους, μια πίεση στην οποία η φαινομενικά επιτυχημένη ξενοδοχειακή επιχείρηση με την επί της ουσίας ανοργάνωτη διοίκηση δεν μπορούσε για κανέναν απολύτως λόγο να ανταπεξέλθει και να τη διαχειριστεί. Η κατάσταση αυτή αποτελούσε κοινό μυστικό για τους εργαζόμενους που όμως δεν τολμούσαν ούτε για αστείο να το παραδεχτούν, λόγω του κλήματος τρομοκρατίας που είχε επιβάλει ο διευθυντής του λογιστηρίου, ο κύριος Λιράκος, μια τυρανική φιγούρα που έπασχε από κάποια σπάνια πάθηση μεγαλομανίας. Ο κύριος Λιράκος διοικούσε τους υφισταμένους του μεταχειριζόμενος θεμιτά και αθέμιτα μέσα όπως βρισιές, απειλές και άλλες τέτοιες υψηλού ήθους πρακτικές που ταίριαζαν σε έναν άνθρωπο μορφωμένο σαν και του λόγου του. Επομένως, η μόνη λογική λύση που απέμενε στους αποκαρδιωμένους υπαλλήλους ήταν να προσευχηθούν σε κάποια ανώτερη δύναμη να παρέμβει ευσπλαχνικά και να τους σώσει από τη δυστυχία τους, ενισχύοντας με κάποιο μυστηριακό τρόπο το ατελές σύστημα της διοίκησης. Δυστυχώς η αινιγματική αυτή δύναμη δεν αποφάσιζε ποτέ να κάνει την παρέμβαση της με αποτέλεσμα οι καημένοι ξενοδοχειακοί υπάλληλοι να πνίγονται κάθε φορά μέσα στη θάλασσα του βασανιστικού άγχους, που τους οδηγούσε ο συνεχής φόβος μιας άδοξης απόλυσης.

–Έφτασαν τα λεωφορεία! Λευτέρη βγες γρήγορα να βοηθήσεις τους γκρούμ με το κουβάλημα! Φώναξε ο προϊστάμενος της ρεσεψιόν αναψοκοκκινισμένος, νιώθοντας ένα κύμα κρύου ιδρώτα να τον περιλούζει κάτω από το ακριβό του πουκάμισο, γεγονός που προκλήθηκε μόνο και μόνο από τη θέα των ανέμελων τουριστών.

–Μα κύριε προϊστάμενε στη σύμβαση μου μπορείτε να διαβάσετε καθαρά και ξάστερα πως το πόστο μου είναι αυστηρά τηλεφωνητής! Προσπάθησε να αμυνθεί ο εργαζόμενος σε μια ανέλπιστα προσπάθεια λούφας και αποφυγής των επαγγελματικών του καθηκόντων.

–Μήπως δεν ακους καλά παιδί μου??? Ενδιαφέρθηκε να μάθει ο παλαιός ρεσεψιονίστας με ύφος απότομο και βλέμα κεραυνοβόλο που δεν σήκωνε εύκολα και πολλές αντιρήσεις.

Τα αυτιά του φίλου μας που όπως προείπαμε και

παραπάνω λειτουργούσαν στην εντέλεια και μάλλον παραήταν ευαίσθητα στα διάφορα ακουστικά κύματα που λάμβαναν, έστειλαν άμεσα το μήνυμα στον εγκέφαλο του αποδέκτη, ο οποίος το ξανάστειλε στα πόδια του, τα οποία δίχως χρονοτριβή άρχισαν να μεταφέρουν το εύρωστο και όλο νιάτα κορμί στην κεντρική είσοδο έτοιμο να υποδεχθεί τους επισκέπτες και να μεταφέρει τις αποσκευές τους με τη μεγαλύτερη προθυμία και το πιο φιλικό χαμόγελο εγκατεστημένο απ άκρη σε άκρη στο πρόσωπο του. Και ήθελε πραγματικά σχεδόν ασάβινη θέληση να διατηρήσει κανείς ένα τέτοιο χαμόγελο αποτυπωμένο στη φάτσα του, όταν έβλεπε μπροστά του να ξεχύνεται ολοζώντανο το ατίθασο και άτακτο μπουλούκι των δεκάδων τουριστών που σαν ορδή βαρβάρων εισέβαλε στο χώρο υποδοχής με τον πιο κυριαρχικό αέρα κουβαλώντας μαζί του ένα μπαταρδεμένο ήχο από φωνές, γέλια, τραγούδια και παράπονα. Κυρίως παράπονα.

Ούτε δύο λεπτά δεν θα είχαν περάσει και το ατίθασο κοπάδι είχε πλυμμηρίσει κυριολεκτικά σαν χείμαρος κάθε γωνία του ξενοδοχείου. Οι υπάλληλοι δούλευαν σπασμωδικά με μια αγωνιώδη ένταση αποτυπωμένη στα συνήθως βαρεμένα τους πρόσωπα. Στη ρεσεψιόν οι πρώτες γκάφες είχαν ήδη αρχίσει να λαμβάνουν χώρα προκαλώντας σαν φυσική αλυσιδωτή αντίδραση τα πρώτα παράπονα και τις πρώτες γκρίνιες των πελατών με τις πιο υψηλές απαιτήσεις.

—Καλώς ήρθατε! Αφήστε με να κουβαλίσω τη βαλίτσα σας! Παρενέβη ο Λευτέρης κλείνοντας αποφασιστικά το δρόμο σε μια όμορφη τουρίστρια προσεχτικά διαλεγμένη από το κοφτερό του μάτι, αρπάζοντας την αποσκευή της με μια ευγενέστατη φιγούρα όλο γοητεία και θερμό μεσογειακό ταπεραμέντο, προσπαθώντας να κάνει όσο πιο ευχάριστο γίνεται το βαρετό έργο του.

—Λευτεράκο χρειάζομαι βοήθεια! Πάρε αυτές τις αποσκευές και πήγαινε τες σβέλτα στο τετρακόσια τέσσερα! Πετάχτηκε ξαφνικά ο Βαλάντης, ένας γκριζομάλλης γκρουμ που φαινόταν να είναι τόσο παλιός όσο και τα ντουβάρια του κτηρίου, λες και ποτέ στη ζωή του δεν ασχολήθηκε με κάτι διαφορετικό από το να κουβαλάει τσάντες επισκεπτών και να εξυπηρετεί τις πολλές φορές παράλογες ανάγκες τους, διακόπτοντας με τον πιο άξεστο τρόπο τις επίδοξες βλέψεις του φίλου μας να πιάσει καμιά γνωριμία της προκοπής με το αντίθετο φύλο.

—Αν είναι δυνατόν! Μονολόγησε το νεαρό παλικάρι που από σεβασμό όμως στην σχεδόν αρχαία ηλικία του συναδέλφου του, έριξε νερό στο κρασί του, φορτώθηκε δύο τεράστιες βαλίτσες χωρίς ροδάκια μια στο κάθε χέρι και ξεκίνησε σαν υπομονετικό μουλάρι τη διαδρομή του.

Επί δύο ώρες κουβαλούσε ασταμάτητα σε φανερή υπερδιέγερση, ανεβοκατέβαινε αδιάκοπα σκάλες καθώς του είχαν απαγορεύσει να παίρνει το ασανσέρ όταν έχει πελάτες, έδινε οδηγίες και εξηγήσεις λύνοντας τις χιλιάριθμες, ανόητες στην πλειοψηφία τους, απορίες των ταξιδιωτών και προσπαθούσε να

ικανοποιήσει την κάθε παραξενιά τους. Το γεροδεμένο σώμα του δούλευε δίχως σταματημό. Έπειτα μόλις κόπασε κάπως όλο αυτό το πανηγύρι αποφάσισε να επιστρέψει με το πάσο του στην προκαθορισμένη θέση του, δηλαδή στο θλιβερό γραφειάκι με την απαίσια μурωδιά κλεισούρας και την αισθητή απουσία καθαρού αέρα. Δεν πρόλαβε όμως ο Λευτέρης να ξεκουραστεί ούτε για ένα λεπτό και δέχθηκε κατάμουτρα το ξέσπασμα του μίζερου θυμού του παλιού ρεσεψιονίστ.

—Μα καλά, που είσαι τόση ώρα? Το τηλέφωνο έχει ξεσαλώσει και δεν υπάρχει άνθρωπος να το σηκώσει! Αναγκαστικά έπρεπε να απαντάμε εμείς κάτι που όπως καταλαβαίνεις παρεμποδίζει σοβαρά τη λειτουργία της ρεσεψιόν! Ξέσπασε με παράλογη αγανάκτηση ο άνθρωπος που προφανώς έψαχνε κάποια αιτία για να δικαιολογήσει τα αδικαιολόγητα, δηλαδή την ανύπαρκτη οργανωτικότητα του.

—Σε περίπτωση που το έχετε ξεχάσει κύριε προϊστάμενε εσείς ο ίδιος με στείλατε προηγουμένως να βοηθήσω τους γκρουμ παρά τις σοβαρές αντιρήσεις μου να εγκαταλείψω έτσι μόνο του το αγαπημένο μου πόστο στο τηλεφωνικό κέντρο, υπενθύμησε με γλυκιά φωνούλα και ένα γαληνεμένο αγγελικό βλέμμα ο αδικημένος τηλεφωνητής στον προϊστάμενο του, ένα βλέμα μέσα στο οποίο μπορούσε να διακρίνει κανείς μια φλογερή και πονηρή ειρωνία.

—Για δες γλώσσα! Λοιπόν πολλά μας τα έχεις κάνει εσύ μικρέ τώρα τελευταία. Πήγαινε γρήγορα στο λογιστήριο στον κύριο Λιράκο και εκεί θα πείτε τα υπόλοιπα! Διέταξε βλοσυρά και με μια ελαφρώς σαδιστική σκιά να πέφτει πάνω στο πρόσωπο του ο υπεύθυνος, υποσχόμενος σκοτεινές εξελίξεις για την επαγγελματική σταδιοδρομία του φίλου μας.

—Εντάξει λοιπόν, πηγαίνω να δω τι θα καταλάβετε, απάντησε ο Λευτέρης που ήθελε πάντα να πει την τελευταία κουβέντα, παίρνοντας ένα φαινομενικά απάθες ύφος, νιώθοντας όμως μέσα του να γεννιέται ένα δυσάρεστο προαίσθημα, καθώς απέφευγε πάντα το γραφείο αυτό όπως ο διάβολος το λιβάνι.

Θέλοντας και μη, δεν έμενε άλλη επιλογή στον καλοκάγαθο τηλεφωνητή παρά να επισκεφθεί το μέρος που όλοι οι εργαζόμενοι του ξενοδοχείου απεχθάνονταν με τη ψυχή τους, και απέφευγαν σαν την πανούκλα, το γραφείο του κύριου Λιράκου. Ο Λευτέρης ένιωθε σαν ζουμερό κομματάκι μπριζόλας με πόδια, που κατευθύνεται από μόνο του στο γεμάτο από λαίμαργα σάλια στόμα ενός καλοφαγωμένου μα πάντα πεινασμένου λύκου. Λύκος βέβαια που λέει ο λόγος, καθώς πιο πολύ ιπποπόταμο θα μπορούσε να θυμίζει ο εν λόγω κύριος. Καθισμένος αρχοντικά σε μια καρέκλα που κυριολεκτικά σπάρραζε κάτω από το βάρος του, ο διευθυντής του λογιστηρίου με ύφος χιλίων καρδινάλιων ψαχούλευε μέσα σε κάποια χαρτιά με τα μικροσκοπικά ματάκια του να γυαλίζουν σατανικά και το νου του να σχεδιάζει ακούραστα επικερδή και ανήθικα πλάνα για το προσεχές μέλλον. Δίπλα του μια παλιά κούπα λερωμένη από τα υπολείματα του ελληνικού καφέ και ένα μεγάλο χάρτινο κουτί με μια τούρτα και πάσης

φύσεως γλυκίσματα που χρησίμευαν στον κάτοχο της διευθυντικής θέσης ως προστασία από μια όχι και τόσο πιθανή περίπτωση υπογλυκαιμίας.

—Καλώς το λεβέντη μας! Το παλικάρι μας! Που όλοι έχουν να πούνε μόνο καλά λόγια για εσένα! Λευτέρικο, που είσαι βρε μούτρο? Σε τι οφείλω την τιμή? Υποδέχθηκε τον απείθαρχο τηλεφωνητή με ένα άκρωσ υποκριτικό χαμόγελο στην κακομούτσουνη του μούρη ο λογιστής.

—Χαίρετε κύριε Λιράκο. Ομολογώ πως δεν έχω πραγματικά την παραμικρή ιδέα. Ο κύριος προϊστάμενος με έστειλε. Εξήγησε με το πιο τίμιο και αγαθό ύφος που διέθετε ο τηλεφωνητής προσποιούμενος το αθώο περιστεράκι.

—Αααα ναι βρε... τώρα που το λες κάτι σαν να θυμήθηκα! Είπε με περισπούδαστο ύφος ο αρχιλογιστής λες και οι λέξεις που βγήκαν απ'το στόμα του υπαλλήλου του να του ενεργοποίησαν κάποιο ειδικό αρχείο μέσα στη πολυάσχολη μνήμη του εγκεφάλου του. Δυστυχώς παιδί μου, μετά από πολύωρη συζήτηση με τον υπεύθυνό σου αποφασίσαμε πως θα ήταν καλύτερα για όλους μας, για την επιχείρησή μας αλλά και για εσένα τον ίδιο, η συνεργασία μας να λήξει εδώ... απολύεσαι! Ανακοίνωσε με αδιάφορο ύφος σαν κάποιος εκφωνητής ραδιοφώνου που αναγγέλει βαριεστημένος από τη ρουτίνα τις πρωινές ειδήσεις. Καταβάθος βέβαια διόλου αδιάφορος δεν ήταν ο κύριος Λιράκος και μάλιστα θα μπορούσαμε να πούμε πως απολάμβανε σε μεγάλο βαθμό την όλη διαδικασία του να απολύει απροσπάτετους εργαζόμενους. Τουλάχιστον έτσι έλεγαν μεταξύ τους οι εργαζόμενοι και πιθανότατα να είχαν δίκιο.

—Πως είπατε? Μάλλον δεν άκουσα καλά! Ανταπάντησε ο νέος που πλέον είχε αρχίσει στα αλήθεια να αμφιβάλλει για την ορθή λειτουργία των δύο αυτιών του. Αυτό δεν γίνεται κύριε Λιράκο! Έχω νοίκι να πληρώσω και λογαριασμούς, σε λίγο καιρό θα είμαι σε ηλικία για οικογένεια, τα έξοδα μου όλο και αυξάνονται και εσείς μου λέτε έτσι απλά ότι απολύομαι?? Αποκλείεται κύριε διευθυντή μου, μάλλον πρέπει να το ξανασκεφτείτε! Αρχισε την αβέβαιη προσπάθεια ο Λευτέρης να αλλάξει τη γνώμη του άρχοντα της λογιστικής, προσπάθεια τόσο καταδικασμένη όσο και μια κότα που προσπαθεί να πετάξει ψηλά σα γεράκι με τις ατροφικές φτερούγες της.

—Παιδί μου, κάτι είχα ακούσει για τα αυτιά σου πως έχουν λείει πρόβλημα και δεν ακούς με την πρώτη όταν σε στέλνουν για δουλειές αλλά αυτό παραπάει! ΑΠΟΛΥΕΣΑΙ!!!! Βρωντοφώνηξε με μάτια που κοκκίνισαν ξαφνικά σα δαιμονισμένα με δεκάδες πολύ μικρές φλεβίτσες να εμφανίζονται σε αυτά ξαφνικά. ΔΙΝΕ ΤΟΥ ΡΕ! ΔΡΟΜΟ! ΕΙΜΑΣΤΕ ΣΟΒΑΡΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΕΔΩ ΚΑΙ ΔΕΝ ΕΧΕΙΣ ΘΕΣΗ! Ξέσπασε σε ένα υστερικό ντελίριο με τα σάλια του να πετάγονται δεξιά και αριστερά και τα προγούλια του μαζί με τα μαγουλά του να χορεύουν ανόητα πάνω κάτω θυμίζοντας πιο πολύ κάποιο μεγαλόσωμο σκύλο τύπου μαστίφ.

Ο νεαρός τηλεφωνητής που τόση ώρα έστεκε ακίνητος κρατώντας αυστηρά τους τύπους και τους κανό-

νες ευγένειας και καλής συμπεριφοράς ένωσε να πέφτει από τα σύννεφα. Σκέψεις βαρειές σαν μαύρα σύννεφα σκέπασαν το μυαλό του. Ήταν δυνατόν να δουλεύει καθημερινά υπερωρίες σε αυτό το ξενοδοχείο, να στερείται πολλές φορές τα ρεπώ του, να καθυστερεί να πληρωθεί ορισμένες φορές, να νιώθει πως αναλώνεται χαραμίζοντας τη νεανική του ζωντάνια και τη ψυχολογική του ισορροπία μέσω αυτής της τοξικής και ανθυγιεινής δουλειάς και όλα αυτά για να αμοιβεται με ψύχουλα? Μέχρι τώρα τον έβαζαν να δουλεύει σαν το σκυλί, παραβίαζαν συνεχώς τη σύμβαση του με διάφορους τρόπους μα αυτός τα υπέμενε στωικά όλα αυτά και εκτελούσε πάντα τα καθήκοντα του. Δεν θα ανεχόταν όμως να του μιλάει έτσι προσβλητικά και υποτιμητικά ένα διεφθαρμένο υποκείμενο σαν τον κύριο Λιράκο το όνομα του οποίου συνδεόταν με πολλά κακόφημα οικονομικά σκάνδαλα και ιστορίες διαφθοράς.

—Ε λοιπόν όχι! Κάνεις λάθος αν νομίζεις πως απολύομαι! Δεν απολύομαι καθόλου, πολύ απλά φεύγω από μόνος μου γιατί δεν αντέχεται άλλο η βρωμερή σαπίλα σας... Άϊ στο διάολο τώρα! Ξέσπασε με τη σειρά του ο εργαζόμενος και άφησε τη δίκαιη οργή του να εκδηλωθεί, ενώ για να σιγουρευτεί πως ο συνομιλητής του είχε λάβει πλήρως το μήνυμα της αγανάκτησης που τον διακατείχε έπιασε με το μυώδες χέρι του το κουτί με την τούρτα και τα γλυκά και το έστειλε με αστραπιαία ταχύτητα κατά πάνω του με αποτέλεσμα το κουτί να εφαρμόσει αρμονικά στην ενοχλητική φάτσα του ηλίθιου μπουλντόγκ που έχασκε προκλητικά μπροστά του. Το περιεχόμενο του κουτιού ενώθηκε με το λιπαρό πρόσωπο του λογιστή αποτελώντας μια εξίσια μάσκα προσώπου, κρύβοντας παντελώς τα διεφθαρμένα χαρακτηριστικά του και αφήνοντας τον άφωνο κλείνοντας του κυριολεκτικά το στόμα.

Ο Λευτέρης έκανε μεταβολή και έφυγε βαδίζοντας αποφασισμένος, με βηματισμό ανθρώπου που ξέρει τι κάνει. "Στα τσακίδια αυτό το ξεφτυλισμένο ξενοδοχείο με όλους τους γελοίους που στεγάζει!" σκέφτηκε. Με πλήρη συνείδηση των πράξεων του κατευθύνθηκε αμετανόητος προς την έξοδο, ενώ περνώντας μπροστά από την ρεσεψιόν και το παλιό του πόστο, δεν παρέλειψε, χωρίς την παραμικρή αναστολή, να εκσφενδονίσει μερικά από αυτά τα νόστιμα γλυκά του κύριου αρχιλογιστή στον πρώην προϊστάμενο του που ανίκανος να αμυνθεί τα δέχθηκε με μεγάλη του φρίκη πάνω στο διαλεχτό του ακριβό πουκάμισο. Ο νέος προσπέρασε έναν εντελώς χαωμένο Βαλάντη που προσπαθούσε να μεταφέρει μόνος του καμιά δεκαριά βαλίτσες, άκουσε μερικές κραυγές πανικού από τις στρίγγλες του μέχρι προ ολίγου διπλανού του γραφείου, σαν για να επιβεβαιώσει άλλη μια φορά την άριστη λειτουργία της ακοής του, πέρασε την έξοδο του ξενοδοχείου και περπατώντας ανάλαφρα, με σχεδόν χορευτικό ρυθμό απομακρύνθηκε μακριά από αυτή την ελεϊνή επιχείρηση, νιώθοντας απελευθερωμένος από ένα βαρύ συναίσθημα το οποίο είχε πετάξει μόλις και με μεγάλη επιτυχία απο πάνω του.

Δημήτρης Υφαντής

Φοιτητές και Μαθητές Αθήνας - Ποτάμι νεανικής οργής για το έγκλημα στα Τέμπη

Την **Παρασκευή 3 Μάρτη** το μεσημέρι ένα απέραντο ποτάμι νεανικής οργής σχημάτισαν στην Αθήνα φοιτητές και μαθητές για το έγκλημα που συντελέστηκε την Τρίτη 28 Φλεβάρη το βράδυ, με την μεγάλη σύγκρουση των τρένων στα Τέμπη και τον άδικο χαμό τόσων παιδιών.

Φοιτητές και μαθητές συνεχίζοντας τις κινητοποιήσεις των προηγούμενων ημερών συγκεντρώθηκαν στα Προπύλαια κρατώντας μαύρα μπαλόνια για να εκφράζουν την θλίψη αλλά και την οργή τους για τον άδικο χαμό τόσων νέων ανθρώπων.

«Τα κέρδη τους, οι νεκροί μας». Αυτό ήταν το μήνυμά τους, αυτό και το κεντρικό τους πανό, μαζί και η διαβεβαίωση: «Το έγκλημα αυτό να μην συκαλυφθεί, όλων των νεκρών θα γίνουμε φωνή»

Μπροστά στη Βουλή κρατήθηκε

ενός λεπτού σιγή με τους διαδηλωτές να κάθονται στο δρόμο. «Σήμερα το μάθημα γίνεται στο δρόμο», δήλωσαν εκπρόσωποι. «Στείλε όταν φτάσεις, δεν έφτασε ποτέ, εκδίκηση θα πάρουμε για εσένα μικρέ». Ένα από τα συνθήματα που προκάλεσε ρίγος στο κέντρο της Αθήνας.

Ποτάμι και τα συνθήματα της οργής: «Κόστος η ασφάλεια και οι υποδομές, του κράτους οι ευθύνες δολοφονικές». «Προδιαγεγραμμένο έγκλημα κι οι ένοχοι γνωστοί, ποτάμι να τους πνίξει να γίνει η οργή», φώναξαν και ξεκίνησαν την μεγάλη πορεία τους προς την Hellenic Train.

Στα γραφεία της εταιρείας απλώθηκε ένα μαύρο πανί. «Δολοφόνοι, δολοφόνοι», ακούστηκε και γράφτηκε με κόκκινη μπογιά, όπως και το σύνθημα: «Κέρδη βαμμένα στον φοιτητών το αίμα».

Ξεχειλίζει η οργή και η θλίψη των μαθητών στην Αθήνα, στη Θεσσαλονίκη και στις πόλεις σε όλη τη χώρα, που προχωρούν σε πολύμορφες εκδηλώσεις συμπαράστασης στους τραυματίες, αλλά και στις οικογένειες των θυμάτων της πολύνεκρης τραγωδίας στα Τέμπη. Οι Κινητοποιήσεις ειδικά στον κλάδο των Μεταφορών

(τρένα, μέσα μαζικής μεταφοράς σταθερής τροχιάς κ.λπ.) διεκδικούν μέτρα ασφαλείας για εργαζόμενους και επιβάτες, καταγγέλλουν την υποχρηματοδότηση από το κράτος, αλλά και τις συνέπειες από τη διαχρονική πολιτική «απελευθέρωσης», ιδιωτικοποίησης και εμπορευματοποίησης των συγκοινωνιών.

Αλεξανδρούπολη

Βόλος

Γιάννενα

Ηράκλειο

Θεσσαλονίκη

Θήβα

Καβάλα

Καρδίτσα

Κεφαλονιά

Κομοτινή

Λαμία

Λάρισα

Μυτιλήνη

Νάουσα

Πάτρα

Ρόδος

Τρίκαλα

Ψαχνά

Η οργή για το έγκλημα στα Τέμπη ξεχειλίζει στα σχολεία

Οι μαθητές της Αθήνας, αλλά και σε άλλες πόλεις, από τις πρώτες κιόλας μέρες του τραγικού δυστηχήματος στα Τέμπη εκφράζουν με διάφορους τρόπους την οργή τους στα σχολεία τους και αποφασίζουν αποχές, κα-

τάληψεις κι άλλες μορφές διαμαρτυρίας. Γραφουν στους τοίχους και σχηματίζουν συνθήματα με τις τσάντες τους, όπως «Οργή», «Το έγκλημα αυτό να μην συγκαλυφθεί - όλων των νεκρών να γίνουμε φωνή» κ.α.

4ο ΓΕΛ Αγ.Παρασκευή

1ο ΓΕΛ Ν.Ιωνίας

3ο ΓΕΛ

Γέρακας

27ο Κολωνός

2ο Πειραματικό Αθήνας

6ο ΓΕΛ Καλλιθέα

Μπραχάμι

2ο Γυμνάσιο Κερασίνοι

Νέα Ιωνία

2ο Λύκειο Παλαιό Φάληρο

6ο ΓΕΛ Ολυμπικό Χωριό

10ο Λύκειο Πειραιάς

Φ.Σ. ΕΚΠΑ

Ράλειος Πειραιά

5ο ΓΕΛ Χαλάνδρι

ΠΑΛΛΑΪΚΟ ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΟ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ ΚΑΙ ΣΕ ΑΛΛΕΣ ΠΟΛΕΙΣ

Την **Κυριακή 5 Μαρτίου** δεκάδες χιλιάδες εργαζόμενοι, νέοι και νέες, οικογένειες με τα παιδιά τους ανταποκρίθηκαν στο κάλεσμα των εργατικών συνδικάτων, Φοιτητικών Συλλόγων, Συλλόγων Αυτοαπασχολούμενων και Γυναικών για το συλλαλητήριο που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της 48ωρης απεργίας των σιδηροδρομικών.

Πραγματική κοσμοπλημμύρα στην πλατεία Συντάγματος. Τα πλήθη του κόσμου γέμισαν τους δρόμους από τον Εθνικό Κήπο μέχρι και μέσα στην Πανεπιστημίου. Γεμάτες επίσης η Όθωνος και η Βασιλέως Γεωργίου. Το αδιαχώρητο επικρατεί και μέσα στην πλατεία Συντάγματος, στο συντριβάνι, στον Άγνωστο Στρατιώτη.

Χιλιάδες άνθρωποι διατράνωσαν ότι το έγκλημα στα Τέμπη είναι αποτέλεσμα των εγκληματικών πολιτι-

κών που αντιμετωπίζουν την ασφάλεια και την ανθρωπινή ζωή ως κόστος. Είναι πολιτική επιλογή που ακολούθησαν στο σιδηροδρομικό έργο διαχρονικά και σε συνέχεια οι κυβερνήσεις ΠΑΣΟΚ, ΣΥΡΙΖΑ και ΝΔ και απαίτησαν τώρα να αποδοθούν οι πραγματικές ευθύνες και να τιμωρηθούν οι πραγματικοί υπεύθυνοι!

Εργαζόμενοι, φοιτητές και φοιτήτριες κρατούσαν στα χέρια πλακάτ με συνθήματα μονολοκτικά όπως «Δολοφόνοι», «Δεν θα ξεχαστεί» και τα λοιπά. Γονείς που έρχονται με τα παιδιά τους, καρτσάκια με μωρά.

«Το έγκλημα αυτό δεν θα ξεχαστεί, των νεκρών γινόμαστε φωνή». «Μετρήθηκαμε και είμαστε λιγότεροι», «Δεν ήταν ανθρώπινο λάθος», ανέφεραν τα Σωματεία Εργαζομένων στη «Hellenic Train» αφού στο συγγενικό αυτό έγκλημα στα Τέμπη έχασαν συναδέλφους τους.

Συνεχίστηκαν στις **5 Μάρτη** σε όλη τη χώρα οι κινητοποιήσεις σωματείων, φορέων και φοιτητικών συλλόγων για την καταδίκη του εγκλήματος στα Τέμπη. Τα συνθήματα που κυριάρχησαν «Το έγκλημα αυτό δε θα ξεχαστεί, όλων των νεκρών θα γίνουμε φωνή» ακούγεται από πόλη σε πόλη τα τελευταία 24ωρα.

Επίσης, «ΣΥΡΙΖΑ-ΠΑΣΟΚ-Νέα Δημοκρατία, το έγκλημα αυτό έχει ιστορία», «Οι ράγες της ανάπτυξης βάφτηκαν με αίμα, ποτέ δε θα ξεχάσουμε το έγκλημα στα τρένα». Και όλοι ανανέωσαν το ραντεβού τους για την ερχόμενη Τετάρτη 8 Μάρτη στα πλαίσια των πανελλαδικών δράσεων.

~~~~~ Θεσσαλονίκη ~~~~~

Γιάννινα

Ελασσόνα

Κατερίνη

Γρεβενά

Δράμα

Λιβαδειά

~~~~~ Βόλος ~~~~~

Πάτρα

Ξάνθη

Πιερία

Σέρρες

Κεφαλονιά

Τρίπολη

ΑΠΕΡΓΙΑΚΟΣ ΞΕΣΗΚΩΜΟΣ ΣΕ ΟΛΗ ΤΗ ΧΩΡΑ

Την **Τετάρτη 8 Μαρτίου** η καρδιά του λαού και της νεολαίας «χτύπησε» δυνατά στην απεργία, στις συγκεντρώσεις, στις κινητοποιήσεις που μετέτρεψαν ολόκληρη τη χώρα σε μια μεγάλη, οργισμένη και μαχητική διαδήλωση.

Στην Αθήνα συγκλονιστική υπήρξε η διαδήλωση. Ένα ανθρώπινο ποτάμι που κατέκλυσε για πολλές ώρες τους δρόμους στο κέντρο της πόλης με συνθήματα: «Τα δάκρυά μας έγιναν αγώνας και οργή, στα κέρδη των λίγων θυσιά οι νεκροί», και «Τώρα η οργή να γίνει ανατροπή, το έγκλημα αυτό δε θα ξεχαστεί».

Εργαζόμενοι από δεκάδες κλάδους, μαθητές, φοιτητές, άνθρωποι κάθε ηλικίας μετέτρεψαν την οργή και τη θλίψη σε αγώνα και φωνή. Καταγγέλλουν πως ό,τι έγινε στα Τέμπη ήταν ένα προδιαγεγραμμένο έγκλη-

μα όλων των κυβερνήσεων των τελευταίων χρόνων που ιδιωτικοποίησαν τα τρένα της χώρας μας. Εγκληματικές οι ευθύνες τους που άφησαν τον σιδηρόδρομο με τεράστιες ελλείψεις και κενά στην ασφάλεια των δρομολογίων και των ανθρώπων ζώων.

Η συγκέντρωση άνοιξε με την απαγγελία στίχων από το ποίημα του Γιάννη Ρίτσου «Σχήμα της απουσίας»: «Ποτέ δε φεύγουν τα νεκρά παιδιά από το σπίτι τους»... Οι στίχοι έδωσαν τη σκυτάλη στην τήρηση ενός λεπτού σιγής και η σιωπή έγινε αμέσως μετά δυνατή και καθαρή φωνή: «Μετράμε νεκρούς στις ράγες των Τεμπών, θυσία για τα κέρδη των αφεντικών».

Το αγωνιστικό ραντεβού ανανεώθηκε για το νέο επίσης μεγάλο παλλαϊκό συλλαλητήριο την Κυριακή 12 Μάρτη, στο Σύνταγμα, στις 12 το μεσημέρι.

Την **Τετάρτη 8 Μάρτη**, όπως στην Αθήνα, το ίδιο και σε Θεσσαλονίκη, Πάτρα, Λάρισα, Γιάννενα, στην Κρήτη, αλλά και σε πολλές άλλες πόλεις, οι εικόνες είναι συγκλονιστικές. Σε κάποιες περιοχές καταγράφηκαν οι μεγαλύτερες διαδηλώσεις που έχουν πραγματοποιηθεί

και σε άλλες έγιναν τόσο μεγάλες κινητοποιήσεις μετά από πολλά χρόνια κι έγινε πράξη το «όλοι στους δρόμους». Επίσης, πέρα από τις μεγάλες πόλεις, καμία περιοχή δεν αποδείχθηκε τόσο μακρινή ώστε να μη φτάσει μέχρι εκεί το κάλεσμα του ξεσηκωμού.

Αγρίνιο

Αίγιο

Αλεξανδρούπολη

Αλιβέρι

Αμύνταιο

Άνδρος

Άρτα

Αταλάντη

Βόλος

Γιάννενα

Γρεβενά

Δράμα

Έδεσσα

Ελασσόνα

Ζάκυνθος

Θεσσαλονίκη

Παντού η καρδιά του λαού και της νεολαίας «χτύπησε» δυνατά στην απεργία, στις συγκεντρώσεις, στις κινητοποιήσεις που μετέτρεψαν ολόκληρη τη χώρα σε μια μεγάλη, οργισμένη και μαχητική διαδήλωση. Αμέτρητοι εργαζόμενοι, αναρίθμητοι φοιτητές και μαθητές,

άνθρωποι της βιοπάλης, κόσμος κάθε ηλικίας, έκαναν πράξη το σύνθημα κι έγιναν η φωνή των 57 αδικουμένων συνανθρώπων τους. Των φοιτητών, σιδηροδρομικών, όλων των επιβατών που έχασαν τη ζωή τους στο προδιαγεγραμμένο έγκλημα στα Τέμπη.

Ηγουμενίτσα

Ιθάκη

Ιστιαία Εύβοια

Καβάλα

Καλαμάτα

Καρδίτσα

Καστοριά

Κατερίνη

Κέρκυρα

Κεφαλονιά

Κίρκης

Κοζάνη

Κρήτη Χανιά

Λαμία

Λευκάδα

Λήμνος

Ληξούρι

Μύκονος

Μεγάλες λεωφόροι, δρόμοι και πλατείες, σε πόλεις και νησιά, από τη μια άκρη της χώρας έως την άλλη, έστειλαν δυνατό και καθαρό μήνυμα ότι ο λαός δεν θα επιτρέψει να συγκαλυφθεί το έγκλημα, να κρυφτούν οι ένοχοι, να θολώσουν οι αιτίες του. «Δεν είναι η ώρα

της σιωπής, είναι η ώρα της φωνής και της διεκδίκησης», ξεκαθάρισαν σωματεία, φοιτητικοί σύλλογοι, σχολεία, σύλλογοι και ενώσεις γονέων, άλλοι φορείς, βάζοντας στο στόχαστρο του αγώνα τους την πολιτική που εγκληματεί απέναντι στην ανθρώπινη ζωή.

Μυτιλήνη

Νάξος

Ναύπακτος

~~~~~ Πάτρα ~~~~~

Πολύγυρος

Πρέβεζα

Πτολεμαίδα

Πύργος

Ρόδος

Σιάτιστα

Σπάρτη

Τρίκαλα

Τρίπολη

Φλώρινα

Χαλκίδα

Χίος

ΦΟΙΤΗΤΙΚΟΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ ΑΘΗΝΑΣ

Την **Πέμπτη 9 Μάρτη** οι Φοιτητικοί Σύλλογοι της Αθήνας με τη δυναμική τους κινητοποίηση έστειλαν εκ νέου ξεκάθαρο μήνυμα ότι δεν θα επιτρέψουν να συγκαλυφθεί το έγκλημα των Τεμπών.

Συνθήματα ακούστηκαν στο κέντρο της Αθήνας από τους φοιτητές και τις φοιτήτριες, που κρατούσαν στα χέρια τους το «εισιτήριο χωρίς επιστροφή». «Στέρεψαν τα δάκρυα και έγιναν οργή - η νέα γενιά δεν

σας συγχωρεί!», «Προδιαγεγραμμένο έγκλημα κι οι ένοχοι γνωστοί, ποτάμι να τους πνίξει να γίνει η οργή», ακούστηκαν από τα μπλοκ των Φοιτητικών Συλλόγων Φιλοσοφικής, ΠΤΔΕ, ΤΕΑΠΗ, Κοινωνιολογίας, Τουρκικών και Σύγχρονων Ασιατικών Σπουδών, Οδοντιατρικής του ΕΚΠΑ, Αρχιτεκτονικής και Τοπογράφων ΕΜΠ, ΣΕΤ, ΣΕΤΠ και ΣΕΥΠ ΠΑΔΑ και οι Σύλλογοι Οικοτρόφων ΦΕΑ, ΦΕΠΑ, ΝΦΕΕΜΠ.

ΦΟΙΤΗΤΙΚΟΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Το μεσημέρι της **Πέμπτης 9 Μάρτη** μαχητική πορεία πραγματοποιήσαν σε κεντρικούς δρόμους και της Θεσσαλονίκης φοιτητικοί σύλλογοι της πόλης, δίνοντας συνέχεια στις πολυμορφες πρωτοβουλίες για το έγκλημα στα Τέμπη.

Με συνθήματα όπως «Κέρδη βουτηγμένα στον φοιτητών το αίμα» και «Στείλε όταν φτάσεις, δεν έφτασε ποτέ, εκδίκηση θα πάρουμε για σένα - μικρέ», οι φοιτητές και οι φοιτή-

τριες έστειλαν μήνυμα πως δεν θα επιτρέψουν τη συγκαλύψη του εγκλήματος στα Τέμπη.

Η πορεία ξεκίνησε από την Καμάρα και κατέληξε στο Πολυτεχνείο του ΑΠΘ, όπου και είναι προγραμματισμένη σύσκεψη συντονισμού των Φοιτητικών Συλλόγων της πόλης.

Οι Φοιτητικοί Σύλλογοι ανανέωσαν το ραντεβού τους για το συλλαλητήριο της Κυριακής, ξεκαθαρίζοντας ότι «το έγκλημα δεν θα ξεχαστεί».

ΣΥΝΑΥΛΙΑ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

Την **Παρασκευή 10 Μάρτη** με νέα μαθητική συγκέντρωση και συναυλία των Μουσικών και Καλλιτεχνικών Σχολείων της Αθήνας στο Σύνταγμα, οι μαθητές της Αθήνας διατράνωσαν ότι δεν θα επιτρέψουν να ξεχαστεί το έγκλημα στα Τέμπη.

Για πάνω από τρεις ώρες μαθητικά συγκροτήματα αφιέρωσαν τα τραγούδια τους στα θύματα του εγκλήματος. «Το έγκλημα δεν θα ξεχαστεί, παλεύουμε για ζωή και μόρφωση με δικαιώματα»

έγραφε στην πλάτη της σκηνής, ενώ μέσα στην πλατεία Συντάγματος είχαν συγκεντρωθεί μαθητές από σχολεία όλης της Αττικής.

Μοίραζαν τρικάκια της Συντονιστικής Επιτροπής Μαθητών Αθήνας, που γράφουν ότι «δεν είναι ατύχημα, είναι πολιτική, τα κέρδη τους πάνω από την ανθρώπινη ζωή».

Οι μαθητές ανανέωσαν το ραντεβού τους στο νέο παλλαϊκό συλλαλητήριο της Κυριακής.

ΜΕΓΑΛΑ ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΑ ΣΤΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ ΚΑΙ ΣΕ ΟΛΗ ΤΗ ΧΩΡΑ

Την **Κυριακή 12 Μάρτη** με ένα νέο μεγαλειώδες συλλαλητήριο στο κέντρο της Αθήνας, δεκάδες χιλιάδες λαού, εργαζόμενοι, νέοι, φοιτητές και μαθητές, αυτοπασχολούμενοι, άνθρωποι κάθε ηλικίας εξέφρασαν την αποφασιστικότητα τους να συνεχίσουν και να κλιμακώσουν τον αγώνα τους για το προδιαγεγραμμένο έγκλημα στα Τέμπη.

Το μεγάλο συλλαλητήριο ξεκίνησε με χαιρετισμό του Παναγιώτη Μπούρου, μηχανοδηγού της «Hellenic Train», ο οποίος χαιρέτισε τις μεγάλες κινητοποιήσεις που σπάνε το κυβερνητικό αφήγημα για το «ανθρώπινο λάθος» αναφέροντας: «Χρέος στους νεκρούς μας η θλίψη και η οργή να γίνει ποτάμι και να τους πνίξει».

Στη συνέχεια παρουσιάστηκε ένα μικρό μουσικό πρόγραμμα που ετοίμασε ο Πανελλήνιος Μουσικός Σύλ-

λογος σε συνεργασία με τους καλλιτέχνες, για να αποτίσουν τον δικό τους φόρο τιμής στα θύματα της τραγωδίας των Τεμπών.

Με το πανό των εργαζομένων στο σιδηρόδρομο που γράφει: «Προδιαγεγραμμένο έγκλημα οι ένοχοι γνωστοί, ποτάμι να τους πνίξει να γίνει η οργή» στην κεφαλή, ξεκίνησε η πορεία για τα κεντρικά γραφεία του ΟΣΕ στην οδό Καρόλου.

«Το έγκλημα αυτό δε θα ξεχαστεί όλων των νεκρών θα γίνουμε φωνή», «κέρδη βουτηγμένα στον φοιτητών το αίμα», και «τώρα η οργή να γίνει ανατροπή το έγκλημα αυτό δε θα ξεχαστεί», βροντοφωνάζουν χιλιάδες έξω από τα κεντρικά του ΟΣΕ στην οδό Καρόλου, όπου έφτασε η κεφαλή της πορείας. Ενώ το τέλος της τεράστιας πορείας μόλις ξεκινούσε από το Σύνταγμα.

Στις **12 Μάρτη** η οργή του λαού για την πολιτική που μετράει ως κόστος την ζωή του, ξεχείλισε σε όλη τη χώρα, όπου διοργανώθηκαν για ακόμη μια φορά πολύ μεγάλα συλλαλητήρια για το έγκλημα στα Τέμπη. «Όσο η προστασία της εργασίας και ζωής λογίζεται

ως κόστος, τόσο θα μετράμε τραγωδίες» ακούστηκε σε όλη τη χώρα. «Είναι ένοχοι! Η πολιτική τους εγκληματεί απέναντι στη ζωή μας», διαδήλωσαν εργαζόμενοι, φοιτητές, μαθητές, λαϊκός κόσμος που εξοργίζεται από ένα κράτος που εγκληματεί.

~~~~~Θεσσαλονίκη~~~~~

Αλεξανδρούπολη

Βόλος

Ζάκυνθος

Ηράκλειο

Θήβα

Ιωάννινα

Καβάλα

Κομοτινή

Λαμία

Λάρισα

Ναύπλιο

Ξάνθη

Σέρες

Τρίκαλα

Χανιά

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΗ - ΠΑΝΕΡΓΑΤΙΚΗ ΑΠΕΡΓΙΑ 16 ΜΑΡΤΗ

Την **Πέμπτη 16 Μάρτη** με μια τεράστια απεργιακή συγκέντρωση στην Αθήνα εργαζόμενοι πίσω από τα μπλοκ των Συνδικάτων τους, αυτοαπασχολούμενοι που έκλεισαν τα μαγαζιά τους, φοιτητές και μαθητές με τους Συλλόγους τους, γυναίκες με μικρά παιδιά, άνθρωποι κάθε ηλικίας κλιμακώνουν τον αγώνα τους για την προστασία της ζωής του λαού, ενάντια στην εγκληματική πολιτική του κέρδους και του «κόστους - οφέλους» που έφερε την τραγωδία στα Τέμπη.

Ξεκαθάρισαν πως «ΣΥΡΙΖΑ-ΠΑΣΟΚ-Νέα Δημοκρατία, το έγκλημα αυτό έχει ιστορία», πως δεν είναι διατεθειμένοι να επιτρέψουν να ξεχαστούν ή να συγκαλυφθούν οι αιτίες του και απαιτούν:

Σύγχρονες, ασφαλείς, φτηνές μαζικές μεταφορές. Ενίσχυση του δημόσιου συστήματος Υγείας, Υγεία δωρεάν για όλους. Άμεσα μέτρα αν-

τιπημμυρικής, αντιτυρικής, αντισεισμικής προστασίας. Εδώ και τώρα αντισεισμικό έλεγχο σε σχολεία, σχολές, νοσοκομεία, χώρους δουλειάς. Άμεσα μέτρα Υγείας και Ασφάλειας στην εργασία. Προσλήψεις μόνιμου προσωπικού σε Υγεία, Παιδεία, κοινωνικές υπηρεσίες και Πολιτικής Προστασίας.

«Οι ράγες της ανάπτυξης βάφτηκαν με αίμα, ποτέ δε θα ξεχάσουμε το έγκλημα στα τρένα» και «Μετράμε νεκρούς στις ράγες των Τεμπών αίμα για τα κέρδη των αφεντικών» βροντοφώναξαν χιλιάδες διαδηλωτές. Η τεράστια απεργιακή διαδήλωση, που ξεκίνησε από τα Προπύλαια και για 45 λεπτά περνούσε από τη Βουλή, ολοκληρώθηκε μπροστά από τα γραφεία της Hellenic Train με τους διαδηλωτές να γράφουν συνθήματα «Η τα κέρδη ή οι ζωές μας» και «Οι ζωές δεν είναι κόστος».

Και στις **16 Μαρτίου**, με μαζικότητα και παλμό, χιλιάδες λαού και νεολαίας συμμετείχαν στα απεργιακά συλλαλητήρια σε όλη τη χώρα. Με επιτυχία δόθηκε η μάχη της απεργίας σε κλάδους και χώρους δουλειάς, με κλειστά καταστήματα συμμετείχαν οι ΕΒΕ. Με συνθή-

ματα καταδίκασαν την πολιτική των κυβερνήσεων που εξυπηρετεί τα κέρδη του κεφαλαίου: «Το έγκλημα αυτό δεν θα συγκαλυφθεί. Σύγχρονες, ασφαλείς, φθηνές μαζικές μεταφορές για τον λαό. Κόντρα στην εγκληματική πολιτική του κέρδους».

Αργίριο

Αίγιο

Αλεξανδρούπολη

Αμαλιάδα

Άργος

Άρτα

Βόλος

Γιάννινα

Γιαννιτά

Δράμα

Ελασσόνα

Ζάκυνθος

Θεσσαλονίκη

Ηγουμενίτσα

Θήβα

Ιστιαία

«Οι ζωές μας δεν είναι κόστος» βροντοφωνάζουν στις πόλεις χιλιάδες εργαζόμενοι. Το δικό τους ξεχωριστό «παρών» δίνουν για μια ακόμα φορά, με τα πανό, τις πικέτες τους και τη μαχητική τους παρουσία, οι μαθητές και οι φοιτητές που δεν σταματάνε να

φωνάζουν συνθήματα όπως, «η νέα γενιά έχει ιδανικά, ούτε ξεπουλιέται ούτε προσκυνά», «οι ράγες της ανάπτυξης βαφτήκανε με αίμα, ποτέ δεν θα ξεχάσουμε το έγκλημα στα τρένα» και «Κέρδη βαμμένα στον φοιτητών των αίμα».

Καβάλα

Κάλυμνος

Καρδίτσα

Καρπενήσι

Κεφαλονιά

Κοζάνη

Κρήτη Ηράκλειο

Κρήτη Ρέθυμνο

Κρήτη Χανιά

Κόρινθος

Κως

Λευκάδα

Λάρισα

Λιβαδειά

Μυτιλήνη

Νάξος

Δυναμική είναι η παρουσία εργαζομένων από κλάδους του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα, που κόντρα στην εργοδοτική τρομοκρατία απήγγησαν και μέσα από τα πανό και τα συνθήματα τους, προβάλλουν τις διεκδικήσεις τους για μια ζωή με σύγχρονα δικαιώματα:

«Στείλε όταν φτάσεις, δεν έφτασε ποτέ, εκδίκηση θα πάρουμε για σένανε μικρέ», «Οι ράγες του κέρδους βόφονται με αίμα, μ' αγώνα θα δικαιωθούν τα θύματα στα τρένα». «Ρεαλισμός δεν είναι να κάσουμε στα αυγά μας, είναι να παλέψουμε τα δικαιώματά μας».

Νάουσα

Ξάνθη

Πύργος

Πάτρα

Πειραιάς

Σαντορίνη

Σέρρες

Σπάρτη

Τύρναβος

Φάρσαλα

Φωκίδα

Χαλκίδα

Χαλκιδική

Χίος

ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΝΕΡΟΥ

Την **Δευτέρα 20 Μάρτη** το απόγευμα σωματεία και φορείς διαδήλωσαν μαζικά και μαχητικά απαιτώντας την απόσυρση του νομοσχεδίου με το οποίο η κυβέρνηση κάνει ένα ακόμα βήμα στην κατεύθυνση της ιδιωτικοποίησης και εμπορευματοποίησης της ύδρευσης.

Στην Αθήνα, με προσυγκεντρώσεις σε Ομόνοια, Κλαυθμώνος και Προπύλαια, συμμετείχαν Ομοσπονδίες, Σωματεία και Επιτροπές Αγώνα στον ιδιωτικό τομέα. Σωματεία Εκπαιδευτικών, Εργαζομένων σε Πανεπιστήμια και Ερευνητικά Κέντρα, Σωματεία Υπουργείων, της Αποκεντρωμένης και Περιφερειακής διοίκησης, Σωματεία δήμων, Σωματεία υγειονομικών και Ειδικής Αγωγής, φοιτητικοί σύλλογοι.

Επίσης Ομοσπονδίες και Σωματεία Συνταξιούχων, Ομοσπονδία Γυ-

ναϊκών Ελλάδας, Σύλλογοι και Ομάδες Γυναικών.

Με τα πανό και τα συνθήματά τους οι χιλιάδες των συγκεντρωμένων έφτασαν στο Σύνταγμα έθεσαν επί τάπητος τις συνέπειες της παράδοσης της «αγοράς» του νερού στους ιδιώτες:

Οι κερδοφόρες μπίζνες των επιχειρηματικών ομίλων και του κράτους τους καταδικάζουν τον λαό να χρυσοπληρώνει το νερό. «Νερό κοινωνικό αγαθό, όχι εμπόρευμα». «Να αποσυρθεί το νομοσχέδιο για την ιδιωτικοποίηση του νερού».

«Πουλάτε τις πηγές, πουλάτε και τα τρένα, τα κέρδη σας βαμμένα στον ερματόν το αίμα», κατήγγειλαν οι διαδηλωτές. «Για να μην πούμε το νερό νεράκι χρειάζεται συνεχής αγωγή», διαμήνυσαν.

ΠΑΤΡΑ

Χαλκίδα

ΛΑΡΙΣΣΑ

Ο εκφασισμός του Κράτους...

**«Απροσάρμοστος: Στο πρώτο λεωφορείο, /
χαράματα με βροχή, / καθόταν πλάι μου ένας
μεσήλιξ / Φαινόταν βιοπαλαιστής / Τριμμένα ρούχα,
κουρασμένο πρόσωπο / Κρατούσε μία εφημερίδα
της Αριστεράς / Τον ρώτησα: / "για το
μεροκάματο;" / "Όχι", μου απάντησε, / "για την
επανάσταση" / Κατέβηκε σε μία στάση πριν από
μένα / Τον έβλεπα να περπατάει / μέσα στο κρύο
και στις λάσπες / κι είπα στον οδηγό: / "τί ώρα
είναι;" / "δεν έχω ρολόι", μου απάντησε, "η
εργοδοσία μας απαγορεύει να μετράμε τον χρόνο".
(Γιάννης Πανούσης: Το πλοίο δεν έπασε λιμάνι)**

Το φασιστικό παρακράτος, το παλάτι, οι αμερικανικές μυστικές υπηρεσίες δολοφονούσαν, στις 22 του Μάη του 1963, τον ειρηνιστή βουλευτή Γρηγόρη Λαμπράκη στη Θεσσαλονίκη. Τα φασιστοειδή "δολοφονούσαν" τα ανθρώπινα δημοκρατικά δικαιώματα του "συνέρχασθαι", "συναθροίζεσθαι", "συσκέπτεσθαι". Η τρομοκρατία κατά της Επιτροπής για τη Διεθνή Ύφεση και Ειρήνη, δεν ερχόταν μόνο από το κράτος του χωροφύλακα, αλλά, από μια ιδεολογική σχολή, του φασισμού. Εκφραζόταν από την ανερχόμενη αστική τάξη. Τα "παιδιά" της ήταν βασιλόφρονες, δοσίλογοι, χίτες, μεταξικοί, όλοι αντικομμουνιστές.

Η ιδεολογική σχολή του Μεταξά, έλεγε: «έλαβα το ελάχιστο (Αύγ. 1936) αναγκαιών εξουσιών για να αντιμετωπίσω τον κομμουνιστικό κίνδυνο και δεν σκοπεύω να τις καταθέσω προτού ξεκαθαρίσω την Ελλάδα από τον κομμουνισμό και εγκαθιδρύσω μίαν ακλόνητον τάξιν (!!)», εξέθρεψε πολλούς τραμπούκους της Δεξιάς με τα πολλά πρόσωπα. Ήταν το κράτος που παρέδιδε τους 3.000 φυλακισμένους και εξόριστους: 1.150 Ακροαυπλιώτες, και από άλλες φυλακές πολιτικών κρατουμένων (Κέρκυρα, Αίγινα, Τρίπολη, Ανάφη, Φολέγανδρο, Άγιο Ευστράτιο, Γαύδο, Κίμωλο, Ικαρία) στους Γερμανούς γκεσταπίτες, με τη γενική παράδοση της Ελλάδας (20/4/1941, από τους Τσολάκογλου, Ντίτριχ με την είσοδο των Γερμανών στην Αθήνα (27 Απρίλη 1941). Οι γερμανόφιλοι μπουραντάδες κάτω από την προστασία των Γερμανών δολοφονούσαν ελεύθερα τους ΕΠΟΝίτες. Οι "μεταλλαγμένοι" του παρακράτους μετά τη λήξη τού εμφυλίου πολέμου δολοφονούν: Τον προοδευτικό Αμερικανό δημοσιογράφο Τζορτζ Πολκ στη Θεσσαλονίκη (1948), το 1950 τον κομμουνιστή Δημ. Τατάκη, το 1951 τον αντιφασίστα φοιτητή ειρηνιστή Νίκο Νικηφορίδη. Τα καλύτερα παιδιά της αντιφασιστικής Ελλάδας. Ήταν η πρόεκταση του παρακράτους των γερμανοσολιάδων. Εκτελούσαν τους: Νίκο Μπελογιάννη, Δ.Μπάτση, Η.Αργυριάδη, Νίκο Καλούμενο, Νίκο Πλουμπίδη, πλήθος άλλων "ανώνυμων αγίων" του ανερχόμενου προοδευτικού λαϊκού κινήματος. Το σχέδιο "Περικλής" ήταν γέννημα της μυστικής υπηρεσίας "Κόδρος", για την προστασία του τότε (21/9/44) παρακράτους, των ταγμάτων "Ασφαλείας" εναντίον του ΕΑΜ-ΕΛΑΣ. Οι αμερικανικές ιδεολογικές δεξαμενές, δολοφονούσαν τους Στ.Βελδεμίρη, Δ.Καρπινιώτη, τον Σωτ.Πέτρουλα.

Εκτελούσαν τις εντολές του Πιουριφόι (CIA), πράκτορα εγκάθετου Αμερικανού πρεσβευτή. Έφεραν τη χούντα των συνταγματαρχών στις 21/4/1967. Ένα κατεστημένο μεγάλωνε με τις "ευλογίες" της συντηρητικής "εκκλησίας", Βασιλικής Οργάνωσης Χριστιανών "αγωνιστών", "Καρφίτσας", "Κόκκινης Προβιάς". Υπάκουσε στις εντολές, στα σχέδια του ΝΑΤΟ. Ήταν μηχανισμός κατά των λαϊκών συμφερόντων.

Στις αρχές του 20ου αιώνα, μετά τον ατυχή ελληνοτουρκικό πόλεμο του 1897, ίδιος ήταν ο αυταρχισμός της άρχουσας τάξης. Υπήρξε μία εποχή στην Ελλάδα, όπου «**Έλληνες αδελφοί μας, γυμνοί και κάτισχνοι, εφ' ων τα οστά μόνον και η επιδερμής προσκολλώνται, χρησιμεύουσιν ως τα φορτηγά ζώα των ημεδαπών τυράννων**», έγραφε ο Αντύπας. Η δολοφονία του Μαρίνου Αντύπα (1872-1907) ήταν 35 μόλις ετών. Ήταν η σπίθα που άναψε και έσβησε με την νίκη των κολίγων, μερικά χρόνια μετά... Εκεί ο νόμος και η τάξη των τσιφλικάδων, επιβάλλονταν πάντοτε με την "τάξη", με τη σιδηρά πυγμή. Τρία χρόνια αργότερα, μετά το βίαιο τέλος του Αντύπα, οι αγρότες ξεσηκώθηκαν στο Κιλελέρ. Άρχισαν να απαιτούν τον αναδασμό της γης (1910). Το πέρασμα από τη λεγομένη "βασιλεία του δικαίου", στο αστυνομικό καθεστώς, εκδηλώνεται με έναν αυξανόμενο γραφειοκρατικό συγκεντρωτισμό. Είναι όλα υπό κηδεμονία του παρακράτους. Ούτε το κοινοβούλιο ούτε η δικαιοσύνη, επιτελούσαν το έργο τους. Η ιδιοτροπία μιας ασύδοτης, παρακρατικής εξουσίας δολοφονεί με αστυνομικούς "τρόπους". Έτσι έγραφε η αστυνομία στα συμβάντα καταγραφής του ημερολογίου της: «**Αντύπας ραπίσας Κυριακού, εφονεύθη αμυνομένου...**». Ο φασισμός, έγραφε ο Μωρίς Τορέζ το 1931 (Γάλλος αρχηγός του ΚΚΓ, πολιτικός και εργάτης Ορυχείου, 1900-1964. Προέβλεψε την άνοδο του Χίτλερ στην εξουσία, του γερμανικού Φασισμού, το Γενάρη του 1933.), «**ότι είναι η ανοιχτή μορφή της αστικής δικτατορίας, κάνει την εμφάνισή του πάνω στο έδαφος της αστικής δημοκρατίας**». Είναι η σκε-πασμένη μορφή αυτής της δικτατορίας. Δυναμώνει τις μεθόδους βίας της αστικής κυριαρχίας πάνω στις υποδουλωμένες και καταπιεζόμενες μάζες... η φασιστικοποίηση συντελείται μέσα στις συνθήκες της αστικής δημοκρατίας. Συνεπώς, ο φασισμός είναι το καθεστώς, όπου εξασφαλίζει στην οικονομική ολιγαρχία απεριόριστο πεδίο δράσης, στην εκμετάλλευση. Γίνεται ο καταλύτης κατά όλων των λαϊκών ελευθεριών.

Εβδομήντα οκτώ χρόνια από τη λήξη του Β' Παγκόσμιου Πολέμου, την Αντιφασιστική Νίκη των Λαών, τα ιστορικά μηνύματα των Αγωνιστών της ειρήνης είναι διαρκώς επίκαιρα. Εκφράζονται από τα μηνύματα του Αντιιμπεριαλιστικού Αντιμονοπωλιακού Δημοκρατικού Μετώπου πάλης: Ειρήνη – ΟΧΙ στους μακελάρηδες των λαών, στους ιμπεριαλιστικούς πολέμους της Δύσης και Ρωσίας. Είναι ίδιοι, βάρβαροι.

Παναγιώτης Καραβασίλης